

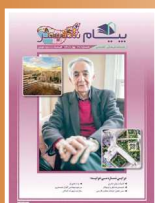

پیام شبستر

شماره ۴۰ ■ پاییز ۱۴۰۳ ■ قیمت ۵۰۰۰ تومان

فصلنامه فرهنگی - اقتصادی

مفتخریم که ده سال با شما بوده ایم

در این شماره می خوانید:

← نقطه، سرخط، ساختن برای ایران

← مجله «پیام شبستر» ده ساله شد

← شیخ محمد شبستری

← از دریاچه ارومیه چه خبر؟

← کدام کشورها برای آینده آماده هستند؟

NEW

HAZELNUT FLAVOURED CREAM

نهلستان پرتلاش سبز شریفی

تولید کننده انواع نهال های بذری و رویشی شناسنامه دار

ارائه انواع و اقسام نهال های گوناگون

و برای شرایط مختلف و مقاوم

در برابر سرما، نمک و کم آب بر و پر بازده و با کیفیت بالا

بنشانیم درختی

تا زمین نفس

تازه کند

تلفن: ۰۹۱۴۳۷۲۴۰۰۷ - شریفی

فصلنامه پیام شبستر شماره ۴۰ پاییز ۱۴۰۳

پذیرش آگهی در فصلنامه پیام شبستر

فصلنامه پیام شبستر آماده درج آگهی‌ها و تبلیغات شما می‌باشد.

درج آگهی در این نشریه علاوه بر آنکه در معرفی شما به همشهریان ابزاری مناسب خواهد بود، بدلیل نوع مطالب مندرج در آن که منجر به ایجاد انگیزه برای نگهداری طولانی مدت مجله می‌گردد، اثری طولانی خواهد داشت. ضمن آنکه با سفارش آگهی، دست‌اندرکاران را در تداوم انتشار مجله، که برای سال‌ها از آرزوهای مردم فرهنگ دوست شهرستان بود، یاری نموده و از این جهت فعالیتی فرهنگی نیز محسوب می‌گردد.

شماره‌های دریافت آگهی:

فکس: ۰۲۱-۶۶۹۳۷۳۶۴

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۳۹۲۹۴

فراخوان مقالات

دست به دست هم دهیم تا سرزمین مادری را به مکان بهتری برای زندگی تبدیل نماییم. فصلنامه پیام شبستر تریبونی برای تمامی اهالی منطقه و فرصتی برای چاپ مقالات، خاطرات، اسناد، عکس‌ها، داستان‌های شما و پیشنهادات و انتقاداتتان در خصوص فعالیت‌های نهادها و ارگانهای دولتی و غیر دولتی می‌باشد.

* مطالب حتی‌الامکان کوتاه و حداکثر برای ۴ صفحه نشریه تهیه، تایپ و از طریق ایمیل ارسال فرمایید. چون مطالب به نام خودتان چاپ خواهد شد لذا درج نام و نام خانوادگی الزامی است.

* منابع مطالب در گیومه مشخص گردد.

* تحریریه در رد، تلخیص و ویرایش مطالب ارسالی آزاد است.

* مسئولیت مطالب و آگهی‌ها به عهده نویسنده و سفارش دهنده است.

* استفاده از مطالب مجله با ذکر منبع آزاد می‌باشد.

خوانندگان ارجمند و همشهریان گرامی می‌توانند انتقادات، نظرات و پیشنهادات خود را در روزهای کاری از ساعت ۱۰ صبح الی یک بعداز ظهر با شماره تلفن‌های ۰۲۱۶۶۱۲۴۰۱۵ و ۰۲۱۶۶۱۲۴۰۲۳ دفتر مجله ارائه فرمایند.

صاحب امتیاز: جمعیت خیریه شبستریهای مقیم تهران

مدیر مسئول: جمشید صالحی شبستری

سر دبیر: سید حسین غزالی

هیأت تحریریه: (به ترتیب حروف الفبا):

دکتر حسن امینلو، محمد رضا رونقی، اکبر صالحی شندی، دکتر منیژه صدری، جاهد فیضی زاده،

دکتر فاطمه فرهودی پور، دکتر شیواکمالی اصل، ابوالفضل موحد، ابوالفضل هدایتی آذری

مدیر مالی: جمعیت خیریه شبستریها

مدیریت اجرایی: سیدمحمد ورنیدی

روابط عمومی: حسین شوقی - فرج کریمی

مدیر هنری و ناظر چاپ: فرزانه عالمی

صفحه آرا و گرافیک: هدیه گل محمدی

ویراستاران: شیواکمالی اصل - منیژه صدری

نسخه الکترونیک: امیر درخشان پور

چاپ: پروانه

همکاران: جیران امینی، محمد چاپک، فتح اله کمالی اصل، عباس امیر هدائی، حسین اقدسی

بهمن صالحی، مهدی فریدپور

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۷۹۱۸۸

فکس: ۰۲۱-۶۶۹۳۷۳۶۴

۰۲۱-۶۶۴۳۹۲۹۴

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۸۴۶۷

پست الکترونیک: Payameshabestar@gmail.com

سایت: www.payameshabestar.ir

خوانندگان و مشترکان گرامی مجله پیام شبستر

با توجه به افزایش بی رویه و مداوم قیمت کاغذ و هزینه‌های چاپ و برای جلوگیری از افزایش قیمت مجله و استمرار چاپ آن تقاضا داریم با دادن آگهی و ارسال مطالب، گزارشات و مقالات ارزنده خود ما را یاری فرمایید.

مشترک گرامی: فصلنامه پیام شبستر به دو صورت الکترونیکی و چاپی منتشر می‌شود. اشتراک سالیانه الکترونیکی شصت هزار تومان و اشتراک سالیانه چاپی دویست و پنجاه هزار تومان است. ضمناً برای ماندگاری و نگهداری می‌توانید از حالا مجموعه چاپی را رزرو نمایید.

وجه اشتراک را به شماره کارت مجله پیام شبستر:

۵۶۵۵-۴۴۹۹-۱۰۷-۵۸۹۲ در بانک سپه شعبه فاطمی به نام جمعیت خیریه شبستری‌ها و با شماره حساب جاری طلایی ۱۷-۳۲۳۵۴۱۲۱ واریز نمایید.

فهرست

صفحه	سرفصل	عنوان	نویسنده/تهیه کننده
۴	مقالات	ده سال تلاش	جمشید صالحی شبستری
۵	مقالات	دولت چهاردهم، دریچه‌ای رو به توسعه	عبدالله رحیم‌لو
۶	مقالات	نقطه، سرخط، ساختن برای ایران	میترا امین‌لو
۸	مقالات	ضرورت تشکیل سازمان ملی تغییر اقلیم در ایران	محمد رحیمی *
۹	مقالات	مجله «پیام شبستر» ده ساله شد	حسین م- گوئیلی
۱۰	مقالات	شّمه‌ای از کارنامه ده ساله فصل‌نامه پیام شبستر به روایت آماري	سیده‌محمد ورنديلی
۱۲	گزارش تصویری		مهندس امیر درخشانپور
۱۳	تاریخ شفاهی	اولین فارغ التحصیلان دبیرستان گلشنراز شبستر	فرج کریمی موحد - عباس کوه طلایی
۱۴	تاریخ شفاهی	در حسرت وطن	محمدعلی نقابی
۱۵	نیک‌نامان	سید محمد شبستری، در آینه مقاله‌ای در ایران نو	دکتر فاطمه فرهودی‌پور
۱۷	نیک‌نامان	دریان و تأسیس اولین دبستان به سبک نوین در این شهر	محمدرضا رونقی
۲۰	خیرین فرهنگی	خیرین فرهنگی شهرستان شبستر (پاییز ۱۴۰۳)	
۲۱	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	بویوک عالمی، تاریخی، ادیب و شاعر پروفیسور زهتابی	حسین اقدسی
۲۴	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	شیخ محمد خیابانی	دوکتور زهتابی
۲۷	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	آدم منیم - حکاکه (آیین گوجو)	فریبا ابراهیمی (آفاق) - روح‌انگیز پورناصح
۲۸	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	چال تونه بی- گلبیسن	شرف‌خانالی ناظر- حمیده رئیس زاده
۲۹	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	پنددی دره‌نین سویو	اکبر صالحی (قاداش)
۳۰	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	اوشاق ادبیاتی - چیخارلیبام من...	اسماعیل زارعی- مرتضی مجدفر
۳۱	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	قیسا شعرلر	فریبا مرتضایی- صمد وورغون
۳۲	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	میرزاعلی معجزه تقدیم	منوچهر شجاعی
۳۳	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	انگزیستانسیالیسم	عبداله لطفی «ارکین»
۳۴	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	بیزیم کندیمیزین گؤزل قایدالاری	زهرا فردی «ساجلی» - جئیران خانیم «تیل قیزی»
۳۵	فرهنگ و ادبیات به زبان مادری	ایکی غزل	ستوگلی
۳۶	ادبیات فارسی	شهر من شبستر	محمدرضا رونقی
۳۷	فراخوان		
۳۸	معرفی کتاب		
۳۹	اندیشه	کدام کشورها برای آینده آماده هستند؟	دکتر محمود سریع القلم
۴۳	از دریاچه ارومیه چه خبر؟	دریاچه ارومیه همچنان در بحران خشکی	جاهد فیضی‌زاده
۴۵	از دریاچه ارومیه چه خبر؟	بی‌پولی عامل نابودی تخم‌های «آرتمیا»	فروغ فکری
۴۷	دانستنی‌ها	نقش قانون در سرقت از منازل	صونا سفیری
۴۹	گزارش	شبی ماندگار با کارگزاران مجله	
۵۰	اخبار		جاهد فیضی‌زاده
۵۱	اخبار		جاهد فیضی‌زاده
۵۲	اخبار	رخدادی معرفت محور در شهر معرفت	دکتر منیژه صدیقی
۵۳	نظرات مردم/ مادرانه	ترجیح می‌دهم چگونه مادری باشم	محمد ورنديلی - طاهره زرکلام
۵۴	جدول		محمدرضا رونقی

ده سال تلاش

جمشید صالحی شبستری

اشاعه فرهنگ و آگاهی گردند.

لذا گردانندگان مجله نیز تصمیم گرفتند به پاس زحمات این عزیزان برای ادای احترام و قدردانی از این بزرگواران، این شماره مجله را به صورت ویژه‌نامه تقدیم نموده، هر کدام خاطراتی از گذشته را بازگو نمایند. من هم سعی می‌کنم به طور خلاصه تولد و پا گرفتن مجله را بیان نمایم:

در سال ۱۳۹۰ در هیئت مدیره جمعیت خیریه شبستری‌های مقیم تهران لزوم انتشار نشریه‌ای را مطرح کردیم که با استقبال زنده‌یاد حاج میرمسعود موسوی، رییس وقت جمعیت که مدیری شایسته و روشنفکر و دوراندیش بود، قرار گرفت و تقاضا را به وزارت ارشاد ارسال نمودیم. پس از دریافت پاسخ درخواست و شرایط صدور مجوز و شرایط مدیر مسئول، با توجه به امکانات، مدت‌ها طول کشید و پس از بحث و بررسی‌های زیاد، انتشار فصل‌نامه فرهنگی، اقتصادی پیام شبستر به مدیر مسئولی بنده تصویب گردید و با توجه به بروکراسی موجود کشور و با همه پیگیری‌های مستمر در تاریخ ۱۳۹۳/۰۹/۱۲ پس از دو سال دوندگی مجوز انتشار سراسری کشور صادر شد. پس از بحث و بررسی‌های فراوان بر سر انتشار در سطح شهر شبستر یا شهرستان، تعیین سردبیر، هیئت مدیره و سایر مسئولان و خط‌مشی و شرایط درج مطالب، به رغم کمبود امکانات و کم‌تجربگی در این زمینه، به یاری دوست گرامی، آقای جمشید درویشی و پشتیبانی شادروان حاج یوسف کلاهی در هیئت مدیره جمعیت خیریه اولین شماره مجله با تیراژ هزار جلد در زمستان سال ۱۳۹۳ شمسی منتشر گردید. امیدواریم این نهال ده ساله به یاری پروردگار و حمایت شما خوانندگان و همشهریان فرهیخته، در گذر زمان وزین‌تر شود و درختی تنومند و پربار گردد.

بنا به گفته ویکتور هوگو، نویسنده بنام فرانسه:

«فقر و جهل مانند شب تاریکی است که باید بامداد و سپیده روشنی داشته باشد.»

امید است تلاش ده ساله ما در حد کورسویی ضمن روشنائی بخشیدن به کوره‌راه‌های تاریک جهل و نادانی، در هدایت جامعه به سوی دانایی و آگاهی مؤثر و مفید بوده باشد.

به نام آن که جان را فکرت آموخت

خوانندگان گرامی و همشهریان بزرگوار، با حمایت و پشتیبانی شما مجله پیام شبستر به چهلمین شماره و پایان ده سال انتشار منظم و بی‌وقفه خود رسید. شایسته است سپاس و قدردانی خود و تمام همکاران ارجمند را خدمت‌تان تقدیم دارم.

مجله در طول این ده سال با چالش‌های بسیاری روبه‌رو شده است، از جمله زمان طولانی و آزاردهنده کرونا را داشتیم که مردم حتی از خانه‌های خود بیرون نمی‌آمدند. این بیماری واگیر به بیشتر صنفاها لطمه زد و خیلی‌ها را به تعطیلی وا داشت.

تورم وحشتناک و گرانی روزافزون سال‌های اخیر را داشتیم که مطبوعات را نیز به مانند دیگر مشاغل تحت تأثیر قرار داد و به خیلی‌ها آسیب‌های جبران‌ناپذیری زد؛ به‌طوری که صنعت نشر کشور را با رکود فاحشی مواجه ساخت. در این وانفسای سخت تورم ما به راه‌کار تازه‌ای دست یافتیم:

از قدیم معمول بوده است که عموم مردم برای درگذشتگان خود به روش‌های مختلف خیرات بدهند و البته غالب آن‌ها بعد از مدتی فراموش می‌شوند. لذا ما خیرات فرهنگی را پیشنهاد دادیم که مورد استقبال مردم فرهیخته شهرستان قرار گرفت و همشهریان نیکوکار زیادی اقدام به خرید تعداد انبوهی مجله و اهدای این مجله‌ها به مراکز فرهنگی نمودند. با این کار ضمن حل مشکل مالی مجله، توانستند مجله را به طور رایگان در اختیار دانشجویان و دانش‌آموزان علاقه‌مند شهرستان، کتابخانه‌ها، اداره‌ها، شوراهای شهر و روستا و خیریه‌های فرهنگ‌دوست شهرستان شبستر قرار دهند و باعث

دولت چهاردهم، دریچه‌ای رو به توسعه

عبدالله رحیم‌لو

محکم در بکر بودن این عرصه و فضای مساعد برنامه‌ریزی توسعه شهرستان در این فضا است.)

استقرار شهرستان در جاده ترانزیتی تبریز- ارومیه و خط ریلی تبریز- وان در کنار موقعیت دریاچه ارومیه، دشتهای وسیع پایین جاده، کوه‌های مشرف به شهرستان، شخصیت‌های ملی و ادبی برخاسته از این خطه تاریخی و فرهنگی می‌طلبد بخش‌هایی نظیر توسعه گردشگری از طریق تجهیز خط آهن تبریز - وان به قطار تندرو، ایجاد مجتمع‌های بین‌المللی نمک درمانی، بهینه‌سازی جاذبه‌های طبیعی، ایجاد کاخ موزه‌های مشروطیت و صنایع سفال و تأسیس امکانات تفریحی نظیر تلکابین در ارتفاعات مناسب و

در عرصه فرهنگی ایجاد دانشگاه‌های بین‌المللی با هدف جذب دانشجویان خارج و داخل کشور با مشارکت دانشگاه‌های معتبر جهانی، برگزاری کنفرانس‌های جهانی سالانه در حوزه‌هایی مانند مشروطه‌شناسی، گلشن راز شناسی و در حوزه توریست درمانی ایجاد بیمارستان‌های تخصصی و خدمات کلینیکی با هدف جذب و درمان کشورهای هم‌مرز در شمال غرب کشور، در حوزه اقتصادی طراحی الگوی مناسب کشت با همکاری مراجع زیربسط و جایگزینی باغداری و کشاورزی هماهنگ با اقلیم شهرستان، توسعه مکانیزاسیون کشاورزی با هدف ارتقای بهره‌وری و کاهش مصرف آب از جمله ایجاد شهرک‌های گلخانه‌ای با هدف تأمین بازار داخل و صادرات، ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی، همراه ساختن تولید یا به‌کارگیری تکنولوژی‌های به‌روز برای ایجاد حداکثر راندمان و بهره‌وری در صنایع سنتی شهرستان از جمله آجرپزی و سفالگری.

موارد فوق پیشنهادهایی است که به نظر اینجانب می‌تواند در وقوف به ظرفیت‌ها و شرایط شهرستان برای گشودن دریچه‌ای نو در مسیر توسعه و تعالی شهرستان و ارتقای رفاه مردم مثمر ثمر باشد. بی‌تردید وضعیت تشریح شده برای اتقان نیازمند نشست‌های فنی و تخصصی کافی و جلب مشارکت تمامی ذی‌نفعان و سیاست‌گذاران و همچنین توان تأمل با دولت چهاردهم و نمایندگان مجلس و هم‌شهریان بانفوذ در قدرت سیاست کشور مؤثر خواهد بود.

انتخاب دکتر پزشکیان به عنوان رئیس جمهور کشور به لحاظ ظهور گفتمانی نو در ادبیات توسعه و آشنایی ایشان با جغرافیا، ظرفیت‌ها و آسیب‌های استان آذربایجان شرقی پس از این دهه‌ها تسلط فلات مرکزی به قدرت سیاسی کشور، که با همت مردم رقم خورد، بی‌تردید فرصتی مغتنم برای کشور، استان و شهرستان تاریخی شبستر است. چنین موقعیتی می‌طلبد تا شکل‌های مردم‌نهاد، دستگاه‌های اجرایی فرهیختگان و آحاد مردم شهرستان در طراحی مدل الگویی نوینی از شهرستان و بالفعل نمودن ظرفیت‌های موجود با تمام همت و حمیت پای کار بیایند.

الگوی مستقر توسعه شهرستان که مبتنی بر توسعه صنعتی، باغداری و کشاورزی بنا نهاده شده است، به نظر می‌رسد با توجه به اقلیم شهرستان و بحران‌های پیش آمده ناشی از خشکسالی‌های پی‌درپی وضعیت دریاچه ارومیه و ارتقای سطح دانش عمومی بر مبنای الگوهای مدرن توسعه یافتگی نیازمند بازبینی است. شهرستان شبستر که به دلیل موقعیت جغرافیایی پل باستانی ارتباطی بین استان‌های شمالی و غربی کشور بوده است، ظرفیت‌های تاریخی مناسبی را در کنار صنایع دستی و بومی در اختیار این شهرستان قرار داده و مردمان این خطه را تاجران و صنعتگران ممتاز کشور قرار داده است.

با توجه به این که امروزه اقتصادهای مدرن در مسیر پایایی موقعیت خود و حتی میل به توسعه یافتگی بیشتر از مرز تولیدهای سنتی عبور کرده و در فضای اقتصاد دیجیتال، دانش بنیان و اقتصاد مغز افزار قرار گرفته‌اند و از همین منظر امروزه این بخش از اقتصاد در کشوری مثل آمریکا بیش از هشتاد درصد و در کشورهای در حال توسعه حدود هفتاد درصد در تولید ناخالصی آنها ایفای نقش می‌نماید سهم حدود پنجاه درصدی بخش خدمات (حدود دو درصد اقتصاد دانش بنیان شاهی

نقطه، سر خط، ساختن برای ایران

میترا امین‌لو

به نام خدایی که سنتش نوآوریست

والدین، مدیر، سیاستگذار و ... قدری به خاطرات یک دهه گذشته بازگردیم، چند بار ۴۰-۵۰ کیلومتر رانندگی کردیم تا عزیز جوانی از خانواده و دوستان و آشنایان را در فرودگاه بین‌المللی برای سفری طولانی بدرقه کنیم؟ یا چند بار شنیدیم دختر و پسر فلانی رفت؟ اگرچه که جریان سرمایه انسانی در دنیا با برنامه‌ریزی مایه رشد و توسعه کشورهاست، اما اگر سیاستی برای طراحی آینده مطلوب کشور وجود نداشته باشد این بدرقه‌ها لزوماً نه فقط از جذابیت مقصد بلکه گاهی نشان از عدم امکان زیست معقول در مبدأ است.

۲۵ میلیون نفر نسل زدی امروز قریب به ۳۰٪ جامعه ایران است که پرنرزی‌ترین نسل تاثیرگذار بر اقتصاد و اجتماع هستند. لذا صحبت از اقلیت نیست، ویژگی‌ها و ماهیت ارتباطات این بومیان دیجیتال متفاوت با سایر نسل‌ها است.

مرزهای فیزیکی برایشان کم‌رنگ است. گوشی پاره نشان است. همیشه متصل و در ارتباطاند و شبکه‌های اجتماعی نقش کلیدی در تصمیمات و ارزیابی‌هایشان دارد. با قدرت فناوری و کنشگری، صاحبان قدرت و برندها را تحت تاثیر قرار می‌دهند. به دنبال دسترسی هستند علاقه‌ای به مالکیت و سلسله مراتب و سنتی بودن ندارند. الگوهای خرید و پس‌اندازشان متفاوت است.

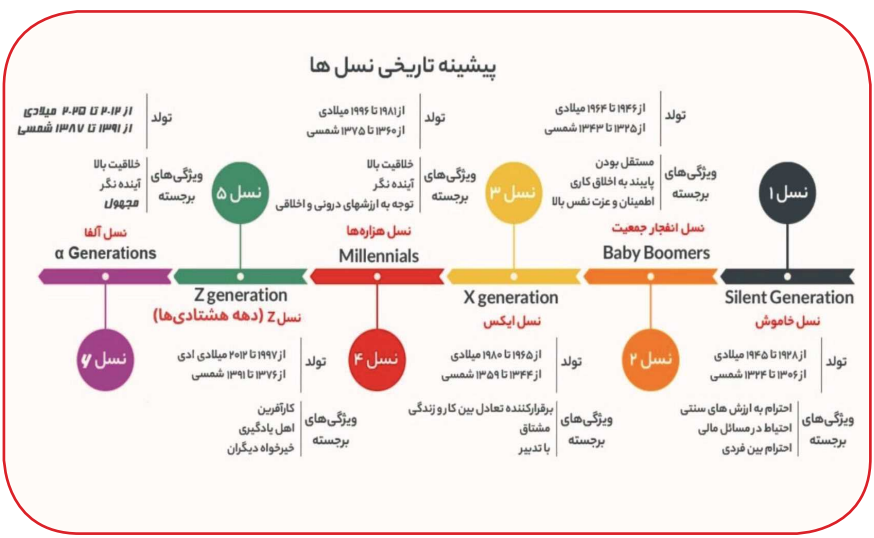
این نسل باید در کشوری خلق ارزش کنند که بسیاری از مدیران شرکت‌ها و صاحبان کسب‌وکار آن متولدین دهه‌های ۴۰ الی ۶۰ هستند و یا حداقل مشتری این کسب و کارها خواهند بود. مفهوم «تفکر طراحی» که امروز در طراحی محصول (اعم از کالا یا خدمات)

اما چرا نسل زد و به اصطلاح عامیانه «دهه هشتادی‌ها»، در این برهه حساس و پرتکرار شد؟ مگر نسل آلفا نسخه جدیدتری نیست؟! این نسل‌زدی‌ها امروز در بازه سنی ۱۳-۲۸ قرار دارند، یعنی سرمایه نوجوانان و جوانانی که آماده می‌شوند تا اقتصاد را بدست گیرند (اقتصاد به عبارت گسترده آن و به مفهوم حکمرانی). لذا سیاستگذاری برای این نسل برای حداکثری بهره‌مندی جامعه لازمه عقلانیت حکمرانی است.

احتمالاً نسل‌های X و Y که والدین و مدیران این «دیجیتال‌های همیشه آنلاین» هستند، در خانه و مدرسه و دانشگاه و... تا همدردی! را پیدا می‌کنند زبان به گلایه می‌کشایند که «ما که آن بودیم، این شد جامعه، این نسل قرار است ما را کجا ببرد؟!». این‌جا کمی توقف کنیم. این‌که این نسل «حقیقت‌جو» جامعه را به سمت بهشت معهود خواهد برد یا با «بی‌پروایی» و «سلطه‌گریزی» به‌قعر جامعه جهنمی، بخش مهمی از آن در این نقطه در دستان من و شماست به عنوان

نسل Z «زد»، عبارتی که این سال‌ها زیاد شنیدیم و تواتر آن در برخی برهه‌ها بیشتر، (از جمله در پائیز ۱۴۰۱ و تابستان ۱۴۰۳ ...) انتخابات زود هنگام ریاست جمهوری و تکرار برخی مفاهیم، انگیزه‌ای برای نگارش این جستار در یکی از پرتکرارترین و احتمالاً قابل‌تامل‌ترین آنها، یعنی نسل زد، شد. در جلسات و مکاتبات و مکالمات اسم این گروه به زبان می‌آمد، اما این «زومرها» کیستند و چرا از آنها حرف می‌زنیم؟ نسل‌های مختلف انسان‌ها در محور زمانی شاخص این تقسیم‌بندی‌ها است، اگرچه لزوماً بازه‌های زمانی آن به قاعده تصاعد حسابی نبوده و تغییر نسلی به مفهوم مشخصه‌های نسل عامل دیگری بر این طبقه‌بندی است.

تصویر زیر گویای تقسیم‌بندی نسل‌ها است و همچنان که مشاهده می‌شود متولدین ۱۹۹۷ تا ۲۰۱۲ میلادی (۱۳۷۶ تا ۱۳۹۱ شمسی) نسل زد و متولدین سال ۲۰۱۳ میلادی (۱۳۹۱ شمسی) به بعد نیز نسل آلفا هستند و نیازمند بررسی و گفتگو و سیاستگذاری.

جز بایسته‌های عرضه کننده در بخش دولتی و خصوصی است، حکم به لحاظ نمودن کاربر می‌کند و البته یادمان باشد، این نیت‌ها (NEET) تا چند صباح دیگر باید حکمرانی ایران را در دست بگیرند (البته که امروز نیز آغاز نموده‌اند).

اما چه کنیم؟ حاکمیت (و در لایه‌های سلسله مراتبی از جامعه تا خانواده)، می‌تواند خط‌کش‌ها و قالب‌های نسل‌های X و Y (و حتی در لایه‌هایی نسل بومر (Boomer)) را بیرون بیاورد و تلاش کند تا تمام اضافات و کجی‌های این نسل را با وضع قوانین، با تنظیم روتین‌ها با ابلاغ قواعد فرهنگی و اجتماعی و با خیلی ابزارهایی که در اختیار دارد، بگیرد و صاف کند. این هم راهکاری است که احتمالا بیشتر نیازمند توسعه فرودگاه بین المللی امام خمینی (ره) و افزایش تعداد پروازهای خارجی است! به زبان ساده و در یک جمله از منابع ملی کشور هزینه خواهیم کرد، فرزندی در این کشور متولد و برای رشد آن (عمدتا از منابع بیت المال) هزینه کنیم، زمانیکه به ثمر می‌رسد و انتظار بازگشت سرمایه و کارایی و بهره‌وری در جامعه داریم، از او خداحافظی کنیم، گاهی به جغرافیای فیزیکی دیگر و گاهی به درون خودش و انفصال از جامعه و قطع امید از اینکه می‌تواند در نظامات کشور مشارکت کند، که هم نانی کسب کند و هم به معاش کشور کمک کند و این روایت پرتکرار این خاک خواهد بود. اما این روایت تلخ و داستان پرآب چشم، بر قضای محتوم این وطن است؟ آیا این جامعه شمشادی که هر روز صبح قیچی باغبانی را بیاوریم و قد همه را به یک اندازه کوتاه کنیم. اصلا چه منطقی هست که یکی بیشتر رشد کند؟ یکدست و هم‌قد و البته کوتاه قد زیباست.....!!!!

حقیقت اما متفاوت است. شاید هم کمی تاخیر داریم که باید جبران کنیم، پیوند خود را در ارکان متنوع جامعه با این نسل پیوند بزنیم. با پرچمداران نسل زد، که احتمالا در فضای مجازی بیشتر حضور دارند در تعامل باشیم و در سازمان‌های خود فرصت‌ها و مسیرهای شغلی کوتاه برای تجربه نسل زد ایجاد کنیم.

یکی از مهمترین چالش‌های انتخابات دولت چهاردهم، فارغ از هر یک از کاندیداها، مساله به میدان آوردن مشارکت این نسل بود که مرتبا تکرار می‌شد «نسل قهر کرده»، اگرچه شاید بهتر باشد بگوئیم «نسلی که ندیدیمش!».

گراف نیست اگر بگوئیم حاکمان در پائیز ۱۴۰۱، بخشی از سرمایه اجتماعی خود را با احتمال بالایی برای همین «ندیدن» از دست دادند، سرمایه‌ای که بخشی از آن در تابستان ۱۴۰۳ به دلیل همین «دیدن» به وطن بازگشت. امری که آن را «امید اجتماعی» می‌نامیم. امید اجتماعی که نتیجه اعتماد (شاید آخرین اعتماد) به گفتمان دیگری بود. گفتمانی که سخت‌ترین چالش‌ها را به جان خرید و هزینه‌های گزافی را داد تا نقطه عزیمت بهره‌مندی از فرصت بی‌نظیر قابلیت‌های این نسل برای رشد، شکوفایی، بالندگی ایران باشد.

* نقطه، سرخط، ساختن برای ایران

امروز ایران تحت مدیریت دولتی است که پرچمدار آن باسوادترین رئیس جمهور دنیاست و مزین به شعار حق و عدالت. عدالت یعنی هرچیزی را به جای خود گذاشتن. برای برخورداری جامعه از این نسل به عدالت و در جای خود پیش‌زمینه‌هایی لازم است که نه فقط رئیس جمهور، طبیبانه باید نسخه‌ای بپیچد، بلکه فراتر از آن، و حکیمانه، مدیر دولتی در هر سطح که هست، کاسب و صنعتگر، استاد و معلم و من و شمای والد، شایسته است، تدبیری بیندیشیم تا خود در آینده ایران توانمند از آن بهره‌مند شویم.

چهارده پیام برای دولت چهاردهم، اعتماد و امید اجتماعی پیشران مشارکت جمعی:

- (۱) توسعه فناوری با تکیه بر انگیزه «خود» (خودم) در نسل زد برای ساختن.

- (۲) توسعه قوانین و طراحی سیاست‌های مدیریت دارایی‌های فکری با انگیزه «به نام خود بودن» به عنوان منبع الهام بخش ایده‌های ناب
- (۳) شخصی‌سازی نظام آموزش کشور مبتنی بر بن‌سازه (پلتفرم) دیجیتال و یادگیری برمبنای گزینش خود

- (۴) پورتال‌های اینترنتی و فناوری‌های دیجیتال برای فروش، تبلیغات و ارائه خدمات

مختلف مانند تجارت الکترونیک، خدمات مالی دیجیتال و آموزش آنلاین

- (۵) برخورداری از رفاه با ابزارهای دیجیتال و تغییر الگوی جغرافیای زندگی و کاهش تمرکز در پایتخت با بهره‌مندی از این ویژگی و کاهش ارتفاع سازمان با داشتن رویکرد «ضدسلسله‌مراتبی»

- (۶) توازن و تعادل سیاست‌گذاری برای کاهش ترس از جاماندن (FOMO) در جوان شهری و روستایی و برخورداری نسبی متعادل با کمک فناوری

- (۷) دیریت مساله نیت (NEET)‌ها و آموزش مهارت متناسب با شغل

- (۸) بهبود روش‌های استخدام و افزایش مطلوبیت با هم‌راستا سازی منافع فردی و منافع جمعی با لحاظ نمودن انعطاف پذیری و برندسازی شخصی

- (۹) هوشمند نمودن محیط‌های کاری و یکپارچه‌سازی ارتباطات با به‌کارگیری فناوری‌های نسل متصل (فناوری‌های نسل C) در کل بنگاه با بهره‌مندی از فضای ابری و ابزارهای ایمنی و البته رفتار دوستدار محیط زیست

- (۱۰) ارتقا گزینه‌های آموزشی و لحاظ نمودن شناخت مهارت و به‌روز رسانی نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی مبتنی بر مهارت‌های نرم، خلاقیت و تفکر کارآفرینی بر بستر دیجیتال

- (۱۱) اهمیت تنوع، برابری و شمول برای نسل زد که مساله تنوع سیاست در جنسیت برای آن حل شده در حالیکه هنوز نیازمند سیاست‌های جنسیتی برای نسل‌های Y و X هستیم

- (۱۲) ترویج نوآوری و فناوری‌های نوین و گشوده بودن (به ویژه دولت) در مقابل استارت‌آپ‌ها (نوآفرین‌ها) مبتنی بر فناوری‌های نوظهور مانند اینترنت اشیا، هوش مصنوعی و بلاکچین است.

- (۱۳) گسترش همکاری‌های بین الملل با بهره‌مندی از ظرفیت ارتباطات فرامرزی این نسل و ماهیت فناوری

- (۱۴) افزایش شفافیت و امنیت و پاسخگویی حاکمیت در سیاستگذاری

ضرورت تشکیل سازمان ملی تغییر اقلیم در ایران

محمد رحیمی *

دکتر محمد رحیمی همشهری ما از آبادی کافی المک شهرستان شبستر و عضو هیئت علمی رشته کوبر شناسی دانشگاه سمنان و نماینده ایران در هیئت بین دولتی تغییر اقلیم سازمان ملل متحد

در سال‌های اخیر تغییرات قابل ملاحظه‌ای در اقلیم آب و هوای مناطق مختلف کره زمین رخ داده و آسیب‌های زیادی را در محیط زیست، منابع طبیعی، منابع آب، کشاورزی، انرژی، سلامت اقتصاد و امنیت ملی کشورهای مختلف ایجاد کرده است. این تغییرات عمدتاً به صورت افزایش فراوانی وقوع بلایای جوی و اقلیمی همچون بارش‌های شدید، سیل‌ها، خشکسالی‌ها، امواج گرمایی، برف‌های سنگین، بادهای شدید، طوفان‌های مولد گرد و خاک و ... بوده است. بسیاری از دانشمندان و سازمان‌های علمی بین‌المللی دلیل این رویدادها را افزایش استفاده از سوخت‌های فسیلی، افزایش انتشار CO₂ و گرمایش زمین می‌دانند که از مدت‌ها پیش و با انقلاب صنعتی در اروپا آغاز شده است. همچنین دانشمندان اتفاق نظر دارند که این روند گرمایش کره زمین تا چندین دهه ادامه پیدا خواهد کرد و البته امیدوار هستند با مشارکت کشورهای مختلف جهان برای کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی و جایگزین کردن آن‌ها با سوخت‌های پاک در دهه‌های

آینده این روند کاهش یافته و اوضاع بهبود یابد. برای جلوگیری از اثرات زیانبار تغییر اقلیم و تا زمان کاهش گرمایش جهانی که ممکن است چندین دهه طول بکشد، کشورهای مختلف برنامه‌های سازگاری با تغییر اقلیم در بخش‌های مختلف را در مقیاس‌های کلان ملی منطقه‌ای و محلی تدوین و عملیاتی نموده‌اند. عدم توجه کامل به این موضوع مهم می‌تواند به تدریج و در آینده نزدیک باعث از بین رفتن منابع طبیعی شده و کشور را در دراز مدت با مشکلات جدی مواجه کند. از بین رفتن منابع طبیعی (آب، خاک، منابع طبیعی، محیط زیست) می‌تواند تمام برنامه‌های توسعه‌ای کشور اعم از کشاورزی اقتصادی، فناوری و ... را به طور جدی تحت تأثیر قرار دهد. با عنایت به موارد پیش‌گفته ضروری است سازمان یا موسسه مناسب فرادستگاهی در ساختار دولت تشکیل شده و ضمن تدوین برنامه جامع سازگاری با تغییر اقلیم با مشارکت دستگاه‌های ذیربط اجرای برنامه ملی عملیاتی سازگاری با تغییر اقلیم را در کشور نظارت،

پیگیری و هماهنگ نماید. لازم به ذکر است کشور پاکستان که دارای شرایط اقلیمی مشابه کشور ما است، دارای یک وزارتخانه به نام وزارت تغییر اقلیم است و به طور جدی برنامه‌های محافظت از منابع طبیعی پاکستان در مقابل تغییر اقلیم را انجام می‌دهد. خوشبختانه متخصصان خوب و دلسوزی در کشور ما در این خصوص در دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها وجود دارند و می‌توان با استفاده از این ظرفیت عظیم نیروی انسانی در کشور برای محافظت از منابع طبیعی کشور برنامه‌ریزی کرد. با عنایت به موارد پیش‌گفته و با هدف هماهنگ‌سازی فعالیت نهادهای مختلف کشور و تعاملات بین‌المللی در حوزه تغییر اقلیم جهانی ضروری است «سازمان ملی تغییر اقلیم» زیر نظر ریاست جمهوری تشکیل شود.

شهریور ۱۴۰۳

* عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان و

* عضو گروه نویسندگان گزارش‌های هیأت بین

دولتی تغییر اقلیم سازمان ملل متحد IPCC

مجله «پیام شبستر» ده ساله شد

حسین م. گونثیلی

اولین شماره فصلنامه وزین «پیام شبستر» در فصل زمستان سال ۱۳۹۳ شمسی منتشر گردید. آن روزها حتی بعضی از دست‌اندرکاران مجله و مسئولان اهل قلم آن که سابقه مطبوعاتی داشتند و خاطرات تلخ توقیف و یا توقّف این گونه نشریه‌ها را در گذشته از یاد نبرده بودند، از ادامه حیات آن تردید داشتند و با بیم و امید دست به چنین کاری می‌زدند. خداوند را شاکریم که رفته رفته بیم‌ها به امیدها تبدیل شد و اعتماد به نفس آنان بیشتر گردید. با کوشش مسئولان و یاری نیکوکاران و خوانندگان گرامی نه تنها انتشار آن ادامه یافت، بلکه روز به روز کیفیت آن ترقی نمود و با کسب تجربه، تنوع موضوعات مندرجه و عمق آنها بیشتر گردید.

۱- در سال‌های اخیر فضای مجازی ذهن و افکار اغلب مردم را به خود مشغول کرده و مانع مطالعه آنان در زمینه کتاب، روزنامه و مجله می‌گردد. در فضای مجازی دسترسی به اخبار و مطالب گوناگون گره سریع، آسان و کم هزینه است، ولی به علت کثرت و تنوع مطالب، وقت و انرژی خواننده به چندین شاخه تقسیم می‌شود و نمی‌تواند اطلاعات کامل و درخور توجه به دست آورد. علت کم شدن فروش محسوس مطبوعات و کتاب‌ها را می‌توان در این زمینه جستجو کرد که خروج از این وضعیت غیرممکن به نظر می‌رسد.

۲- مشکلات اقتصادی و معیشتی، مشکل تورم و گرانی که از دهه‌های اخیر شروع و در سال‌های اخیر شدت و سرعت بیشتری پیدا کرده، وضعیت معیشت و زندگی عادی اقشار کم درآمد بویژه اقشار جوان، باسواد و نیز فرهنگیان و فرهنگ‌دوستان را به شدت تحت فشار قرار داده و همه را به «واسفا» گویی وادار کرده است. آن دسته از اقشار جامعه را که باید کتاب و مطبوعات بخوانند، به تأمین حداقل مایحتاج روزانه خود و خانواده‌شان مشغول نموده و از خواندن، نوشتن، پرداختن به مسایل روحی، معنوی، علمی و آموزشی باز داشته است.

۳- عدم آشنایی و یا بی‌میلی برخی از سردمداران جامعه از جمله سران و پیشروان بعضی از هیئتهای مذهبی شهرستان نسبت به فرهنگ عمومی، مطبوعات، کتب، مجلات و تلاش آنها به سوق دادن اعضای هیئتها صرفاً به مسایل دینی و مذهبی حتی غیر ضروری و غیر واجب ولی درخور تخصص و باب میل شخصی خودشان و عدم تبلیغ این نشریه در مجامعی که این گونه اشخاص زمام امور را در دست دارند، باعث ناشناخته ماندن این نشریه در بعضی از این جمعیت‌ها شده است. به نظر می‌آید جمعیت «شورای هماهنگی» هیئتهای مذهبی منطقه در تهران نیز با آن سابقه طولانی و چند دهه‌ای موفقیت‌چندانی در این زمینه نداشته، یا در این زمینه کمتر کوشیده است. در نتیجه هر شماره از این مجله که منتشر می‌گردد، اسامی اشخاص و هیئت‌های فعال تکراری است و از نظر تعداد اسامی اشخاص کمتری را شاهد می‌شویم که به خرید و پخش این نشریه در بین اعضای هیئت و دوستان خود اقدام کرده و مردم را به خواندن و شناختن مجله تشویق کرده باشند.

به هر حال ده ساله شدن مجله پیام شبستر را به مدیریت، دست‌اندرکاران زحمتکش، نویسندگان و خوانندگان گرامی تبریک گفته، آرزو دارم کماکان شاهد نشر، شکوفایی و اعتلای بیش از پیش این نشریه در شناساندن امکانات، مشکلات، شخصیت‌های ملی، فرهنگی، تاریخی، نیکوکاران، پیشگامان عمران و آبادانی منطقه باشیم. همچنین امیدوارم نواقص فنی مجله از جمله اشکالات صفحه‌بندی آن که در بعضی شماره‌ها بیشتر خودنمایی می‌کند و رفع آن از توان و امکانات مدیریت و همکاران فنی خارج نیست، در شماره‌های بعدی مرتفع گردد.

با آرزوی توفیقات روزافزون برای همه زحمتکشان مجله محبوب «پیام شبستر».

۱۲-۵-۱۴۰۳

نشریه دو زبانه پیام شبستر از جهاتی می‌تواند راهنما و راه‌گشای دیگر نشریات شهرستانی شود. به عنوان نمونه کمتر نشریه شهرستانی را می‌توان یافت که در طول ده سال دچار وقفه نگردیده باشد. ولی پیام شبستر نه در دهه‌های مطبوعاتی، بلکه اغلب توسط نیکوکاران فرهنگ‌دوست و دوستدار وطن خریداری می‌شود و به دست خوانندگان می‌رسد. کار این اسپانسرها و همکاران دلسوز و صادق که یقیناً فقط در شهرستان ما یافت می‌شوند، قابل تقدیر و ستایش است. این تجربه قابل تحسین می‌تواند برای نشریات دیگر الگوی خوبی باشد. امتیاز دیگر این نشریه گنجاندن صفحات زبان، ادبیات و فولکلور بی‌بدیل ترکی آذربایجانی و معرفی معماران قدیم و جدید فرهنگ این خطه است. خوانندگان این صفحات ضمن شناخت لطایف و زیبایی‌های زبان، ادبیات و فرهنگ آبا و اجدادی خویش، با زبان ادبی ترکی و طرز نگارش صحیح آن نیز آشنا می‌گردند. موفقیت مجله در این زمینه را از استقبال جوانان از این صفحات مجله می‌توان دریافت. به جرأت می‌توان ادعا کرد که مجله پیام شبستر در حال حاضر تنها مجله شهرستانی است که مقالات ترکی آن به زبان ادبی صحیح و با رعایت قواعد گرامری و کل مندرجات ترکی چه منثور و چه منظوم، با شیوه نگارش صحیح و واحد درج می‌گردند و این نشانه احاطه مسئول یا مسئولان این صفحات به قواعد زبانی و نگارشی این زبان است که رسماً تدریس نمی‌شود. مجله پیام شبستر در طول حیات مبارک ده ساله خود خدمات بزرگی به خوانندگان و منطقه شهرستان شبستر و حتی همشهریان دیگر که در تهران و دیگر نقاط زندگی می‌کنند، نموده است. شاید هزاران نفر از اهالی مخصوصاً جوانان ما را با زادگاه آباء و اجدادیشان که اطلاعات کمی از آن داشتند، آشنا کرده است. برای خیلی‌ها راه بازگشت به خویشن و همچنین طریق بازگشت و فعالیت در منطقه را هموار ساخته و در ضمیر آنها انگیزه ایجاد کرده است. خیلی خودباخته و از خود تهی شده و ذوب در دیگران را به خود آورده و به اصالت خود باز گردانده است. خیلی از نیکوکاران و دلسوزان منطقه را به همشهریان و حتی نزدیکانشان که آنان را نمی‌شناختند معرفی کرده است. خیلی از مشاهیر، معماران ادبیات، تاریخ‌سازان، چهره‌های ماندگار، شخصیت‌های جهانی منطقه، چهره‌های تاریخی و ملی آن را شناسانده است. در حدّ توان خویش در شناساندن امکانات، پتانسیل‌های مادی و معنوی، آثار تاریخی و باستانی شهرها و روستاهایمان کوشیده و خوانندگانش را با مسایل مربوط به صنعت، طبیعت و محیط زیست آشنا کرده، کمبودها، وضعیت نابسامان و تأسفبار دریاچه ارومیه و برخی از علل این نابسامانی و بعضی راهکارهای احیای آن را گوشزد کرده است. به عبارت دیگر وظیفه مطبوعاتی و رسالت خویش را تا حدّی انجام داده که همه اینها قابل تقدیر و تشکر است. با وجود اینها هنوز به مرحله ایده‌آل نرسیده است. اینجانب به عنوان خواننده دایمی مجله و ساکن در منطقه، تا به امروز کمتر کسی را می‌شناسم که خواننده این نشریه بوده یا با نام آن آشنا باشد. علت این ناکامی را می‌توانیم در چند مورد جستجو و بررسی نماییم:

شمه‌ای از کارنامه ده ساله فصل نامه پیام شبستر به روایت آماری

سید محمد ورنبدلی

۲- یکی از هدف‌های مجله برگزاری مراسم بزرگداشت و قدردانی از فرهیختگان و نخبگان و دانشمندانی است که در گذشته یا در حال حاضر منشاء خدمات ارزنده‌ای بوده و هستند. از جمله:

الف - مراسم بزرگداشت شاعر و اندیشمند بزرگ و نابغه شبستر، میرزا علی معجز شبستری که در روز چهارشنبه ۷ شهریور ماه ۱۳۹۷ در تالار برج آزادی تهران برگزار گردید و مورد توجه و استقبال انبوه همشهریان عزیز قرار گرفت و موجب سرافرازی و مباحثات گردانندگان این جشن شد.

ب - بزرگداشت استاد عاشیق قشم کندرودی در سالن پردیس تئاتر تهران در اواخر آبان ماه سال ۱۳۹۸ که مورد استقبال شدید همشهریان گرامی قرار گرفت و افتخار دیگری را نصیب برگزار کنندگان این جشن نمود.

۳- انعکاس بیوگرافی ۹۸ نفر از اندیشمندان، مفاخر، نیکنامان و نیکوکاران بزرگ شهرستان شبستر و گزارش مبسوطی از آثار به یاد ماندنی ایشان در شماره‌های مختلف مجله پیام شبستر.

۴- ارتباط با مخاطبان در هر شماره مجله در تهران به تعداد ۱۳۵ نفر و انعکاس نظرهای آنان در صفحه «با مخاطبان» مجله و استفاده از نکته نظرها و راهنمایی‌های ایشان در پیشبرد اهداف مجله تا شماره ۳۶ مجله.

۵- با تغییر سیاست کاربردی مجله از شماره ۳۷ به بعد ارتباط با اهالی محترم ساکن در شهرستان شبستر برقرار گردید.

این ارتباط در رابطه با بیان مشکلات و معضلات عمومی مردم و انعکاس آن در مجله در صفحه‌ای با عنوان «نظرات مردم» به منظور اطلاع‌رسانی به مدیران ارشد و مسئولان محترم شهرستان شبستر برای رسیدگی به مشکلات عدیده مردم در منطقه است. در این بخش تا کنون نکته نظر ۲۲ نفر از همشهریان مقیم شهرستان شبستر در شماره‌های ۳۷، ۳۸، ۳۹ مجله منتشر شده است.

۶- معرفی شهرها و آبادی‌های شهرستان شبستر که تا کنون به ۲۰ مورد رسیده است و در ۲۰ شماره مجله به تفکیک چاپ شده است. هدف این بخش، آشنایی مردم با جاذبه‌های گردشگری، محصولات کشاورزی، صنایع دستی، آثار تاریخی و ساختار جمعیتی و..... هر یک از این شهرها و آبادی‌ها است.

۷- از سالی که سطح آب دریاچه ارومیه رو به کاهش نهاد، مجله

نخستین شماره فصل نامه پیام شبستر در زمستان سال ۱۳۹۳ با صاحب امتیازی جمعیت خیریه شبستری‌های مقیم تهران، با مدیریت آقای جمشید صالحی شبستری و با هدف ارتقای فرهنگی و آگاهی فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی همشهریان عزیز با تیراژ ۱۰۰۰ جلد و هر جلد حاوی ۶۰ صفحه منتشر گردید که مورد استقبال همشهریان ارجمند قرار گرفت.

عزیزان زحمتکش مجله به خصوص هیئت تحریریه بدون هیچ چشمداشتی، با فعالیت مستمر خود، چرخ محرکه مجله را با همیاری و راهنمایی همشهریان گرامی همچنان پر انرژی می‌گردانند.

اینک که مجله به پایان ۱۰ سالگی خود رسیده است، جا دارد خلاصه‌ای از عملکرد مجله را در این مدت ۱۰ ساله به سمع و نظر همشهریان عزیزمان برسانم:

۱- تاکنون ۲۶۷ نفر از عزیزان بالغ بر ۱۱۸۶ مقاله بلند و کوتاه مختلف و متنوع را به صورت دایم یا موردی به مجله ارسال داشته‌اند. مقاله‌های ارسالی توسط ۹ نفر از اعضای متبخر هیئت تحریریه که خود نیز از نویسندگان مقالات مجله هستند، در جلسه‌های متعددی مورد بررسی و نظرخواهی قرار می‌گیرد و پس از تصویب، طی مراحل بعدی به چاپ می‌رسد.

انواع بیماری‌ها در منطقه پرداخته شده است. بخشی به گزارش رخ دادهای ورزشی در شهرستان شبستر اختصاص داده شده است. در بخش دانستنی‌ها در چند شماره به دانستنی‌های حقوقی پرداخته شده که شاید اکثر مردم از آنها بی‌اطلاع باشند.

۱۱- درج نحوه تهیه غذاهای سنتی شبستر که رو به فراموشی می‌رفت، در هر شماره مجله توسط خانم ام البنین خسروی.

۱۲- تهیه و طراحی جدول کلمات متقاطع در هر شماره مجله با مسئولیت آقای محمدرضا رونقی.

۱۳- در دوران همه‌گیری بیماری کرونا، این اوضاع به تعطیلی خیلی از جراید منجر گردید، اما با از خود گذشتگی و فداکاری کادر زحمتکش مجله وقفه‌ای در انتشار مجله پیام شبستر به وجود نیامد و حتی انتشار یک شماره هم به تأخیر نیفتاد.

۱۴- گرانی چاپ و کاغذ و لوازم مربوط به آن خیلی از نشریات را به محاق تعطیلی کشاند، اما مجله با همت و همیاری همشهریان گرمی در قالب کارهای خیر فرهنگی توانست سر پا بماند و به فعالیت خود ادامه دهد.

۱۵- صفحه «نیکوکاران فرهنگی شهرستان شبستر» مختص اعلام اسامی نیکوکاران محترمی است که مجله‌های خریداری شده توسط آنان، به رایگان در مدارس و دانشگاه‌ها توزیع می‌شود و از سویی این امر موجب بقا و سر پا ماندن مجله خودشان نیز می‌گردد.

۱۶- مسئولیت سردبیری و نظارت بر کلیه امور فصل‌نامه از تولید متون تا نشر مجله بر عهده آقای سیدحسین غزالی است.

امید است این کوشش‌ها و اطلاع‌رسانی‌ها در تمام زمینه‌ها منجر به نتیجه شود و ثمره آن را ببینیم، به امید خدا.

طبق اهداف اولیه خود که بیان مشکلات منطقه و درج آن در مجله است، با مسئولیت آقای جاهد فیضی‌زاده شروع به تهیه گزارش از اوضاع دریاچه ارومیه همراه با گزارش سایر کارشناسان صاحب‌نظر نموده است که با عنوان «از دریاچه ارومیه چه خبر» برای اطلاع عموم همشهریان گرمی در مجله چاپ می‌شود. لذا به همین منظور از ابتدای شروع به کار مجله تا کنون در هر شماره گزارش‌هایی در این مورد بوده که بالغ بر ۱۲۱ مقاله است.

۸- یکی از اهداف گردانندگان مجله احیا و تقویت زبان مادری است. برای تحقق این هدف، آقای اکبر صالحی در صفحه‌هایی با عنوان «فرهنگ و ادبیات زبان مادری» فعالیت دارند و مقالات صاحب‌نظران، داستان‌های محلی، اشعار، دستور زبان مادری و ضرب‌المثل‌های محلی و... را در این صفحه‌ها منعکس می‌نماید.

همچنین در این بخش به معرفی صاحب‌نظران، هنرمندان و شاعران زبان مادری نیز پرداخته می‌شود.

برای پیشبرد فرهنگ و ادبیات زبان مادری در هر شماره از مجله به طور میانگین ۱۵ صفحه به این امر فرهنگی اختصاص داده شده است.

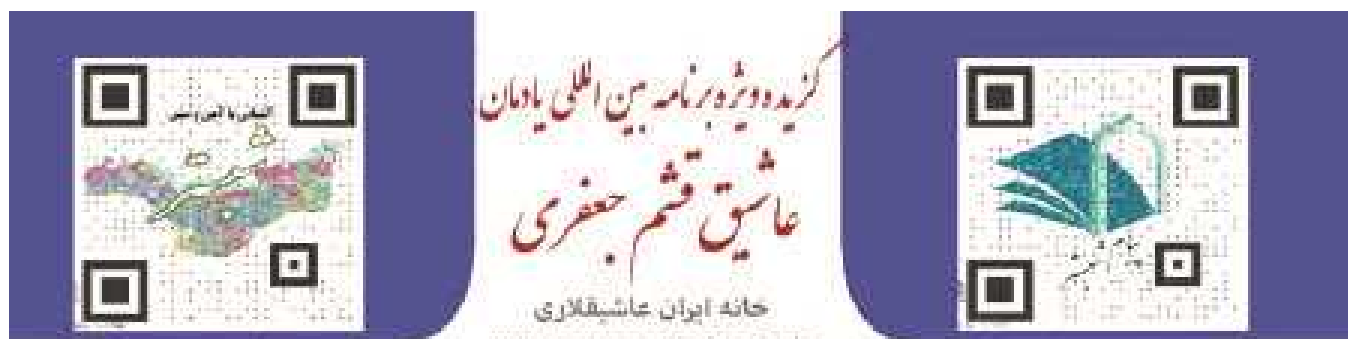
۹- باتوجه به اینکه مجله به صورت فصل‌نامه هر سه ماه منتشر می‌شود، ولی سعی دارد همواره وقایع به روز کشور و شهرستان شبستر را تحت پوشش خود داشته باشد.

۱۰- یکی دیگر از بخش‌های مجله به معرفی و رونمایی از کتاب‌های مهم و ارزنده اختصاص دارد، به ویژه معرفی کتاب‌هایی که همشهریان گرمی، تألیف و منتشر نموده، یک جلد از آن را نیز به کتابخانه مجله اهدا کرده‌اند.

در چند شماره به شناساندن گیاهان دارویی و کاربرد آن در درمان

تهیه و تنظیم: مهندس امیر درخشانپور

ارسالی: سارینا سلیماسی (یحیی‌پور)

www.payameshabestar.ir

لطفا جهت مشاهده فایل مربوط به هر عاشیق، پس از فعالسازی اینترنت تلفن همراه، PSP مربوطه را با دوربین تلفن همراه و یا Barcode Scanner اسکن و نمایش کنید.

در آن موقع مدیر مدرسه خوشگو آقای جعفری بودند که با انتقال به گلشنراز مدیر آنجا می‌شدند ولی بعلت منتقل شدن به منطقه دیگر آقای نعمتی که معاون ایشان بودند مدیریت گلشنراز را عهده دار شدند و ما طبق روال هفتم و هشتم ونهم را بپایان رساندیم و سال دهم را در همان مدرسه و نیز کلاس یازده و دوازدهم را هر سال به مدرسه اضافه کردند که در این زمان دبیرستان دوازده کلاسه ایجاد شد تا برای فارغ‌التحصیلان دیپلم اعطاء شود و همزمان در بنیس مرحوم درخشانی دبیرستان درخشانی را ایجاد نمودند و رشته تجربی را در آنجا دایر کردند و بخاطر دارم که ایشان با بودجه شخصی خودشان از تهران و منطقه معلم جهت تدریس به بنیس آوردند که اسامی تعدادی از آنها که در خاطرم مانده آقایان بهزاد - ادبی - داودی - عابدی در آن موقع تعدادی از دانش آموزان شبستر نیز جهت ادامه تحصیل به بنیس رفتند و تعدادی به تبریز و تهران و نیز تعدادی ترک تحصیل کردند ولی یازده نفر از جمله بنده در سال ۱۳۴۶ جزو اولین دیپلمه‌های دبیرستان گلشنراز بودیم که موفق به اخذ دیپلم ریاضی فیزیک از دبیرستان گلشنراز شدیم که عکسشان تقدیم می‌گردد.

اولین فارغ التحصیلان دبیرستان گلشنراز شبستر

راوی: آقای عباس کوه طلایی

تهیه گزارش: فرج کریمی موحد

تاریخچه بنای دبیرستان حدودا به سال‌های ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ می‌رسد که محل کنونی دبیرستان در قدیم قبرستان بود من در آن زمان حدود سیزده، چهارده ساله بودم بیاد دارم جهت ساخت بنا مقداری اجر در قسمت شمالی مدرسه در زمین خالی که بعدا خانه پیشاهنگی دایر شد ریخته بودند جهت ساخت بنای مدرسه گلشنراز و سقف ساختمان آن را به پدر مرحومم اوستا تقی که نجار بودند برای چوب بست جهت شیروانی سپرده بودند و من هم چندین هفته در آنجا مشغول بکار و کمک پدرم شدم.

قبل از آن مدرسه گلشنراز در محله قلعه باغ در کوچه حمام منزل مرحوم تیمور بهرامی دایر بود.

در سال ۱۳۳۶ در شبستر دو کلاس ششم بود در محله قلعه باغ مدرسه پوراندخت کلاس ۶ الف به معلمی آقای شفق و کلاس ۶ ب به معلمی مرحوم لطیف شبگاهی و کلاس‌های هفتم و هشتم و نهم در مدرسه خوشگو دایر بود در اسفند سال ۱۳۳۶ که کار ساختمانی گلشنراز تمام شد از چهاردهم فروردین سال بعد دو کلاس ششم الف و ب برای ادامه تحصیل به مدرسه جدید گلشنراز منتقل و تا آخر خرداد در گلشنراز تحصیل و ششم را به پایان رساندیم و برای هفتم و تا پانزدهم مهر به مدرسه خوشگو رفتیم ولی از نیمه مهرماه همگی هفتم و هشتم و نهم را به گلشنراز منتقل شدیم

در حسرت وطن

محمد علی نقابی

حسرت، نوعی احساس است که در سرشت انسان مانند دریافت‌های دیگر در ضمیرش جایگزین شده است. مفهومش افسوس خوردن به نعمتی است که به دست نیامده یا از دست رفته است. همچنین آرزوی دیدار مجدد زادگاه و اولاد و آزادی و عدالت اجتماعی است.

عبداله شائق درباره حسرت در یک بیت چنین سروده است:

اثل قیزی یام من، بختیار

اوره گیمده حسرتیم وار

افرادی که سراسر عمرشان را در زادگاهشان سپری می‌کنند، مفهوم واقعی حسرت را نمی‌توانند حس کنند، ولی مهاجران چگونگی حسرت را با تمام ابعادش درک می‌کنند. در سده‌های گذشته شبستر اغلب مهاجر فرست بود و این غربت‌کشی از نیمه دوم قرن ۱۹ میلادی رسمیت بیشتری یافت؛ چنانکه تا سال ۱۹۱۷ میلادی جوانان و مردان مهاجر شبستر و پیرامون، برای امرار معاش خانواده خویش از مرز جلفای ایران به روی پوست گاو میش باد شده و بهیم متصل شده سوار می‌شدند و عرض رود ارس را پیموده، به خاک روسیه (جلفای علیا) قدم می‌نهادند و به وسیله قطار به شهرهای باکو، ایروان، تفلیس، باتومی، قزوینی و ... رفته، اغلب به کارهای یدی مانند کارگری در چاه‌های نفت، سنگ فرش نمودن خیابان‌ها، بقالی و ... مشغول می‌شدند. پس از اکتبر ۱۹۱۷م، دولت جدید روسیه به طور علنی اعلام کرد که اتباع خارجی یا به میهن خود برگردند و یا تبعه روسیه جدید شوند. چون خیلی از مهاجران با زنان مسلمان و مسیحی محلی ازدواج کرده بودند و صاحب خانه و زندگی بودند، نمی‌توانستند دل از مال دنیا و همسران و فرزندانسان بکنند. لذا تذکر مکرر دولت را نادیده می‌گرفتند و با حسرت زادگاه و دلواپسی به زندگی خود ادامه می‌دادند. تا این که در سال ۱۹۳۷ میلادی (۱۳۱۶ خورشیدی) مأموران پلیس در یک شب در سراسر روسیه اتباع خارجی را دستگیر و از طریق دریای خزر به زادگاهشان پس فرستادند. اداره سجل احوال ایران به نام‌های روسی برگه هویت صادر نمی‌کرد. بنابراین «وارتوش ماچاکالیان» شبستری تبار «فاطمه قنادی» و «ناتاشا» هم «صغری خوشیه» نامیده شدند. مهاجران شبستر و حومه که به زندگی شهری و رفاه نسبی و کت و شلوار و کراوات و تراشیدن ریش عادت کرده بودند، نتوانستند در شبستر و حومه بمانند و با باغ داری و دکان داری امرار معاش کنند. بنابراین تصمیم به مهاجرت دوباره گرفتند. به دلیل آشنایی با زبان ترکی، پایتخت عثمانی یعنی «استانبول» را برای امرار معاش انتخاب نمودند. زیرا بزرگترین شهر عثمانی بود که تجارت و کاسبی رونق داشت. در آن دوران راه‌ها امنیت چندانی نداشتند، و مهاجران به صورت گروهی مسافرت می‌کردند. تقریباً از سال ۱۳۳۰ خورشیدی این مهاجرت طاقت‌فرسا رو به کاستی نهاد و اغلب مهاجران به زادگاه خویش برگشتند و در شبستر یا شهرهای دیگر ایران مشغول کسب و کار شدند.

هر مهاجری که قصد مسافرت داشت، از چند هفته پیشتر به دوستان و آشنایان اطلاع می‌داد و این خبر در تمام محله‌ها پخش می‌شد و کسانی که می‌خواستند به غربتکش خانواده سوغاتی بفرستند، آماده می‌کردند. ارمغان آن سال‌ها عبارت بود از کیسه‌های دست‌دوز حاوی میان پر، نان قندی، مویز، سنجید، لپه، تره خشک، حلوا محلی، چای، برنج صدی که در کشور عثمانی ناشناخته بود، مغز گردو و مغز بادام، خاکشیر، کشک و نظایر آن.

کسانی که قصد مهاجرت داشتند، به مهاجران اولی مراجعه می‌کردند تا گروهی با هم عازم سفر شوند. هنگام خروج از خانه، اقوام و بستگان و همسایه‌ها برای بدرقه در جلو منزلش جمع می‌شدند و یک نفر کاسه پر از آب زلال را از پشت سر مسافر می‌پاشید. همه

مسافران در محل معینی جمع می‌شدند و با درشکه به سوی مرز جلفا رهسپار می‌شدند. در کنار رود ارس از درشکه پیاده شده، به خاک روسیه (جلفای علیا) قدم می‌نهادند، سپس با قطار، پس از پشت سر گذاشتن شهرهای نخجوان، ایروان، تفلیس، قارص و باتوم تاریخی به بندر ساحلی باتومی می‌رسیدند و با کشتی‌های بخاری نوبتی از طریق دریای سیاه، پس از عبور از شهرهای ساحلی ریزه، طرابزون، گمیره سون، سامسون و ... به ایستگاه راه آهن حیدرپاشا در استانبول می‌رسیدند. معمولاً همشهریان ساکن استانبول برای پیدا کردن کار به تازه‌واردان یاری می‌رساندند.

پاتوق شبستری‌ها و دیگر اقوام ایرانی در مجتمع «والده خان» و محل «امین اونو» (آسما آلتی) بود. چند سال پیش که مقیم استانبول بودم، یکی از اقوام خواست آدرس پسرعمویش را از کارخانه «کوکاکولای» استانبول بپرسم و برایشان بفرستم. به آنجا رفتم و گفتند از این‌جا رفته، در «صفا کوی» مشغول است. به ایستگاه اتوبوس رفتم و سوار اتوبوس نوبتی صفاکوی شدم. آقای مسنی سوار اتوبوس شد و اجازه خواست که در صندلی کنار من بنشینند. از سر و وضع و لباسش پیدا بود که وضع مالی خوبی دارد.

سر صحبت باز شد و از من پرسید: اهل کجایی؟ گفتم: ایران. از کجای ایران: آذربایجان، از کجای آذربایجان؟ شبستر. تا نام شبستر را شنید هیجان زده شد. لحظه‌ای خاموش ماند، سپس گفت: «بالا منده شبستر لی یم». گفتم: «شما را در اجتماع ایرانیان ندیده‌ام». گفت: «کم رویی من مانع شده که با همشهری‌ها افت و خیز داشته باشم». سپس ماجرای مهاجرتش را گفت: «در نوجوانی در شبستر با خانواده‌ام اختلاف پیدا کردم و با قهر از خانه بیرون رفته، با کاروان مهاجران در سال ۱۳۰۱ خورشیدی به استانبول آمدم. در اوایل کارگری کردم، رفته رفته وضع مالی ام خوب شد. صاحب خانواده، خانه و کارخانه شدم. اکنون خودم را بازنشسته کرده‌ام و گردش و تفریح می‌کنم.»

در مدت نیم‌ساعت بدون وقفه احوال مردان قدیم شبستر را از من می‌پرسید. از جمله عبدالله ایرانی، ملا جعفر، حاجی یوسف، کربلایی محمود، ولی چینچی، میرزا علی یحیی زاده، میرزا علی معجز، پورعلی محمدی، جعفر ساداتیان و...

سپس از وضع کوچه‌های خاکی و دیوارهای کاهگلی و دالان‌های کم ارتفاع و راسته بازار پرسید. در درون مردمک چشمانش حسرت شبستر موج می‌زد و مدام آه حسرت می‌کشید. در ایستگاه صفاکوی، همشهری شبستری با حسرت و اندوه زادگاهش دست مرا فشرد و خداحافظی کرد و از اتوبوس پیاده شد. من هم پیاده شدم و پس از پرس‌وجو از کاسبان محل منزل شخصی را که دنبالش می‌گشتم، پیدا کردم و نامه را گرفتم و به تبریز فرستادم. حسرت زادگاه منحصر به یک نفر نیست، بلکه ایرانیانی که در اروپا، آمریکا، انگلستان، کانادا و دیگر کشورها زندگی می‌کنند، شاید از نظر شرایط مشکل چندانی نداشته باشند، ولی حسرت دوری از زادگاه وجود آنها را و شب مثل خوره می‌خورد. اگر یک مهاجر پنجاه سال هم در غربت زندگی مرفه داشته باشد، باز در آن جامعه حل نمی‌شود و هرگز مانند میهنش نمی‌تواند پاهایش را محکم به زمین بگذارد، همیشه احساس می‌کند.

خلاصه مطلب این‌که:

عزیزیم وطن یاخشی گئیمه یه کتن یاخشی
گرمه یه غریب اولکه اولمه یه وطن یاخشی. (۲۷۴)
عمق حسرت از سوی شاعری دیگر در شعر ذیل چنین بیان شده است

در غربت اگر مرگ بگیرد بدن من

قبرم که کند باز و که دوزد کفن من

تابوت مرا جای بلندی بگذارد

تا باد برد بوی مرا بر وطن من

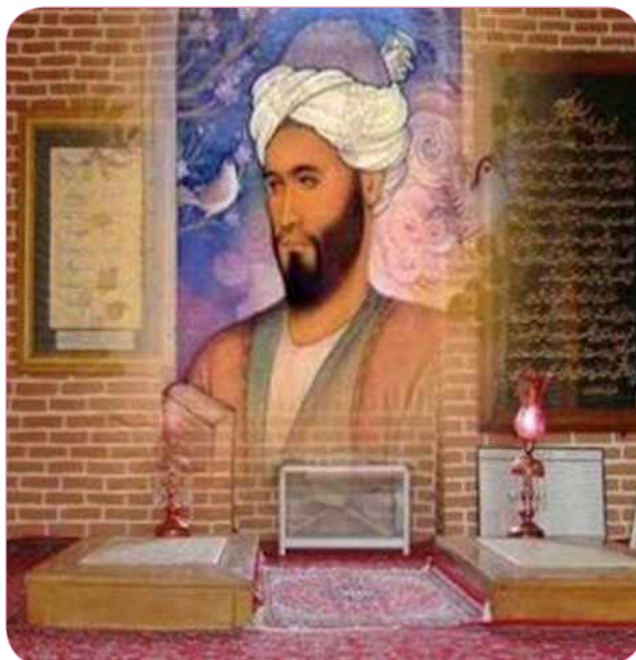
سید محمد شبستری، در آینه مقاله‌ای در ایران نو

تهیه و تنظیم: دکتر فاطمه فرهودی‌پور

سید محمد شبستری، «ابوالضیاء»، از پیشگامان و مبارزان جنبش مشروطه در آذربایجان و از اعضای مرکز غیبی تبریز بود. وی فعالیت خود را احتمالاً با نشر شبنامه شاهسون چاپ اسلامبول (۱۳۰۶ ق) آغاز کرد (پروین، ص ۳۶۵)؛ و پیش از انقلاب مشروطه مدیر دوره دوم روزنامه الحدید بود. الحدید ابتدا به مدیریت سید حسین عدالت و سپس در ۱۳۲۳ ق به مدیریت وی انتشار یافت و از دوم جمادی‌الاول ۱۳۲۳ ق تا اعلام مشروطیت ادامه داشت و بعد از انقلاب مشروطه به عدالت تغییر نام داد. شبستری در زمان مشروطه، با همکاری میرزا آقا بلوری نشریه مجاهد را چاپ می‌کرد. مجاهد روزنامه ارگان سوسیال دموکرات‌های (اجتماعیون - عامیون) تبریز در دوره مشروطه اول بود و پس از بیست و دو شماره متوقف شد. علت توقیف مجاهد را بدگویی از سید کاظم یزدی در یادداشتی با عنوان «مکتوبی از نجف» دانسته‌اند که طی آن متعصبان مذهبی در انجمن ایالتی آذربایجان شبستری را فلک کرده و از شهر تبعید کردند (کسروی، ص ۴۹۶ - ۴۹۸) ولی ابوضیاء از روزنامه‌نویسی دست برنداشت و ایران نو را منتشر کرد.

شراکتی در ایران، بود. این کتابفروشی در سال ۱۳۱۶ ق/ ۱۲۷۷ ش. با شراکت محمدعلی تربیت، سید حسن تقی‌زاده، سیدحسین خان عدالت و آقا سید محمد شبستری معروف و با مدیریت میرزا رضا خان تربیت برادر محمدعلی تربیت در تبریز تأسیس شد. صدرهاشمی، سید محمد شبستری را «آزادیخواه افراطی» خوانده است و ایران نو، همانطور که از نامش پیداست، خواستار ایجاد کشوری مدرن بود که «مهد مدنیت و گهواره انسانیت» و «سرچشمه علوم و منبع بدایع فنون» باشد. این نشریه می‌خواست با چاپ مقالات متنوع درباره تفکیک قوای سیاسی، و با تأکید ضرورت تحول اجتماعی و فرهنگی و آموزشی، در این راه بکوشد (سال اول، ش ۱، ۷ رجب ۱۳۲۷). گردانندگان ایران نو، انتشار روزنامه به قطع و صفحه‌بندی روزنامه‌های اروپایی را در ایران رایج کردند (محیط طباطبایی، ص ۱۵۴).

عین‌السطنه نوشت: «این ایران نو، خیلی خوب روزنامه‌ای شده و همه را از سایر جراید مزخرف مستغنی کرده» است» (سالور، ص ۲۸۲۴). اما کسروی، ضمن بی‌فایده دانستن روزنامه‌های منتشرشده پس از استبداد صغیر، به کنایه درباره رسول‌زاده گفت: یک مشت بیمایه خودشان هم نمی‌دانستند چه کاره‌اند و چه می‌خواهند!... در هر

ناگفته نماند که، ابوضیاء علاوه بر فعالیت‌های سیاسی و ژورنالیستی از مؤسسان کتابفروشی تربیت تبریز، از اولین نمونه‌های یک کتابفروشی

کلام، ژورنالیستی محسوب می‌شوند. برای نمونه می‌توان اشاره کرده به مقاله «مجاهد کیست و وظیفه‌اش چیست»:

مجاهد اگر منفعت خودش را ملاحظه کند آن مجاهد نیست. بلکه مستبدی است در لباس مجاهد و گرگی است در لباس میش... مجاهد به منصب نمی‌بالد. مجاهد به مسلکش افتخار نمی‌کند. نظر عموم را نباید کور فرض کرد. باید بسیار دقت و مراقبت نمود که در غیاب مجاهد بد نگویند. والا در حضور شذاد، نمرود، یزید، چنگیز و دیگر ستمکاران هیچ وقت بد نمی‌گفتند. همه تملق و مدح و شعرهای غرا در حضور آنان می‌سرودند. ولی چشم عموم می‌دید و می‌فهمید چون زورشان نمی‌رسید و اخلاق صحیحی نداشتند. چند روزی ساکت نشستند.

ای برادران وطنی!... ای مجاهدین غیور... اکنون در میان مستبدین نشسته‌اید! این فرومایگان بی‌وجدان و رشوه‌گیر و رشوه‌ستان... برای قبولانیدن افکار شیطنانی خودشان از هیچ چیز مضایقه ندارند. ای بسا اشخاص بی‌مسلک و پیاله‌گردانان مجالس استبداد تبدیل قیافه نموده گویا مجاهد شده‌اند... باخبر باشید خصوصاً از خودتان یعنی از نفس‌های خودتان.

بیائید اغراض شخصیه را راه ندهید... هر کس از جاده مسلک مستقیم ملت دوستی انحراف ورزد بی‌استثنا در مقابلش آن قوه را می‌بینید که محمدعلی میرزا دید.

پسر نوح با بدان بنشست

خاندان نبوتش گم شد

سگ اصحاب کهف روزی چند

پی نیکان گرفت مردم شد

(سال اول، ش ۴، ۱۰ شعبان ۱۳۲۷)

منابع

براون، ادوارد، تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران در دوره مشروطیت، ترجمه محمدعلی تربیت، انتشارات کانون معرفت، تهران ۱۳۳۷.
پروین، ناصرالدین، «روزنامه ایران نو»، مجله ایران‌شناسی، س ۱۳، ش ۲، تابستان ۱۳۸۰، ص ۳۶۴ - ۳۷۷.
روزنامه ایران نو، «چند کلمه به صدا»، سال اول، شماره ۹۸، ۱۲ ذیحجه ۱۳۲۷، ص ۲.
سالور، قهرمان میرزا عین‌السلطنه، روزنامه خاطرات عین‌السلطنه، به کوشش مسعود سالور و ایرج افشار، انتشارات اساطیر، تهران ۱۳۷۴.
کسروی، احمد، تاریخ مشروطه ایران، چاپ دوازدهم، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۵.
کسروی، احمد، تاریخ هیجده‌ساله آذربایجان، چاپ دوم، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۳۳.
محیط طباطبایی، محمد، تاریخ تحلیلی مطبوعات ایران، انتشارات بعثت، تهران ۱۳۶۶.

گفتاری، راه گزافه می‌پیمودند. چند تنی که اروپا را دیده و یا از قفقاز برگشته بودند، هریکی پندارهایی ارمنان آورده بودند و کم‌کم در ایران تخم اروپائی‌گری می‌افشانند. دیگران نیز از آنان پیروی می‌نمودند. (کسروی ۲، ص ۷۳ - ۷۴)

تا پایان سال نخست انتشار، نام م. ابوالضیاء در مقام مدیر مسئول و از نخستین شماره سال دوم، نام‌های سید مهدی افجه‌زاده (افجه‌ای) مدیرمسئول، م. ابوالضیاء صاحب‌امتیاز، و م. ا. رسول‌زاده سردبیر، به ترتیب در چپ و راست عنوان روزنامه درج می‌شد. گردانندگان ایران نو برای تنوع مطالب از افسانه و نمایشنامه بهره می‌گرفتند (سال اول، ش ۱۲۲، ۲۰ محرم ۱۳۲۸؛ ش ۱۸۲، ۸ ربیع‌الثانی ۱۳۲۸) و مقالات فکاهی با امضاهای «یاوه‌سرا»، «سمندر»، «تلفونچی» و «نیش» چاپ می‌کردند. برخی از این مقالات، به تبعیت از دهخدا، عنوان «چرندپرند» داشت. (سال اول، ش ۱۰۴، ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۷)

گاهی ترجمه رمان‌های معروف در پاورقی این نشریه چاپ می‌شد. از جمله داستان سلطنت لویی شانزدهم یا شورش فرانسه تألیف الکساندر دوما به ترجمه میرزا محمدباقرخان تبریزی (شماره‌های سال اول)؛ منظومه تمثیلی کنسرت جانوران تألیف کریلوف شاعر روس (شماره‌های سال اول). ترجمه و چاپ این منظومه تعریضی بود به کابینه سپهدار که همواره تصمیم وزیران در آن تغییر می‌کرد و احکام ناسخ و منسوخ صادر می‌شد (براون، ج ۲، ص ۲۵۰). از دیگر پاورقی‌های این روزنامه می‌توان اشاره کرد به رمان عروسی مهرانگیز به قلم یحیی میرزا اسکندری در شماره‌های سال دوم.

شبستری، علاوه بر صاحب‌امتیازی ایران نو، مقالاتی نیز برای آن می‌نوشت. نثر برخی از این مقالات، از جهت سادگی و به‌کارگیری واژگان و تعبیرات مأنوس و چرخش‌های کلامی برای افزایش ریتم

دریان و تأسیس اولین دبستان به سبک نوین در این شهر

محمد رضا رونقی

تندیس مرحوم حاج مهدی ابراهیمی دریانی

از شبستر به سوی تسوج و سلماس حرکت می‌کنیم. یک کیلومتر بعد از بیمارستان فاطمیه، فرمان ماشین را به سمت شمال غرب می‌گردانیم و در پیچ و خم تپه‌های دامنه میشوو و در جاده زیبا و باریک که با چراغ‌های نئون منظره خیره‌کننده‌ای پیدا کرده است، به راه خود ادامه می‌دهیم.

هر یک از تیرهای چراغ برق کنار جاده توسط یکی از اهالی دریان اهدا شده است و مورد بهره‌برداری قرار گرفته و نام هر کدام نیز در بدنه هر تیر نوشته شده است. پنج کیلومتر در این جاده دل‌انگیز پیش می‌رویم. در آخرین پیچ، شهری کوچک، زیبا و فرح‌بخش را مشاهده می‌کنیم که در میان درختان جنگل گونه قرار گرفته و با بلوار سرسبز پر از گل و گیاه، کوچه‌های تمیز و آسفalte و ساختمان‌های نوساز و رنگارنگ دل از آدمی می‌رباید.

وجه تسمیه دریان

می‌گویند نام اصلی این شهر دریان بوده که به سبب کثرت استعمال به دریان تبدیل شده است. ۱- در قدیم ایلی بود به نام داراب که بین اردبیل و دامنه میشوو (محل کنونی دریان) ییلاق و قشلاق می‌کرد. با اسکان دایمی آن ایل در این منطقه نام آن را بر گرفته از داراب و دره یانی، دریان گذاشتند.

۲- دریان در لغت به معنی نورانی و نور افشانی است. با توجه به تاریخ منطقه، در گذشته‌های دور، امتداد دریاچه ارومیه تا نزدیکی‌های شبستر ادامه داشت و امواج درخشان دریاچه از دریان قابل مشاهده بود، لذا به این نام معروف شد. (البته هیچ کدام از این روایات سند تاریخی ندارند.) این شهر به وسیله دو جاده آسفalte و چراغانی به جاده اصلی شبستر- سلماس وصل می‌شود.

هریس و از شمال با کوه میشوو و شهرستان مرند هم مرز است.

جمعیت این شهر برابر سرشماری سال ۱۳۹۵ تعداد ۴۱۳۸ نفر است که در تابستان‌ها به دلیل مسافرت بیشتر اهالی ساکن تهران به این شهر به صورت چشمگیری افزایش می‌یابد.

تاریخ دقیق ایجاد شهر دریان به دلیل موجود نبودن سند معتبر، معلوم نیست ولی وجود مقبره پیر و قوچ سنگی (متأسفانه این قوچ چندی قبل به سرقت رفته است.) در این شهر حاکی از آن است که دریان پیش از حکومت‌های آق قویونلو و قره قویونلو آباد بوده است. به روایتی شهرهایی که آخر نام آنها به الف و نون ختم می‌شود، قدمت تاریخی دارند.

این جا کجاست؟

اینجا تنها شهر خود خوانده در سراسر کشور، دریان است. شهری که نه تنها توانگرانش علاوه بر منطقه، در اقصا نقاط کشور برای خدمت به هموطنان و هموطنان دست یاری داده‌اند، بلکه همه اهالی با همدلی و همبستگی توانسته‌اند روستای خود را به شهری مدرن با تمام امکانات رفاهی، فرهنگی، بهداشتی و اجتماعی بدل سازند. شهر دریان در شش کیلومتری غرب شبستر و در دامنه پر از گل و گیاه میشوو قرار دارد. این آبادی در ۲۹ خرداد ۱۳۹۸ با تقبل هزینه‌های مربوطه توسط اهالی و با تصویب هیئت وزیران به شهر تبدیل شد. دریان از شرق با شبستر و شانجان، از جنوب با خامنه و کوزه کنان، از غرب با مشقن و

زیارتگاه پیر در دریاں سفلی

چشم می‌خورد. جوانان جویای کار با راهنمایی‌های مادی و معنوی بزرگان و ثروتمندان، راه زندگی را یافته و به شغل آبرومندی روی می‌آورند. در دریاں نیازمند به معنی عام وجود ندارد.

در گذشته نه چندان دور هیجده خانوار توانمند و تاجر دریاں در شهرهای باکو، تفلیس و ایروان زندگی می‌کردند.

* هشتاد درصد اهالی این شهر در تهران اقامت دارند، ولی هیچگاه زادگاه خود را فراموش نکرده، تعطیلات را با خانواده در ویلاهای زیبایی که در این شهر ساخته‌اند، سپری می‌کنند و دستی بر سر و روی شهرشان کشیده و کمبودها را مرتفع می‌سازند.

دریانی‌های مقیم تهران بیشتر به صادرات خشکبار، تجارت چای، فرش، صنایع لوستر و روشنایی و سوپر مارکت اشتغال دارند. دریانی‌های ساکن تهران در اقتصاد کشور سهم انکار ناپذیری دارند. تهیه و پخش چای مرغ عشق، دو غزال، گلستان، عقاب، آلبالو نشان، تشریفات، شهرزاد، جهان، بلدرچین، دنیا، نوربخش و شرکت‌های کشت و صنعت نوشینه (گلشن)، مهرابیان (شکلات آنیش)، رضوان (شکلات باراکا)، لوستر مولوی، بسته بندی خشکپاک، دریاں دشت، دریاں لبن، تکدانه، یاران دریاں و غسل‌هانی به وسیله بزرگمردان دریاں تأسیس شده است و اداره می‌شود.*

عده‌ای از دریانی‌ها نیز در کشورهای اروپا، آمریکا، کانادا و استرالیا در رشته‌های پزشکی، اقتصادی و اجتماعی مشغول کارند.

آثار باستانی و نقاط دیدنی دریاں

همه جای دریاں دیدنی است به ویژه دامنه سرسبز میشوو، دریاں دره، سلطان‌آباد و مسجد قدیمی میده کاهو. این مسجد بنا به گفته آقای حاج‌علی اصغر گرامی، در ۱۲۰۲ قمری توسط یک زن و شوهر احداث شده است و تاریخ ساخت و هویت سازندگان آن در داخل مسجد نگهداری می‌شود.

پیشتر مسجد دیگری وجود داشت که اکنون تخریب شده و طبق کتیبه باقی مانده از خرابه‌های آن نشان می‌دهد که در سال ۱۱۸۵ در زمان زندیه توسط ملا جعفر ولد اسحاق دریانی (جد بزرگ آقای کاظم آل‌علی) تعمیر و بعدها با رخداد زلزله به کلی ویران شده است.

همبستگی شگرفی در بین تمام اهالی دریاں به

اولی از داخل شهر خامنه عبور کرده و به جاده می‌رسد، دومی مستقیم از شرق شهر خامنه و کنار بیمارستان فاطمیه به جاده اصلی ملحق می‌شود. تا سال ۱۱۹۲ دریاں شامل دو منطقه دریاں علیا و دریاں سفلی به فاصله چهار کیلومتر از همدیگر بود. در این سال زلزله شدیدی موجب ویرانی دریاں علیا شد و نجات یافتگان از این زلزله به دریاں سفلی کوچ کردند و در آنجا ماندگار شدند و محله‌های تپه (دریاں شمالی) و دیزه (دریاں جنوبی) را به وجود آوردند. هنوز هم زبان اهالی دو قسمت دریاں با هم فرق دارد و سالمندان هر یک از محله‌های مذکور با تغییر فعل‌ها، جملات را متفاوت از محله دیگر تلفظ می‌کنند. سبک معماری ساختمان‌های این دو محله هم با همدیگر تفاوت داشته است. محصولات کشاورزی دریاں گندم و جو و فرآورده‌های درختی چون بادام، گردو، شلیل، سیب و گلابی است.

در زمان‌های گذشته در محلی به نام «قوروخ‌دره» در شرق دریاں تاکستان‌های بزرگی وجود داشت که مردم انگورها را چیده، در تازاکهریز آبشان را گرفته، در کوزه‌های سفالی برای تهیه شیر انگور (دوشاب) در چوخور کوچ به شیرپزخانه‌ها می‌بردند. این تاکستان‌ها در اثر جاری شدن مکرر سیل تخریب شدند و مردم با وسایل ابتدایی به ایجاد مسیل اقدام کردند و بارندگی‌های بعدی این مسیل را عمیق‌تر و پهناتر کرد. در نتیجه تعداد پنج قنات کناری آن از بین رفت و اکنون فقط آثاری از این قنات‌های خشک شده در اطراف مسیل مشاهده می‌شود.

ساختمان شهرداری دریاں

حاج مهدی ابراهیمی دریانی که در شماره‌های پیش نیز از ایشان به نیکی یاد شده، مؤسس تولید و پخش جای عقاب بوده و تمام عمر خود با دست باز در نقاط مختلف کشور به یاری هموطنان و هموطنان شتافته و در راه احیای فرهنگ، بهداشت و رفاه مردم از هیچ کوششی فروگذار نبوده است. این ابرمرد خدمتگزار به خدمات ارزنده‌ای از قبیل ساخت گرمابه مجهز در شبستر، بازسازی راسته بازار شبستر و احداث ده‌ها گرمابه، مدرسه و مؤسسه‌های بهداشتی رفاهی در منطقه و دیگر نقاط کشور اقدام نموده است و در مواقع بروز حوادث به التیام درد دردمندان پراخته است. ایجاد محلات شهرآرا و دریان نو در تهران و بیمارستان‌های هاشمی‌نژاد از اقدامات ارزنده این آزاد مرد است. یادش گرامی و نامش ماندگار.

* با پوزش به دلیل گریز از اطاله نوشته و احتمال فراموشی نام بعضی از بزرگواران، از نام بردن خانواده‌هایی که در باکو، تفریس و ایروان زندگی می‌کردند و نیز صاحبان مشاغل و صنایع خودداری شده است.

دریان تا سال ۱۳۲۵ فاقد دبستان به سبک نوین بود. جوانان و نوجوانان در مکتب‌خانه‌ها به فراگیری خواندن و نوشتن می‌پرداختند و یا برای کسب علم و دانش راهی خامنه می‌شدند. در ۱۳۲۵ اهالی روشنفکر اقدام به ساخت مدرسه نمودند و یک قسمت از عمارت را برای احداث دبستان اختصاص دادند و این دبستان با مدیریت آقای میر محسن محسنی گشایش یافت و پس از گذشت ماه‌ها با همیاری اهالی بر تعداد کلاس‌ها و دانش‌آموزان افزوده شد. در ایجاد اولین مدرسه، تمام اهالی اعم از زن و مرد، کوچک و بزرگ دست در دست هم داده و به این امر مهم مبادرت ورزیدند. ولی به جاست که از نیکمردان آن زمان از جمله آقایان میرزا فیاض، حاجی میرزا حسن توفیقی، همچنین آقایان مهدی‌قلی سمیعی، قلی دریانی، لطف‌علی ساعدی، علی‌قلی ابراهیمی، یوسف وطن‌دوست، حاجی علی دریانی، لطف آذری، یاسینی، یزدانی، سلطانی و حاجی میرزا علی بنا نام برده شود.

چون همبستگی و همیاری فرد فرد دریانی‌ها در احداث دبستان دخیل بود، به پیشنهاد اهالی و موافقت اداره فرهنگ برای آن، نام «دبستان اتحاد دریان» انتخاب شد.

در سال ۱۳۲۷ بر اثر جاری شدن سیل،

ایشان آقایان محمد ظریفی، ابراهیم پیروی، احمد جودی، علی طاهری، محمود سلیمی، علی طالبی، لطیف شبگاهی، حمید مهدوی، محمد علی عرب نژاد، اکبری، علی رفعتیان و اسماعیل غفاری به تدریس در این آموزشگاه پرداختند.

مردم فرهنگ‌دوست و ادب‌پرور دریان که خود بانی ده‌ها دبستان بوده‌اند، هرگز پیش‌قراولان علم و دانش شهر خود را فراموش نکرده‌اند و همواره نام و یاد آنان را در اذهان فرزندان‌شان ماندگار ساخته و خواهند ساخت.

منابع:

سیمای اتحاد دریان

درگاهی

ویکی‌پدیا

آقای حسین طالبی دریان

تاریخ فرهنگ ارواق و انزاب

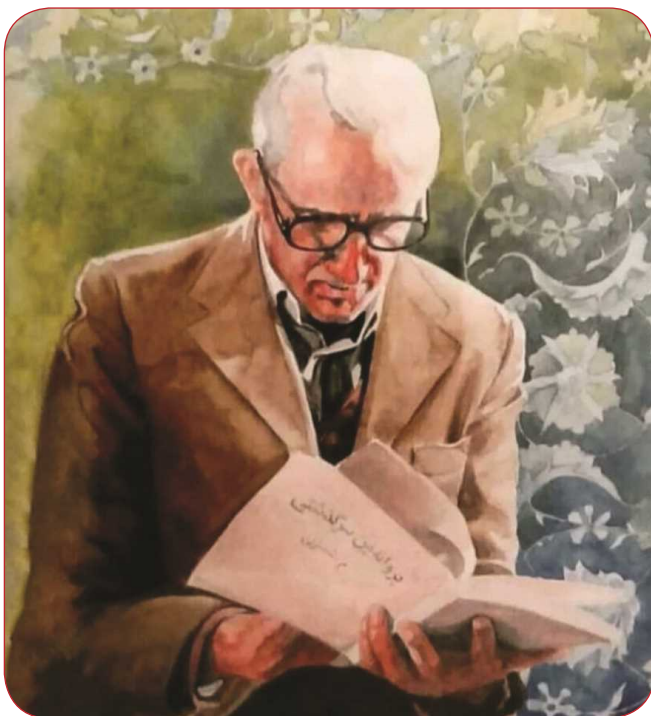
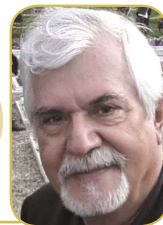
خبرین فرهنگی شهرستان شبستر (پاییز ۱۴۰۳)

ردیف	اسم و شهرت	تعداد مجله	آبادی	ردیف	اسم و شهرت	تعداد مجله	آبادی
۱	گروه صنایع غذایی درنا (برادران رسولوی)	۵۰ جلد	بنیس	۲۷	آقای حاج حسن افلاکی	۲۰	شبستر
۲	شادروان حاج یوسف کلاهی	۵۰	شبستر	۲۸	آقای مهندس احمد علی پیروزفرد	۲۰	شبستر
۳	آقای مهندس محمد رستم پور	۵۰	شندآباد	۲۹	آقای مهندس محمد گزیده پور شبستری	۲۰	شبستر
۴	آقای دکتر زلف پرست صوفیانی	۵۰	صوفیان	۳۰	آقای حاج محمود عباس زاده	۲۰	شبستر
۵	سرکار خانم فیضی زاده (هاشمی)	۵۰	شبستر	۳۱	آقای دکتر عبدالله کیایی	۲۰	شبستر
۶	آقایان حاج یوسفعلی و خانواده مرحوم حاج احمد جاهی	۵۰	شبستر	۳۲	آقای حاج غلامرضا اجمالی (بهمن پور ابراهیم)	۲۰	شبستر
۷	آقای مهندس فریدون حیدری	۵۰	شبستر	۳۳	آقای رستم ستاری دیزجی	۲۰	دیزج خلیل
۹	آقای حاج داوود روح زنده و پسران	۴۰	شبستر	۳۴	آقای بهمن وکیل زاده	۲۰	شبستر
۱۰	آقای حاج احمد زرگزاده	۴۰	شبستر	۳۵	حاج آقا کبود	۱۰	شرفخانه
۱۱	آقای حاج پرویز فرجی و پسران	۴۰	شبستر	۳۶	آقای کنعان قدملی زاده	۱۰	شبستر
۱۲	آقای حاج ستار شیر احمدی	۳۰	شبستر	۳۷	آقای حاج میربابا سیدی	۱۰	کافی الملک
۱۳	آقای مهندس بهزاد قدملی زاده	۳۰	شبستر	۳۸	آقای حاج فیروز تشکری	۱۰	نوجه ده
۱۴	آقای ایوب پورعباس	۳۰	شبستر	۴۹	آقای دکتر محمدباقر احسانی	۱۰	کافی الملک
۱۵	آقای حاج احمد احمد زاده	۳۰	کافی الملک	۴۰	آقای حاج محمود بابالونی	۱۰	کافی الملک
۱۶	آقای حاج کمال روانی نیا	۳۰	کافی الملک	۴۱	آقای مهندس وحیدامیرهدائی	۱۰	شبستر
۱۷	مجتمع فرهنگی، اسلامی وایقان	۳۰	وایقان	۴۲	آقای حاج میرجمال موسوی و پسران	۱۰	شبستر
۱۸	شرکت نگار آزمایش	۲۰	وایقان	۴۳	آقای حاج حسن پورمطلب	۱۰	دریان
۱۹	آقای حاج محمد اختری	۲۰	شبستر	۴۴	آقای فرهاد فکرت	۱۰	شبستر
۲۰	آقای حاج مهدی جاب بین	۲۰	شبستر	۴۵	آقای حاج ابوالفتح نژادشبستری	۱۰	شبستر
۲۱	آقای مهندس فیروز رستمزاده	۲۰	شبستر	۴۶	خانم دکتر منیژه کاظم زاده فرزند مرحوم تقی کاظم زاده	۱۰	شبستر
۲۲	آقای مهندس عباس رستمزاده	۲۰	شبستر	۴۷	آقای مهندس فرج کریمی موحد	۱۰	شبستر
۲۳	آقای مهندس محمد علی پیروز فرد	۲۰	شبستر	۴۸	آقای مهندس شهرام نمازی	۱۰	شبستر
۲۴	آقای هوشنگ اشتري	۲۰	شبستر	۵۹	آقای حاج حمید بی مثل شبستری	۱۰	شبستر
۲۵	آقای محمد رضا همتی و برادران	۲۰	شبستر	۵۰	سرکار خانم زهرا جاب بین	۱۰	شبستر
۲۶	آقای حاج محمد حسین بابایی	۲۰	کافی الملک	۵۱	آقای اکبر صالحی (قاداش)	۱۰	شبستر

بۆيوك عاليم، تاريخچى، اديب و شاعير پروفيسور زهتابى

(۱۰۰-نجى ايل دونومو مناسبتيله)

حسين اقدسى

بیر دورومدا، جوان زهتابی دها تبریژه قالا بیلیمز ایدی. او بیر ایل تهراندا گیزلی شکیلده یاشاییب و سونرا تحصیل اومیدیله باشقا اۆلکه یه گئتمک ایستردی. لاکن بو شرایطه اولان بیر مبارز جوان هارا گنده بیلردی؟ او زمانلار سؤویتلر ایتقافی (اتحاد جماهیر شوروی) بیر آزاد اۆلکه آدلانیردی و زهتابی ده ساده جه تمام فیکری آنا دیلیمیزی دریندن اوخویوب و اۆلکه سینه خیدمت ایله مک فیکیرینده ایدی. و بو ایشی ده گۆردو. لاکن بو یولدا چوخلو چتینلیکلرله قارشیلانیدی. او قاقاق یول ایله سؤویتلر اۆلکه سینه چاتدی. آنجاق گۆزله دیی آرزولاری پوچا چیخدی. زهتابی، بیرنچه یولداشلارلا بیرلیکده سینیردان (مرزدن) کئچدیکده، توتولوب، سیبری یه سورگون اولدولار. بئله لیکله زهتابی اوچ ایل گناهسیز سیبری ده دوستلاقلانیدی. و سونرا دوشنبه شهرینه گۆندریلیدی.

زهتابی درس اوخوماق فیکیرینده ایدی. آنجاق اونون بوتون مدرک لرینی، ایراندا آلدیغی دیپلم و هابئله تبریز دانشگاهیندا اوخودوغو فیرقه دؤرو مدرک لری، آرادان آپاریلیمیش و یوخ اندیلیمیشلر. و الینده هئچ بیر تحصیل اوچون الینده مدرک قالمامیشدی. اونون اوچون دوشنبه شهرینده یئنی دن اورتا مکتبی اوخوماغا باشلادی.

زهتابی دیپلم دوشنبه شهرینده دیپلم مدرکینی آلاندا سونرا باکی شهرینده اونیورسیتیه اوخوماق اوچون فعالیت گوستردی و اورایا داخل اولدو. آنا دیلینده یوکسک سوییه ده تحصیل آلماق اونون بۆيوك

اۆلکه میز آذربایجان تاریخینده هر زمان فداکار و ده یرلی، وطن و یوردونا اورهک یانديران اینسانلار چوخ اولموشلار. اولارین گۆردوکلری ده یرلی ایشلر دیلدن-دیله گزمیش سه، لاکن چوخلاری زمان کئچدیکده اونودولور و یئنی نسیل اولارلی دها آر تیق تانیا بیلیمه ییر. او اینسانلار کی، اثرلر یارادیب و اؤز خالقیمیزا ارث قویوب، شئعرايله، یازيله و یا هؤنرايله اولنار هر زمان یاشاییب و یاشاماقدا یرلار.

بو اونودولماز اینسانلارین بیرى ده بۆيوك عاليم پروفيسور زهتابی اولوبدور کی، او مرحومون بو ایل آنادان اولماسینین ۱۰۰-نجی ایل دونومو اولور، بو اونودولماز عالیم عؤمرونون باشا-باشیندا هر زمان خلقینی دوشونوب و اونون اوچون یازیب و یارادیبیر. او ۱۵ یاشیندان شئعر و مقاله یازماغا باشلامیشدیر، واقتيله آذربایجان دمکرات فرقه سینه قوشولموش و او زمانین آذربایجان درگی سینده آنا دیلینده یازماغا باشلامیشدی. او مرحوم اؤز ترجمه حالیندا بئله یازیر: «۱۳۲۰ نجی ایللرده تبریزده حاجی میرزه علی شېبستری نین رهبرلیگی ایله آنا دیلینده آذربایجان غزئتی ۴۸ نمره یایمیلانیدی.

بو غزتله حیاتیتمدا آنادیلیمده اوخوماغا آلیشیدیم و بیر نچه شئعیمی اوندا چاپ ائتدیردیم» زهتابی نین او زمان گۆردوگو زنگین ایشلری خالقیمیزی آیدینلاشدیرماقدا، ده یرلی شئعر و یازیلاريله بۆيوك آدیملار آتمیشیدی. هابئله او معروف «سن اوسان، منده بویام» شئعیرینی ۲۲ آذر ۱۳۲۵ قلمه آلمیشدیر.

بو شئعیرین شأن نزولو یعنی نییه و نه اوچون یازیلماسی چوخ ماراقلی و آجی بیر حادثه نین نتیجه سینده باش وئریب: ۲۲ آذر ۱۳۲۵ ینجی ایل آذربایجان دمکرات فرقه سینین قوردوغو ایالتی حکومت دئوریلدیکده، رهبرلرین بیر چوخو زورایله تبریزدن چیخاریلیب و بیر چوخودا شاهین اوردوسونون قارشیسیندا دایانما بیلیمه ییب، اۆلکه نی ترک ائتمیشلر. شاهین قوشونو آمریکانین یاردیمی ایله آذربایجانا هجوم ائدیپ و فدائی لری قیردیقدا، بوتون تورک دیلینده یازیلان کتابلاری یانديرماغا باشلا دیلار. بو حادثه نین شاهیدی اولان جوان زهتابی ۲۳ یاشلاریندا، «سن اوسان منده بویام» شئعیرینی:

سو دییب دیر منه اولده آنام آب کی یوخ

یوخو اؤیرتدی اوشاقلیقدا منه خواب کی یوخ

...

یازمیشدیر. جوانلار، یئنی دن او یانیش یاراتماق اومیدیله، اوشئعری تبریزین کوچه-بازاریندا یایمیشلار. لاکن مسئله بوندان دا درین و مرکب ایدی. دوشمن چوخ گوجلو و بیرتیجی ایدی. هر مقاومت گوستره نی قاندا بوغوردو.

بعضی یازیلار گۆره او تاریخده تبریزده و آذربایجانین باشقا شهرلرینده مینلر اینسان اۆلدورولموشلر و بیر چوخلاری دیدرگین دوشموشلر. بئله

خالقیم از یلین یئرده منه جام گر کمز!

اثلر سورونن یئرده منه کام گر کمز!

خالقیم از یلین یئرده منه نام نه لازیم،

ذیللت ده سه اؤز میللتیم آرام نه لازیم؟!

اؤز دئدیگینه صادق قالان زهتابی، عؤمرونون آخیرنا دك خالقینین طالعی اوچون و اونون وارلیغینی قوروماق و ظولمه قارشی مبارزه و عدالت و برابر لیک اوچون خالقینا و هابئله ایراندا یاشایان میللتلر اوچون بیر دقیقه اولراق چالیشمادان قالمامیشدی. باکی اونیورسیتته نی بیتردیکدن سونرا همان اونیورسیتته ده اؤیرتمن اولراق چالیشدی.

۱۹۶۰ نجی ایللردن بری زهتابی سؤؤت دن باشقا یئره چیخماق ایسته ییردی، آما هئچ اؤلکه یه اونو بوراخمیردیلا. بیر حالدا کی، اورانی ترک ائدیپ و باشقا اؤلکه نین وطنداشی اولماق، هئچ ده خلاف قانون دئییلدی.

اون ایل باکی-مسکوا یولو دؤیدو کده، نهایت بعث حاکمیتی عراقدا ایش باشینا گلندن سونرا، اورانین معاریف وزیری دوکتور زهتابی نین یاخین دوستو اولدوغو اوچون، اونون واسطه سیله بغدادین ادبیات فاکولتتاسیندا اؤیرتمن اولراق، فارس و اسکی تورک دیلینی تدریس ائتمک اوچون، بغدادین ادبیات اونیورسیتته سینده چالیشماغا باشلادی. ۱۹۷۱ دن ۱۹۷۹ نجی ایللره دك، اورادا چالشدی. ایلك خاریجده چاپ اولان اثرلری اونلاردان عبارتدیر کی، اونلاری بغداددا چاپا وئره-بیلدی. پروانه نین سرگذشتی (شعر مجموعه سی)، بختی یاتمیش - هستی نسیم و هابئله ۲۵۰۰ ساله جنایات شاهنشاهی فارس دیلینده. بونلارلایاناشی آنا دیلیمیزده چوخلو ادبی و تاریخی اثرلر یازیب و چاپ ائتدیردی.

او جمله دن اتحاد یولو آدیندا غزت فارس-ترک-عرب دیللرینده اؤز پولوايله آیلیق درگی اولراق چاپ ائتدیردی و کیمسه دن یاردیم آلمادی. دوکتور زهتابی بو زامانلار فرصت دن استفاده ائده رک، اونیورسیتته تعطیل اولان دا، آوروپا، اتریش - آلمان-فرانسه اؤلکه لرینه سفر ائدیپ و اورادا یاشایان وطن پرور آذربایجانلی لاريله تانیس اولدو. بو تانیشلیق سبب اولدوکی، اونون یاردیمی ایله (ایران مترقی تورک روشنفکرلر جمعیتی) یارانسین و بو جمعیت آوروپا تاریخینده بیرینجی دفعه بیر مستقل جمعیت ایدی و هئچ حزب و تشکیلاتا باغلی دئییلدی.

بو جمعیتین اورقانی اولراق «بیرلیک» آدیندا، ۴ صحیفه دن عبارت آیلیق درگی ایدی کی، تورک و فارس دیللرینده چاپ اولوردو. بو درگی ۴۰ سایه چاپ اولدو و اسلامی انقلابادک دوام ائتدی. بو جمعیت بو مدتده دوکتور زهتابی نین چاپا حاضرلادیغی، بیرنچه کیتاب و درگینی چاپ ائدیپ و یاییلادی. او جمله دن- ایران تورکلی نین صرفی، ۱۲ شهر یور، باغبان ائل اوغلو (دوکتور زهتابی نین اثری)- ۵ جیلدارک مجله سی. دوکتور زهتابی نین آوروپا سفرلرینده، آذربایجانلی آیدینلارلا گؤروشو و هابئله چاپ ائدیردیگی کیتاب و غزتلر چوخلو آذربایجانلیلار ملی و وطن پرورلیک روحیه سینی نچه قات گوجلندیردی. ایندی ده خارجه خصوصن آوروپادا و ترکیه ده یاشایان آذربایجانلیلار کی، دوکتورایله تانیس اولوب، او مرحومون فداکارلیق، تواضع کارلیق و نه قدر عالیم و آذربایجانا باغلی اولدوغوندان هر محفل ده سؤز آچیب و فخر ائدیرلر. بو نادر اینسان عؤمرونون بیر دقیقه-سینی بوشینا صرف ائتمه میشدیر.

آرزولاریندان ایدی و اونادا موفق اولدو.

زهتابی سبیری ده، دوشنبه شهرینده و سونرا باکیدا آنا دیلینده شعر یازماغا دوام وئردی. و چوخلو مقداردا شعرلری او دووردن باشلانیر، لکن ۲۴ ایل سؤؤت ده یاشادیغی ایللرده، اورادا دیکتاتورلوق اولدوقدا و زهتابی نین حقیقت دن باشقا یازمادیغی اوچون، اونون بیر بیت شعر ده هئچ درگی و غزته ده چاپ اولمادی. دئمک آزاد اؤلکه آدلانان سؤؤت ایتیفاقی هامیسی رنگ ایمیش. ۱۹۶۵ نجی ایللرده باکی دا یاشایان زامان شاهین زنجیرده شاهکار اثرینده بئله یازیر:

سسلر و ایشیقلا رنگ ایمیش آما

آل پرده نین آردیندا نه واریمیش؟!

سؤزله عملین بیر بو قدر فرق اولارمیش؟!

بیلیم بوریدان دولانیر هانسی ده بیرمان؟

سبیری نین دوستاغی، سورگونلر، و باکی دا طلبه لیک زامانی و سونرا آرتیق سیخینتیلار زهتابی نین محکم اراده سینی سارسیتمادی. او اؤزونو خالقینا و یوردونا بورجلو بیلردی. گئجه و گوندوز یازیب و یاردیری. او حتی اؤز حیاتی نی دا خالقینا و یوردونا حصر ائتمیشدیر. اونون بیر بیت شعر ی ده معناسیز و بوش - بوشونا یازیلما میشدی. او پول، مقاما و شهرته آلدانما میشدی؛ نه گؤزل سؤیله میس:

چون من قیزیلا ایمه بیرم باش

چون یوردوم عزیزدیر منه جانان

چون قلبیمه حاکیم دی محبت و صداقت

اینسانلاری چون من ساییرام کندیمه تای داش

میللت لری قارداش

زهتابی نین خالقینا باغلی اولدوغو، بوتون شعرلرینده و یازیلاریندا گؤرمک اولار او اونیورسته ده اؤیرتمن اولدوغو زامان و یاشایشی نسبی حالدا یاخشی لاشان زاماندا، اؤزونو خوشبخت حس ائده بیلمردی و همیشه یول آختاریب خالقینا خیدمت و اونون او یانیشینا فیکیرلشیردی، او بعضی لرینه کی، یاشایشی ساده جه اؤز خوشبخت لیکلرینده گؤروردیلر بئله یازیر:

بیر عایله تکدیر بشریت

دایم آرامیشدیر او سعادت

و کرامت

میللت لر اونون عضوو کیمی دیر-

یوکسلسه گر اونلار، اوجالار عایله البت!

یوکسلمه سه لکن، سورونر همیشه کاروان-

او اوجالانماز!

اینسانلیغا لایق اولان اینسان،

اؤز میللتینه بیگانه قالانماز،

اؤز قونشوسونو غمده گؤروب، کئف ده اولانماز!

اینسان دئییل هم جنسینی بدبخت گؤروب جام آریانلار،

خالقی از یلین حالدا سوسوب، نام آریانلار،

اؤز میللتی زنجیرده ایکن کام آریانلار!

یوخ-یوخ

دوکتور زهتابی نین چوخ ثمره لی و دولغون حیاتینا نظر سالماق و اونو چوخلو فاکتارلا اساسلاراق آراشدیرماق اولار.

او بو داشلی چانقیللی یولو اؤز وارلیغی و باجاریغی ایله باشا وورانلاردان بیرری ایدی، دوکتور زهتابی چوخلو حادثه لرله دولو اولان افتخارلی یاشایشیندا سارسیلماز اراده و توکمز اینام و ایمانلا اؤلکه میز آذربایجانین ملی-مدنی وارلیغین هر چنین شرایط اولور اولسون قورویوب و اونو ایشیقاندیرانلاردان بیرری ایدی.

اوزون ایللر دیل، ادبیات و تاریخ ساحه سینده، اورتایا چیخاردیغی آراشدیرمالار و تحقیق لر اونون بؤیوک، یورولماز و جسارتلی لیبینی گؤستریردی.

بو فداکار و مبارز عالیمین حیات یولو بوتون گنج نسلیلمیزه اؤرنک اولمالی دیر و بئله ده اولوب دور. او دوغما آنا دیلیمیز، ملی وارلیغیمیز- ادبیات و شانلی تاریخیمیزی داها دریندن آراشدیریپ و اؤزونو اودا-کۆزه وورماقدان و جانندان مایا قویماقدان دالی اوتورمامیشدی.

او بو میلی وارلیغی، زنگین ادبیاتی و تاریخی تحقیق ائتمک یولوندا و اونو یئنی نسیله چاتدیرماقدا وار گوجو ایله چالیشیب و بو مقدس یولو اؤزونه بیر وظیفه بیلیمیشدی. بؤیوک عالیم بیر گون سیری ده ایش اوردولاریندا دوستاق اولدوقدا، بیر گون باغداددا دیل ادبیات فاکولته سینده، بیر گون آوروپا اؤلکه لرینده، اولوب و هر زامان اولدوغو یئرلرده یازیب و اؤز خلقی اوچون یارادیبدیر.

اسلامی انقلابی ایراندا باش وئرکن، دوغما وطنه قاییتدی. تبریز اونیورسیتیه سینده وهابئله تبریز رادیوسوندا، آذربایجان تورکجه سینی تدریس ائتمه یه باشلادی. و بو یولدا محکم اراده و درین علاقه ایله چوخلو شاگردلر تربیت ائتدی. یازیقار اولسون کی، ۴ ایل نهایت ده بللی اولان، گوناھسیز جاسینا حبسه آلیندی.

دوستاقدان چیخاندان بری بیر دقیقه ده اولسون عؤمرونو هده ر وئرمه دی. چوخلو اثرلر یاراتدی؛ او جمله دن ایران تورکلری-نین اسکی تاریخی ۲ جیلده، آذربایجان تورکجه سینین نحوی، شیخ محمد خیابانی (پویاما)، سارا و محمد (نمایش نامه)، علی آقا واحیدن خاطیره لریم، تئلیم خان شاعرین حیاتی واردیجیلیغی (دوکتور کمالی ایله بیرلیکده)، قوی اولسون اونو (حکایه لر) ... آذربایجان تورکجه سینین دیل و ادبیاتی اسلاما قدر و چوخلو مقاله و شئعرلر کی، سونرالار دوکتور زهتابی نین نشر ائوی طرفیندن چاپ اولوب و یاییئلاندی.

یازیقار اولسون کی، بو بؤیوک عالمی ۱۳۷۷/۷/۱ تاریخینده عؤمرونون ان پیشکین و هله-هله ثمره وئرن وقتلاریندا ایتیردیک. البته اونون

اؤلومو، او گونلرین عیمومی شرایطینده و زنجیره ای قتل لرله بیر زامان دوشدویو و اونون غریبانه شکیلده اؤلدویو، بیر چوخلاریندا شوبهه یاراتدی. ابدی خاطیره سینه عشق اولسون!

وطندن اوزاقتا یاشایان وطنداشلارادا درین روحیه و اومید یارادیب دیر. زهتابی اؤز شخصی حیاتی نی دا خالق یولوندا قویوب و اؤزونو شمع کیمی اردیب و ایشیق ساچماق ایستردی. او یازیر:

نه گؤزوم باغلی دیر، نه کار، نه کورام

گوناھیم وارسا گر قاتان کیمی یم

من سوکوتا دوشمنم ذاتن

دایانا بیلمه ین زامان کیمی یم

ظاهرن ساکیتم دنیزلر تک

لیک باطینده بیر طوفان کیمی یم

داسا، داش دئی ن نظرلرده

شوبهه سیز قدرسیز، سامان کیمی یم

گؤزلورم بیر قاسیرغا، بیر میضراب،

کؤکلنن کؤهنه بیر کامان کیمی یم

محو ائدن قوی سئوینمه سین تنیمی

من فنا بیلمه ین ایمان کیمی یم

ائل غم ایله کئچیب بوتون عؤمروم

سانما، من ائل ساتان فیلان کیمی یم

تاوارام گولشنینده اؤز ائلیمین

گوله ریشه، یوردا باغبان کیمی یم

بو ایناج و اراده و محکم ایمان دوکتور زهتابی نین عؤمرونون سونونا دک اومید ایله یاشاتدی. او هئج زامان دوز یولوندا چاشمادی. نه پولا آلداندی، نه مقاما و نه شهرته. اؤز خالق نین طالعی اونون اوچون ان مقدس آمال و آرزوایدی. او خالق نین خوشبختلیک و سعادتینی یالینیز اؤز امک و اراده سیندن آسیلی بیلردی. زهتابی اثرلرینین بیرینده بئله یازیر:

حیاتیمداهاردان کی، من کئچمیشم

ایشیق هاردکی، گؤزمیشم اوردان ایچمیشم

ایشیق سیز کئچه نمز حیاتیم منیم

نه ایستیر قوی دئسین

یادیم دوشمنیم

من اؤز یوردومون قبله سینی

اؤز گه بیتینده آختارمارام

بو توپراقدا کئچمیش یاشیم

تانیشدیر منه هر داغیم، هر داشیم

گرک تاپسین آخیردا اؤز یوردومون قبله سین -

فقط اؤز باشیم

زهتابی اؤز خالق نین اراده و ایمانینا داها آرتیق اینانیردی، او اؤز گه دن گلن آزادلغی کؤله لیک و باغلی لیک بیلردی؛ بو حادثه لری کئچمیشده گؤروب و تجربه ائتمیشدی.

او بئله یازیر:

یاد سنه آزادلیق سوغات گتیرسه

ایچینده اسارت گیزله در اونون

آزادلیق پرده سی یای قاری کیمی

بئش گونده ارییب دیشر دونون

شیخ محمد خیابانی

یازان: دوکتور زهتابی

یابانی، حاج عبدالحمیدین اوغلو ۱۲۵۸ هجری شمسی، ۱۸۷۹ میلادی ده صفالی میشوو داغینین اتگینده یئرلشن شبسترین ۸ کیلومترلیگینده اولان «خامنه شهرینده» آنادان اولموشدو. آناسی عبدالحمید ۳۰ ایله یاخین داغستانین پایتختی پتروففسکس (مهاج قالا) شهرینده تجارتله مشغول ایدی. خیابانی ایلك تحصیلاتینی خامنه ده اولدوغو شهرده آلمیش و سونرا آناسی نین یانینا گئدیر. او اوردا تجارت ایشیله مشغول اولور، بیر نجه ایلدن سونرا تکرار آذربایجانا گلیر. بورادا دین مکتبینه تحصیله دوام ائتدیریر. آز مدتن سونرا خیابانی اجتهاد درجه سینه نائل اولور، خیابانی تبریزده هیئت، نجوم، حساب، فلسفه، طبیعیات و تاریخ ساحه لرینده اؤز بیلگینی آرتیریر. بیر اوقدر کئچمیرکی، او جمعه مسجد و کریمخان مسجدینده امام جمعه اولور، کسروی یازیر:

«خیابانی او دووروده خاله اوغلی (طالیه) مدرسه سینده بطلمیوس هئیتینی تدریس ائتدیردی، بو مدرسه او ایللرده تبریزین بویوک علمی مرکز لریندن ساییلیردی، «اسکرین» انگلیس سرکنسولی یازیر کی: «خیابانی فلسفی و اجتماعی فیکرلرینی آنادیلینده چوخ گؤزل شکیلده خلقة باشا سالیردی و خلقة چوخ درین تاثیربور اخیمشدی.»

خیابانی تورک و فارس دیلیندن باشقاروس، فرانسه و عرب دیلرینی و بو خلقلرین تاریخی بیلیردی، او شرق و غرب ده کی اجتماعی حرکت لری ایزله ییب و اؤز علمی بیلگینی آرتیرماغا چالیشیردی. او اؤز اؤلکه سی آذربایجان و ایرانی استبداد و ارتجاع الیندن قورتارماق اوچون یول آختاریردی.

خیابانی او دوورده کی روحانی و دین خادم لریندن اجتماعی و فلسفی باخیمیندن فرق لیردی، او دیردی: «ئایله بیر چراخ یاندیرماق لازیمدیرکی احتیاری اؤز الیمیزده اولسون». بو دوشونجه نی حیاتا کئچیرمک اوچون (۱۱-۱۹۰۵) - نجی ایللرده ۲۶-۲۷ یاشلاریندا ستارخانین حرکتینده ان گؤرکملی انقلابچی کیمی اشتراک ائدیر. او یاشجا گنج اولسادا فیکر باخیمیندن بیر سیاسی خادم کیمی تانیلیردی.

خیابانی اؤز گؤستریدگی لیاقت و قهرمانلیق نتیجه سینده علی میسو طرفیندن (اجتماعی- عامیون) حزبینه سئچیلیر و چوخ کئچمیرکی، او آذربایجان شورا مجلسینده نماینده انتخاب اولور و اؤز یوکسک کیفیتلرینه، صداقتینه، بیلیک و لیاقتینه گؤره اهالی آراسیندا بویوک حرمت و نفوذ کسب ائدیر.

تبریز، دشمن قوه لرینین طرفیندن محاصره یه آلیندیغی زمان شیخ محمدین تشبثی ایله کموسیون قورولوب چوخلی آذوقه و پول

توپلاماق لا چتینلیکلر آرادان قالدیریلیر. خیابانی نین بو ایشلری دفعه لرله ستارخان طرفیندن تقدیر اولونور. ۱۳۲۸ هجری قمری ۱۹۰۷ - میلادی ایلینده خیابانی تهراندا شورا مجلسینه نماینده گؤندریلیر. او

باغلامیش معاهده لری لغو ائیب واونون کنچمیشده کی ایراندا جنایتلرینی افشاء ائدیرلر. خیابانی بو کونلرده دمکرات فرقه-سینه رهبر سئچیلیر، فرقه آدینا بیر بویوک میتینگ ترتیب ائدیب و معروف نطقونده بئله دئیر:

آنجا ای غیرتلی آذربایجان خلقی
ای وطنین اسیرلیکده یاشامیش ایگیتلرینین اوغول و قیزلاری
ای آزادلیق یولونون قورخماز قهرمانی
ایران فضا سیندا یوکسلن بو تعریف، تحسین سسلری سنین اؤلمز
جوانلارینی، مرد قوجاقلارینی، اراده لی اوشاقلارینی هئج زمان
اونودمایان و هله ده تسلی تاپمایان قادین و قیزلارینین سسی دیر.
ای آذربایجان، ای آذربایجانین دموکرات قوه لری باشینی قالدیر
توتالیم کی، حددن آرتیق بدیخت اولموسان!
توتالیم کی، بدنین باشدان آیاغا دئشلیب یارالانمیشدیر!
هامیدان اول سن اؤزون، اؤزونه یاردیم گؤسترمه لی سن، اؤزون،
اؤزونو نجات وئر جکسن!

۱۹۱۷ - نجی ایله آپریل آییندا خیابانی بیرینچی دفعه تجد
روزنامه سینی نشر ائدیر، او م-خ مستعار آدیلر «حقیقت ایشیغی
چیخاجاق» عنوانلی مقاله سینده یازیر:

«وقتی گلیب دیرکی، مشروطه انقلابینین قانونلاری دوزگون اجرا
اولسون، اگر بو قانونلاری توز- تورپاق آلتیندا ساخلامیش سالار تمیزله
یبب و خلقه گؤستمک.»

خیابانی یالنیز آذربایجانداکی آزادخواه لارا یوخ، بوتون ایراندا کی
اوجمله دن ایرانداکی جنوبدا «جمعیت جنوب ایران» و گیلاندا جنگل
حرکاتی ایله سیخی علاقه یه گیریر، او اؤز طرفیندن «حاجی آخوند»
آدیندا بیر ائلچی کوچک خانین یانینا گؤنده ریر.

بیرینجی دنیا محاربه سینین سونلاریندا تکرار عثمانلیلار آذربایجان
اشغال ائدیرلر. عثمانلیلار خیابانی، بادامچی و نئچه دمکرات فرقه سینین
باشچی لارینی توتوب اورمیه یه و اوردان قارس شهرینه سورگون ائدیب،
۲ آی دوستاقداساخلایلرلار. عثمانلیلار آذربایجان کی ترک انده دن سونرا،
خیابانی و بادامچی آزاد اولوب تبریزه گلیرلر.

۱۹۱۹ - نجی ایلرده وثوق الدوله ایکینجی دفعه ایش باشینا
گلیر، خیابانی و آذربایجان آزادخواه لارینین سورگونده اولدوغو زمانلار
معروف «۱۹۱۹» معاهده نی انگلیس دولتیله باغلاییر. بو قرارداددا گؤره
تمام نظامی و گمرک ایشلرینی انگلستان الینه آلیر، عوضینده وثوق
الدوله یه ۲ میلیون بورج وئرلییر، احمدشاه وثوق الدوله نین بو خیانتینه
اعتراض ائدیر، لکن وثوق الدوله گوجو اولدوغو اوچون بو اعتراضلار
اعتینا ائتمیر. وثوق الدوله احمد شاهی تهدید ائدیب و سویله بیرکی،
اگر بو قراردادی قبول ائیلر مه سن قاجار سلاله سی خطر دوشوب
و شاهلیق الیندن چیخاجاق. احمدشاه جاوابیندا بئله دیر: منه هئج
امکانی یوخدور بواشی گؤروم، اگر سویس ده کلم ساتسام بوندان
یاخشی دیرکی، بواؤلکه یه شاه اولام.

وثوق الدوله بوقراردادی رسمی لشدیرمک اوچون ۴-نجی مجلسی

وطنین ان آغیر گونلرینده مجلسین تریبونوندا استفاده انده ره ک
ارتجاع و انگلستان علیهینه مبارزه آپاریر. او ارتجاع علیهینه حرارتلی
چیخیش لاری لا تکجه آذربایجان یوخ، بوتون ایران ملتیرینین حقیقی
وکیل اولدوغونو ثبوت ائدیر.

خیابانی تهراندا سبزه میداندا ۱۰ مینلرجه تهران اهالیسینین توپلانتی
سیندا روس و انگلیس دولتلرینین اولتیماتمی علیهینه چیخیش ائدیر.
۱۳۲۹ - هجری قمری، ۱۹۰۸ - میلادی (محمد علیشاه ایکینجی
دفعه ایراندان قاچاندان سونرا).

روس و انگلیس دولتلرینین اولتیماتملاری بونلاردان عبارت ایدی:
۱- ایران دولتی مستر شوستر (آمریکالی) خزانه داری، ایشدن چیخاریب
و یئرینه مستر لکوفر (انگلیسی) قویمالی دیر.

۲- ایران دولتی بوتاریخدن بری روس و انگلیس دولتلرینین اجازه
سی اولمادان هئج خارجی دولتره ائلچی (مستشار) گؤندرمه ملی دیر.
۳- روس قشونونون ایراندا اولدوغی زمان بوتون خرجینی ایران
دولتی وئرته لیدیر.

سبزه میدان توپلانتی سینی وثوق الدوله یپریم خانین واسطه سیله
داغیدیب و خیابانی نی نی توتدورماق ایستیردی، لکن خیابانی مسلک
داشلارینین کمکی ایله آرادان چیخیر و نئچه گون مشهد شهرینده
دایی لاری حاجی علی و حاجی زین العابدین خامنه ئی نین یانیندا
قالیر و اورادان عشق آباد یول ایله باکی و تفلیس و سونرا تبریزه گلیر.
تبریزده دهشتلی اختناق حاکم اولدوغینا گؤره یولداشلارینین توصیه
سیله تبریزده قالا بیلیمیر وینی دن پتروفسکی شهرینه دونور و عمی
سینین یانیندا قالمالی اولور.

خیابانی تبریزده کی وضعیته دوزه بیلیمزدی و گئنه تکرار گیزلی
شکیلده تبریزه گلیر، بو ایلر ۱۳۲۳ هجری قمری ۱۹۱۴ میلادی-
احمد شاهین ایش باشینا گلمه سینه تصادف ائدیر. او دورده تبریزین
امیری صمد خان شجاع الدوله احمد شاهین شاهلیغینی قبول ائتمیر،
او تزاردان دستور آلدیغی اوچون، محمد علیشاه و فالی قالدیغینی
گؤستیریر. تبریزده دیوارلار یاپیشدیریلان احمد شاهین رسملرینی
قوپاریر ماغامر وئریر.

خیابانی بو فرصتدن استفاده انده رک آذربایجان خلقینین اعتراضینی
مکتوب واسطه سیله بوتون کنسول خانالارا و روس لارین آذربایجاندا
خلقه باستی وظلم ائدیکیلرینی آجیقلایر.

۱۳۲۲ هجری قمری - ۱۹۱۵ - میلادی ده تهراندا اوچونجو دوورو
مجلس انتخاباتی باشلانیر. بو دووروده آذربایجان نماینده لریندن هئج
بیرینه یول وئرلیمیر.

بیرینجی دنیا محاربه سی (آگوست ۱۹۱۴ - نوامبر ۱۹۱۸) آلمان،
اتریش، هنگری (مجارستان)، ایتالیا او بیر طرفدن روس، انگلیس و
فرانسه دولتلری طرفیندن باشلانیر.

ایران دولتلرینین حربه قارشیماماغینا باخمییایراق عثمانلی، روس و
انگلیسلر ایران کی اشغال ائدیرلر. ۱۹۱۷ - نجی ایله روسیه ده انقلاب
غلبه چالیر، تزار دولتی سقوط ائدیر. بلشویکلر تزارین طرفیندن زورلا

مشیرالدوله بو ایشی عملی ائله مک اوچون گرک خیابانی آردان آپارسین، او مخبرالسلطنه آذربایجانین کئچمیش والی سینی تبریزه گؤنده ریر، او کئچمیشده تبریزده آزادخواه‌لاری دستکله ییب و اونلاردان اؤزونه سمپات یاراتمیشدیر.

بو حيله نی باشا دوشن خیابانی بیر توپلانتی دا چیخیش ائدیر، او آذربایجان خلقینه انگلستان ومشیرالدوله نین حيله گر سیاستینی آچیقلاییر و اوزون بحث دن سونرا دیر:

۱- هر بیر ملتین شرافتینه لازم اولان بیرینجی شرط استقلال دیر.
۲- هر بیر ملتین استقلالیتینی ساخلایان اونون شجاعتی و قهرمانلیغی دیر.

۳- شرافتلی حیاتدان اؤترو جانندان و مالدان کئچمک لازمدیر.

۴- یاشاسین او میلّت کی، آزادلیغی دیری ساخلاماقدان اؤترو یاشاییر!
۵- ایرانی، ایرانی آزاد ائتمه لی دیر.

مخبرالسلطنه اسکی سابقه سینه گؤزه بیر عده آزادخواه‌لاری آلدادییر، خیابانی توتدورماغا دسیسه یارادیر. خیابانی بونو بیلیب حاجی شیخ حسینعلی نین ائوینده گیزله نیر. ۱۴ سپتامبر ۱۹۲۰ - میلادی خیابانینین اولدوغو ائوه گیریب خیابانی گوله لییرلر.

مخبرالسلطنه خیابانی اؤلدورمکله کفایت ائتمیر، شیخین جنازه سینی نردوان اوستینده شهرده دولاندیریرلار تابلکه آذربایجان خلقینه عبرت اولسون، عجب خام خیالار !!!

خیابانی آلتی ایلیق حکومتینده چوخلی ایشلر گؤرور، او آذربایجاندا بوتون آغیر مالیاتلاری کندلی لرین اوزه ریندن قالدیریر و کندلیلر آراسیندا بیر بولمه سینه باشلایب و موفق اولور. اورتا تحصیلاتین چوخالماسی اوچون تبریزده بویوک قدم لر گؤتورور، تبریزده فیوضات، محمدیه، حکمت مدرسه لری خیابانی نهضیتین یادگاری دیر. هابئله مارالان محله سینده شیرو خورشید خسته خاناسی شیخ محمدین طرفیندن تیکیلیب دیر.

منبع لر:

۱- قیام خیابانی (علی آذری ۱۳۲۹ شمسی)

۲- دومبارز (رحیم رئیس نیا، ناهیدی آذر)

۳- جنوبی آذربایجان ادبیاتی - باکی چاپی

تهراندا قورور، آذربایجاندا دمکراتلاردان هئچ بیرینه یول وئرلمیر. خیابانی اؤز نطقینده، تجدد بناسنین قاباغیندا، ۷ آپریل ۱۹۲۰ - نجی ایله بئله دیر: من بوگون رسماً دنیا اعلام ائدرم کی، بیز بو حکومت علیهینه قیام ائدیریک، او وقته جک کی، بیر ملی دولت ایش باشینا گلمه یب دیر و ایرانین استقلالینی قوروماییب دیر، بیز دیوشدن ال گؤتورمیه جیک، بیز ایران خلقلرله ال -اله وئریب و بو اؤلکه نی نجات وئر جیک. خیابانی نین بوسؤزلری ایراندکی آزادخواه‌لاری آياغا قالدیردی. وثوق الدوله کابینه لری بیر - بیرسینین دالینجا عوض ائدیردی، بلکه اؤز خیانت ایشلرینه موفق اولسون، لکن او بوايشده موفق اولایلمیر، خیابانی تبریزین رهبرلیگینی عهده سینه آیر و آزادستان جنبشی حرکت گلیر.

بو ایللرده هله شمالی آذربایجان، ارمنستان و گرجستان خارجی دولتر الینده ایدی. شمالی آذربایجان ترکیه دولتینین الینده اولدوغو زمان ۱۹۱۷ - نجی میلادی ایله جک بورانین آدینا آران دئییلدی. آذربایجان آدینی ایره لی سوره ن خلیل پاشا عثمانلی سردار اولموشدور و بو مسئله ده ن هدفی جنوبی آذربایجان اوریایا قاتماغی ایدی. (کتاب دو مبارز - رئیس نیا و ناهید).

کسروی یازیر: خیابانی و اونون مسلکداشلاری بوادی و اونون آلتیندا یاتان سیاستی دیوب و ایسته میردیلر جنوبی آذربایجان ایراندان آیرسینلار. اونا گؤره حاجی اسماعیل امیرخیزی نین تکلیفی ایله خیابانی مصلحت گؤروب جنوبی آذربایجانین آدینی آزادستان قویورلار.

انگلیس دولتی تبریزده کی قیامدان وحشته دوشور، اؤز نماینده سی «میچراموندی» تبریزه گؤنده ریر و ایسته ییر خیابانی نی قانع ائله سین کی، مرکزی حاکمیت علیهینه مبارزه دن ال چکسین، لکن خیابانی او شخصلردن دگیلدی کی، پولا و مقاماً آلدان سین. «میچراموند» کسرونین و خیابانی نین اختلافینی بیلیردی، اونا گؤره کسروی یه یاخین گلیر و اونو آزادستان جنبشی علیهینه تحریک ائدیر.

کسروی بئله یازیر: «بیز بو ایشی گؤره بیلمیریک، اونا گؤره کی بیزیم هم مسلکریمیزین چوغی بازار آدمالاری دیر و اونلار دیوش مبارزه اهلی دگیل لر. ایکینجیسی، بیزیم دسته میز خیابانی نین مقابلینده دوام گتیره بیلمز و داغیلیب آرادان گئده ر. اوچونجوسی، خیابانی آذربایجان آدیه قیام ائدیر و بیز ایسته میریک اونولا دیوش آپاراق.»

تبریز و خیابانی نین مبارزه نتیجه سینده وثوق الدوله ایشدن دوشور، مشیرالدوله ایش باشینا گلیر، او هله لیک ۱۹۱۹ - نجی قراردادی ساکت قویوب و عملی ایله مک ایسته میر و ایستیر بو نقشه ایله آذربایجان خلقینی و اونون رهبری خیابانی آدادا، لکن آزادستان نهضتی دوام ائدیر و خیابانی گؤرور کی، مملکتده ایشلر بوتون انگلیس الینده دیر، هله نئچه آی کئچمه دن انگلیس دولتی مشیرالدوله نی مجبور ائدیر کی:

۱۹۱۹ - نجی قرارداد گرک تفزلیکه اجرا اولونسون

پارلمان تکرار قورولوب و وثوق الدوله کابینه سی کیمی اولسون قزاقخانه انگلستانا تحویل وئریلسین و روس صاحب منصبلری ایراندان چیخسین

ایران دولتی شوروی ایله هئچ رابطه قورماغا حق یوخدور.

حنكايه (آيين گوجو)

روح انگيز پورناصح

ديزلر يمين قاني دورمور، يارالاري توختامادان، يئنه ديزيم اوسته ائله
دئيميشم يئره كي، آغريسي بير يانا، قان گلمه سي لاپ قورخودور
منى.

آنم گۆرمكده باغبرير: گۆره سن يئنه كييم باخيپ آيا؛ آينايا، سويبا
باخماميش، باخيپ بو قيزين اوزونه كي، بئله دالبالال ييخيلير.
دۆنه لرله سنه ده دئيميشم آيا باخما؛ بيردن گۆزون ساتاشسا دا،
آينايا، سويبا باخماميش، بيرينين اوزونه باخما، يازيق دى.
قورخومدان ديهه بيلميرم ائله آينادان آيا باخا باخا، ايليشيب
ييخيلميشام. گئجه لر پنجره نين اؤنوندن دالي چكيله بيلميرم،
آيدان گۆزومو گۆتورنميرم. آخى بو، گۆزلره نه ايش گۆره بيلر كي!!
نييه گۆز نَمَسِين، مهير دنيزين او قدير سويون گۆيه قالديرا بيلمير!
اونون يانيندا گۆز نه دى كي!!

آنامين سسينى ائشيديرم: بو قيز آخيردا آي دليسي اولوب، قالاجاق
اليميزده. گئجه، گوندوز بير گۆيدو، بير ده بو.
تزه ليكده گوندوزلر ده آينا گۆتوروب گۆيه ساري توتورام؛ آينايا
باخيپ احتياطلا آدديملاييرام؛ هر آدديميما قورخورام لاپدان -
لاپا دوشم گۆيون ايچينه؛ آما گۆي آياغيم آلتيندا ديه، ائله غرورلا
آدديم آتيرام كي، گۆرن دئيير بس هارائين ملكه سيندن زادينانام.
گئجه لر داها احتياطلا آينادان گۆيه باخيرام؛ آما كي،
آدديملاريمين بيرينده آياغيم زويور، سرعتله اولدوزلارين ايچيندن
كئچيب گئديرم. او يان - بو يانا آل آتيرام، بلكه بير ايكي اولدوزا
اليمي ايليشديرير دايانام، آما اليم زويولده يير.

سرعتله آيا دوغرو گئديرم، گۆرن قارا چوخورا دوشمه ميشم
دئيه، اؤزومو دانلاييرام، لاپ عقلينى اودوزوبسان ها، اوندا ائله توزا
چئوريلردن كي، هئچ بير ذنه سي ده تاپيلمادى.

سرعتيم گئت گئده آرتير. آخيردا نئچه
اولدوزا ده يندن سونرا بير آزجا سرعتيم
آزالير. آي گئت گئده بۇيويور.

تاپيلىتى ايله ديزيم اوسته
دوشورم آيين اوستونه. توز
تورباق قالخير. هويو خوب بير
يئره قاليرام. بيلميرم آيدان

يئره دوشموشم،
يوخسا يئردن آيا.

آديم منيم

فريبا ابراهيمي (آفاق)

آدين آديم

آدين قاجاق

هجري اؤزوندن قوچاق؛

آدين سؤزومون سورمه لي گؤزو

شئعريمين ياناق چالاسى؛

آدين آديم آدلار آدايى، قوپوز آداسى؛

آدين اون مين ايلليك مدنيت

كئچيلمز چاناق قالاسى؛

آدين اورمو گؤل، آدين ساوالان

اورال آلتاي داغلاريندان اود پوسگورور آدين

بالكان ياريم آداسينين

دؤيوشكن توركونون مانيفستى دير آدين؛

آدين گئجه ... آدين گوندوز

آدين حالال، آدين حارام

دار آغاجى دير ... آدين اعدام ... آدين قيشقيران بير يارام؛

گئجه ايله گوندوزون اؤپوش سرحددير آدين؛

دئوريملرين دؤنوم نوقطه سي

قوردلار واديسى

قينيندان سييريلميش قلينجلار سسى؛

آدين بوتون جيليز ياپيتلارين سونو

شاه اثر، كرال اويونو

جان اوجاغينين اودو، اودونو؛

آدين اوينايير منى، يانير منى

آدين مارمارا دنيزى، آغلايير منى، گولور منى؛

كؤورك دويغولار تيخاجى دير

گؤزلر يمي سووارير آدين؛

هؤروكلريم غملى پاييزلارى سوپورور

و ياد نفه سي توخونماميش دوداقلاريم

سن آدى منى تامسينير آستا؛

آدينين بيغلارى ائشمه ...

پاپاغى گول ه دن دئشمه ...

هوندور بويلو ... ائىلى كوركلى،

يارلى - ياراشيقلى ... قارتال باخيشلى

ياوروم منيم ... قوچاغيم منيم ...!

آديم منيم ... سانيم منيم ...!

چال توتہ یی

شرفخانی ناظر

اٲیلہ میشدی بیری عزم عتبات

ایسته ییردی هامی اوندان سوغات

او دئییردی: منہ سجادہ گتیر

بو دئییردی: منہ لٲادہ گتیر

ایسته ییردی بیری فیروزہ اوزوک

بیری خورما، بیری انجیر، بیری کورک

هامیسی نسیہ، فقط ضربعلی خان

الینی سالدی جیبہ، بیرجہ قیران -

چیخاریب وئردی کی: (آی ساققالی چال)

قاییداندا منہ ده بیر توتک آل!

مشدی نین دوشدو پولا چونکو گؤزو،

سؤیله دی ضربعلی خانه بو سؤزو

اٲیلہ دین سن اؤزونه مال توتہ یی!

ایندی دن ضربعلی جان چال توتہ یی!

گلیسن

حمیدہ رئیس زادہ «سحر خانیم»

گلیسن اوز-اوزہ باخما منہ بیگانہ-بیگانہ

اؤتورمه آیریلیق یوردون گزیم، دیوانہ-دیوانہ

دولاندیر بیر باخیش رطلین منیم احوالیمہ گاهدان

گؤزوندن قوی ایچیم گیزلین چاخیر، پیمانہ-پیمانہ

نظر سال قات-قات آیریلسین جانیمدان غربت آثاری

آچیلسین شئعریمین یار پاقلاری، میخانہ-میخانہ

سینیخ سالخا اور کلردن ایزین گؤرسه تدیلر خلقه

قالیب کؤنلوم جلالیندان ابراق ویرانہ-ویرانہ

منیم شوقومدور عالمده جنون رنگینده پایلندی

گؤرور هر یترده بیر شعله، یانیر پروانہ-پروانہ

منم مجنون، منم لیلا منم وامق، منم عذرا

منیم دردیم دوشویدور دیلله، افسانہ-افسانہ

«سحر» ال چک یاخامدان، حایل اولما منظر وصله

چکیل گئت بیر گؤروشله جان وئریم جانانه جانانه

يئددى دره نين سويو

اكبر صالحى (قاداش)

يولداشيميز آغير كوره ك يوكونو باش يوخارى
چكمه لى ايدى. اولده شئرلنيب دانيشديغينا گوره
اوزه قالميشدى. ايش لاپ زور آپايردى. ائله بيل ماشين
ياغ يانديريردى. آز سونرا قيرپاچ ائله دى. چوخ
زحمتله ايتله ييب، بير كاراڭا سوخدوق. ياتاغان
يانديرميشدى. تاكسى سوروجوسونه اوره ييم
ياندى.

او آغير جريمه لر دن دانيشيردى:

— جريمه لر قانونسوزلوق قاباغيني آلماقدان
اوترو اولسا سؤزوم يوخدور. آما اؤز جيبلىرىنى

دولدرماقدان اوترو خالقى سويورلار. آلايه بركت

وترسين جيهه، منيم بير جيبيم واريدى، بير دفة ده منى يولدا
قويمادى. بو ميراث قالميش آغزىنى اژداها كيمي آچيب، منيم
ساباهكى قازانا جايگيمي بوگون اودور.

يالان- دوغرو اوتوبانى جيزيق لاماغا گوره باغلاميشديلار.
يولداشيميز يوكونو كوره ييندن يئره قويموردو. ائله بيل
موللانصرالدين ائششه يه مينيب، خورجونو، چييينينه آليب،
دنديم: — آى قارداش سنين كوره يينده كى يوك گمينين باتيب-
باتماماسينا نه تاثير ائده جك؟ دننه ساييردى! گوردوم اولان دئييل،
اؤزوم باشلاديم سايماما:

— بير، ايكي بيزيمكى، اوچ، دؤرد، قاپىنى اؤرت. يوز، بئش يوز!
بو قدر آج او لارميش؟! هاميسى بارلى، مئوه لى. باغ نه باغ! گوللو-
چيچكلى. قالين، كوره ك ليك آجاولار!

او آجاولاردان گمى سورمه لى كوره كلر چيخاردى. آما
فايداسى يوخ ايدى. گمينين ياريدان چوخو، داهادوغروسو هاميسى
باتميش ايدى؛ لاپ ايگيد او غلودارا آسيلميش آنانين ماتمه باتديغى
كيمي. هن! گون باتان كيمي باتميشدى. قاش قارالميشدى.
قانىنيزى قاراتديمسا باشينيزى گيجللتديمسه، واختينيزى
توتدومسا، منى باغيشلايىن! اوزوم چؤلكم ديبى كيمي قارا،
اوزونوز قاتيق كيمي آغ اولسون.

دنيز، داغ و باغ هوسلى اوچ يولداشيدىق. اوتوروب، هارا گنديب،
دولانما غيميزدان دانيشديق. چوخ سؤزدن سونرا، هارا گئتدى ييميزه
قالديق. آنجاق بير يئره گئتمه لى ايدىك. آخيره اهارا گلسين، — دئييه
يولا دوشدوك. بير تاكسى توتوب، معلوم اولمايان هدى ايزله دىك.
سوروجو سوروشدو:

— هارا گنديرسينيز؟ دئدىك: هارا سورورسن، سور! بيزيمكى بللى
دئييل. سوروجو گولومسه ييب ماشيني قازلادى.

گؤيدن پلمه قار ياغيردى. قار دنه لرى پامبيق كيمي، دوزو قوش
يئله يى كيمي، اوينايا- اوينايا يئره قونوردو. يورغان- دؤشكچى
اولسايدى، اونا دئيهرديم، پامبيق نئجه اولار! آدمى آخماق بلله يير،
دؤشه يين ايچينه سامان تپير، دئيير: — قوش يئله يى دير. هامى
قوشلارين اليندن اينجىر. ماشين قالاباليجينين اوزه ريندن اوتوبوس
يئل كيمي اوچوردو. يئل نه يئل، داغين ديبينده يانديرديغيميز
اودو كوروكله ييب آلولانديريردى. بئش دقيقه يه قومقوماميز
قاينادى. ياشيل چيمن ليكلره دؤشه نيپ، كهليك اوتو چاينى
ايچديك. بولبول لر ين چهچه ينه قولاق آسا- آسا، قوربت ايشچيلرى
كيمي داغ سويلا دوز سيب، چؤره ك دوغراييب قارينيميزى
باسديق. قارهاواسينا باخميا راق يوخارى چيخماي ايدىق. بولودلارى
يارا- يارا كئچيرديك. طياره نين قانادلارى بولودلارا توققوشدوقدا
تافقيلتيسيندان بنگيره ييميز چاتلايردى. بيرفير تينا قويموش ايدى
گل- گوره سن! نفسلر قيغىللانميشدى. پيچا- پيچ باشلاندى، هره
بير سؤز دئييردى. بيرى دئييردى: گمى داشا ايليشيب. او بيرى
دئييردى: دلينيب، باتير.

تئز قاچديق گمينين سككيسينه. آما دنيز لپه لنميردى.
دالغالانماق ايسته مه دىك، سحردن آخشاما دك ايشله ييب
موزدسوز يولا سالىنميش يورغون ايشچى كيمي ترپشمه يه قادير
دئييلدى.

اوشاق ادبیاتی

اسماعیل زارعی

یاغیش یاغا نور ساچا
باغچادا گوللر آچا
صباحسیز آخشام اولماز
دوغاسیز یاشام اولماز
اویناماق یاریش اولسون
هر زامان باریش اولسون
هامی تاپسین سعادت
یاشام بودور نهایت.

هم سئویرم بیلمه یی
اویناماغی، گولمه یی
سئویج ایله قاجارام
قانادلانیب اوچارام
حیوانلاری وورمارام
آغاجلاری قیرمارام
اونلارین دا جانی وار
اوره کلری، قانی وار
بیتگی لر بیزه عزیز
هاوانی ساخلار تمیز

من ایستکلی اوشاغام
یئددی بویاق قورشاغام
شیرین دیللی قیزام من
گؤیلر ده اولدوزام من
وطنیمین اوغلو یام
توپراغیما باغلی یام
شیرین دیلی آناما
ایگیدلیگی آناما
بیر عؤمور لوک بوشلو یام
عاغیللی یام، هوشلو یام

چیخار لیام من...

(بیر آذربایجانلی اوشاغین دیلیندن مدرسه لرین آچیلماسی موناسیبتیله)

مرتضی مجدفر

دیل: وئرگی، منلیک،
کیملیه آچار
اولسامکتبیم
چیخاریم ساچار.

ایچدییمیز سو
دؤندو «آب» اولدو
شیرین یوخوموز
چؤندو «خواب» اولدو.

باشلاندی او گون
یئنی درس ایلی
ائشیتمه دیم من
اؤده کی دیلی.

آلتی یاشیمی
بیتیرن سنه
«مکتب اوشاغی»
دئدی لر منه.

کئچدی روزگار
ایللر اؤتدو چوخ
منه دئدی لر
سنده چیخار یوخ.

هئج دوشونمه دیم
معلم سؤزون
باخراق منه
او قییدی گؤزون

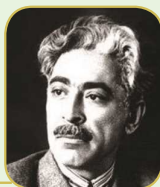
«اؤیره نه جکسن»
سن هر بیر زادی
دادلی - دوزلودور
اؤیرنمک دادی».

دیلسیز لیک منی
گوج دن سالیبدیر
هله ده دیلیم
اؤده قالیبدیر

کئچمیش آلتی ایل
گئتدی آرادان
سئچنمه دیک بیز
آغی - قارادان.

آچیلدی یئنه
بیزیم مدرسه
دوستلار یملام
وئر دیک سس سسه

صمد وورغون

باشينا دؤندويوم عزيز شكسته
دپنله منى حالى يامان اولموشام
قلبدن يارالى كؤنولدن خسته
نانى زه هه ر ، روزى فغان اولموشام

چاتاندان برى دير اون بئش ياشيما
چوخ بلالر گليب قانلى باشيما
بالتالار وورولوب عؤمور داشيما
بو عشقين يولوندا يامان اولموشام

كسيلىب قاناديم اوچا بيلميرم
عشق محبوسويام قاچا بيلميرم
هچ كسه درديمى آچا بيلميرم
بؤيله حالى چوخ پريشان اولموشام

گر چى ايستر چكيم جؤور و جفا يار
من ديله رم سورسون چوخلو صفا يار
قصد ئيله بير منه او بى وفا يار
قصدينين آلتيندا تالان اولموشام.

او ملك سيمالييم، شاهباز باخيشليم
او دوداغى بالليم جئيران يئريشليم
هم او سياه تئليليم توراج گولوشلوم
يانديريپ دير منى يانان اولموشام.

قيسا شئعرلر

فرييا مرتضايي

عؤمرومون فصيل لرى
بيرلشيب خيشيلداير؛
خزان منى آپاير،
باھارا دئيين!

بير بولود اولايديم
داملا-داملا دولايديم
سسلى-سسلى ياغايديم
سن گلن يوللارين
توزون-تورپاغين آلايديم.

گؤزلريمدن آخان دامالار
سوزوب ياناغيمى يالار،
ديليم كوسوب
بوغازيما قاچار،
بوخسان
بوھاراي هارايا چاتار
كيم بو ديلي ديله توتار،
كيم باريشديرار؟!

دؤن گل
ھاوان اسسين
اوره ييمده!

دونموش اوره يين
اووجلار ييمده،
دؤن گل اريمه دن
گؤزلريم يولوندا!

ميرزا علي معجزه تقديم

خالقي بيغاق كنده آرا مئيدانا
يوخ اورا داردير يئكه قبريستانا
سن اوجا يئر تاپ زوري باس هذيانا
من گيريشيم آغلاماغا ميرزعلي

بيربارا گويلرده يالان آختارير
يئرده قاليب ايري پالان آختارير
آج قارينا حورجنان آختارير
عقلي وئريب فيشقيراغا ميرزعلي

جاهيله چوخدور، هله جاهيل دوغار
چوخ بيلنين سوزلري جاهيل بوغار
دوز دئسن اونلار سني كتدن قوغار
هرسوزو قويما تاباغا ميرزعلي

هرنه يالان واردى دولاندير ديله
وعده وئريب كنده دوشور ولوله
قورخما دانيش بيرپارا خامدير هله
خامي نه وار توولاماغا ميرزعلي

دئينه منم حضرت كرتنكله
شهرتيمين نوري دوشوب هريئره
ائششبي سور باخما بوداش يا دره
جاهيلي چك داشقالاغا ميرزعلي

خالقي نه گولدير نه اوزون گول اقا
جاهيلي قوي سنده كيچيك بارماغا
فندي چئوير گولمه دن آغلاتماغا
گور چوربين باتدى ياغا ميرزعلي

ميرزعلي يوردوم سني دور گير يئره ن
اوستاييميش جاهيله يورقان وئره ن
وئرمز اثر كار قولاماغا شاهسپرن
همده كي ياسين اولاماغا ميرزعلي

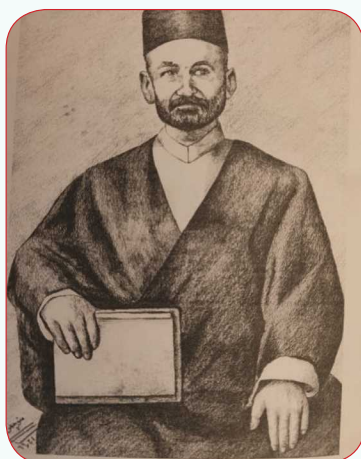
كونياكي توك ايستيكانا چك باشا
دئينه ساغ اول منده دئييم چوخ ياشا
درد و غمين شيشه سيني وور داشا
پاپريزيني سال داماما ميرزعلي

سونرا دور گئي گئن توماني اينيوه
سال همي بير كوهنه عبا چينيوه
قويما گيره آيري فيكبر بئينيوه
ايندى بويور گنج قاباغا ميرزعلي

اوندا سني بويو بوغون قارني توخ-
گورسه ده هر كس سنه هئچ عيبي يوخ
بيرده باشان ايندى بير عمامه سوخ
حاضر اول هذيان دئماغا ميرزعلي

سونرا گنده ك پرده ي چيلوار آلاق
عكس سلاق پرده يازاق بير قالاق
پرده ووروب هر طرفه جار سلاق
كنده گلير تازه آغا ميرزعلي

چوخ بيلير او بيلديي گويدن گلير
دردميري بير باخيشيان دلير
پول وئره نين هر گوناھين سيلكلير
اوندا شفا شيل چولاغا ميرزعلي

منوچهر شجاعى

قاوزا باشين قالخ آياغا ميرزعلي
بيرسولا باخ بيرده ساغا ميرزعلي

گورنئجه دنيا كئچير الدن اله
ترسه دولانباشدير تلسمه هله
دور هله بير اوستو باشين سيلكله
الري چك باش قولاماغا ميرزعلي

ساققالي قيخيديرما خيالين اوتور
كاكولو قيخ مصلحتيندن اوتور
پهلوي بؤرك اولسا باشيندا گوتور
آيري فيكبر چك پاپاغا ميرزعلي

گل سنين اوول بير اوزوندن اوپوم
سونرا الين همده گوزوندن اوپوم
هم قلمين همده سوزوندن اوپوم
بال دئييم او ديل دوداغا ميرزعلي

بير نئچه گون قال قوناق اول سن منه
سفره ي شاهانه ساليمن سنه
كونلون اگر وورسا تويوق ايشگنه
باشلا بويور قئيقاناما ميرزعلي

قويما او قارنيندا داها يئر قالا
ماللا كيمني قوللاريني چيرمالا
بارماغين آشادان چيخايدب سوخ بالا
اثيران ايچ اون بئش ملاغا ميرزعلي

انگريستانسياليسم

عبداله لطفی «ارکین»

وارليق دیر. اونا گۆره ده ده یرلیدیر؛ بئله لیکله اینسانین وارلیغی اونون کیملییندن اۇنده دورور و اخلاق حۇوضه-سینده اینسان ده یرینی، اینسانین ائله دیکلری عمل دن آیریر. انگريستانسياليسم باخیشی اساسیندا اینسان باشقا مۇوجودلار ایله فرقله نیر. اینسان ده یره مالیک اولان هر بیر زادی درک ائله بیر و عئینییت و ذئهنییتین هر ایکسینین اساسیندا تشخیص و درک مۇوقئینه چاتا بیلیر. اینساندان باشقا مۇوجودلارین درک ائتمه لری یالنیز عئینییتهدایانیر.

انگريستانسياليسم مکتبینه اساسا هر بیر وارليق گرکلی یوخ، آنجاق مومکون بیر ایشدیر. اینسانین آزادلیغا محکوم اولماسی اونون سئچمه ضرورتیندن آسیلیدیر. آزادلیغین محدود اولماسینا گۆره اینسان ایشلرینی پلانلاشدیریر و آزادجاسینا ایسته دیکلرینی سئچیر. ائله جه ده اینسان بیر هدفه دایاناراق اۇز حیاتینی تعریف

انده ره ک اونا معنا وئریر. آزادلیق سۆزو داها یاخشی آنلاشیماسادا یارانیش وضعیتیندن آلینان «وارليق ایصالتی» آزادلیق آنلامینا معنا وئرمکده دیر.

اینسان اۇز اینسالیق وضعیتینده آیریمازدیر؛ عئین حالدا بو وضعیت موختلیف وضعیت لر ایله اوزله شیرو ائله بونا اساسن فرقلی و خاص وضعیت لر سیستئمینه دنیایا گلکم مجبوریتینده دیر ائله جه ده هانسی جینسییت، هانسی سوسیال طبقه، و سایره کیمی وضعیت لر اینسان حیاتیندا حاکیم دیر؛ اینسان ایسه همین وضعیتین ایچریسینده یاشاییب، اؤلکم مجبوریتینده دیر و بونلاری سئچمکده آزاد دئیل دیر. اما بو وضعیت لر ایچریسینده اۇز حیاتینی قورماغا و نجه حیات سورمه یه آزاد دیر.

تئرمینیندن فایدالانماغی قبول ائتمه ییبلر. دئمک انگريستانسياليسم ایصطلاحی کئچمیشدن فلسفی دوشونجه لرینین اصل مۇوضوسو «اینسان وارلیغی» اولان فیلسوفلارا وئرلیب. میثال ایچون فیکیر مشغولییتی اولان «اینسان وارلیغینین» گرگینلیی سورئن کییئرکئگورون تاثیرینده اولان ۱۹۲۰- جی ایلده اثرلرینین دیقمت مرکزینده اولان «اینسان وارلیغی» مارتین هایدگتر و ۱۹۳۰- جو ایلدن اعتبارن اۇز فلسفی باخیشینی «وارليق فلسفه سی» آدلانديران کارئل یاسپرس دن آد آپارماق اولار. ائله جه ده ویلیام شئکسپیرین «هملئت-ی و موللا صدرانین «متعالی حکمت و جؤهری حرکت»-ی اۇز لرینه انگريستانسياليسم آنلامی ترکیبینده یئر آلماقدادیرلار.

انگريستانسياليسم تئرمینیندن فایدالانمايان سورئن کییئرکئگور و فرئدریش نیچه بو مکتبین تمل داشینی قویانلار کیمی تانینماقدادیرلار. اونلار ذئهنی تجربوه لری، ریاضییات و عئلیم کیمی حقیقی عئینییتدن اوستون توتوردولار و ائله جه ده ده یرلر و ایدئعا لارا دایاناراق آزاد تصمیمه اساسا اینسان کیملیینی تعریف اندیردیلر. انگريستانسياليسم سۆزو ۱۹۴۰- جی ایلین اوتالاریندا فرانسالی فیلسوف گابریئل مارسل طرفیندن ایره لی سورولمه سی ظن اندیله ره ک. ۱۹۴۵ - جی ایلده پاریس ده ژان پول سارتر طرفیندن «انگريستانسياليسم و بشر ایصالتی» عینوانلی بیر مقاله ده اورتایا آتیلدی.

همین مقاله انگريستانسياليسم دوشونجه سینی یایماقدا اساس رول اوینادی. انگريستانسياليسم فیلسوفلاری «اینسان وارلیغینی» باشقا وارليق فورمالاریندن فرقلندیریرلر. بو فلسفی باخیش اینانجینا گۆره دونیایا قدم قویان هر بیر اینسان، چئوره سینده اۇزه ل ژئئتیکه اساسا اۇزونه خاص

انگريستانسياليسم ۱۹- جو عصرین سونلاریندا و ۲۰- جی عصرین اوللرینده اورتایا چیخدی. بعضن انگريستانسياليسم سهو اولاراق نئهیلیسم کیمی سسلنیر. نئهیلیسم حیاتین هئچ نه معنا و آنلامینین اولمادیغینی سؤیله سه ده، انگريستانسياليسم، اینسان اۇزو حیاتا معنا و آنلام وئرکم مجبوریتینده اولدوغونو وورغولاییر. ژان پول سارتر دئیر: اینسان آزادلیغا و سئچیمه محکوم، سئچیب عمل ائتدییینین مسؤولییتی داشیمالیدیر. یئنئ ایلاهییات و فلسفه، اۇزلیکله «وجود» فلسفه سینده تأثیر بوراخان و اینسانین سئچیم و تعهودونه اعتقادی اولان دانمارکالی مسیحی فیلسوف سورئن کییئر کئگور ایلکین انگريستانسياليزم و بو دوشونجه نین آتاسی عینوانینی داشیییر. انگريستانسياليسم ۱۹- جو عصرین سونلاریندا آچیق شکیلده سورئن کییئرکئگور و فرئدریش نیچه طرفلریندن اۇزونو گۆرستدی. بو فلسفی مکتبین باشچیلاریندن اولاراق سورئن کییئرکئگور، فرئدریش نیچه، گابریئل مارسل و کارئل یاسپرس-ی آد آپارماق اولار.

ایکینجی دنیا موحرابه سیندن سونرا انگريستانسياليسم ده یئنئ بیر حرکت باشلادی و ادبی انگريستانسياليسم کیمی تانیندی. همین حرکتین نوهاینده لریندن سیمون دوبووار، ژان پول سارتر، آلبئر کامو و بوریس یان دان آد آپارماق اولار. ائله جه ده فئودور داستایوسکی و فرانسیس کافکا اۇز ادبی اثرلرینده انگريستانسياليسم آنلامینی یوردودولر.

بو دوشونجه صاحبیلرینین آرالاریندا اورتاق فیکیر یۆنلیشی اولسادا بیر- بیرلری ایله فرقلی باخیشلاریدا واردیر. بو ایختلافلارین چوخو تانری یا اینانمايان و اینانان فیلسوفلار آراسیندا اولوب. البته بو فیلسوفلارین هامیسی اۇز فلسفی باخیشلارینا نیستب انگريستانسياليسم

زهرا فردی «ساجلی»

یاشیل طبیعتین شالاله ساجین
بو گون باغلاباجام گؤنش گؤزونه
چیچکلی آغاجین هزار نغمه سین
هدیه ائده جم شاعیر سؤزونه

کوله یه بولودا نغمه قوشاجام
یاغاجام دنیزه، سئلده داشاجام
دلی غزلرده عشقی آشاجام
باخام کؤلگه لرده باهار اوزونه

سئوگی - محبتی دوگون چالاجام
باشینا دولانیب دردین آلاجام
بیر داها شعیریم له قوربان اولاجام
باشیمی قویاندا آنام دیزینه

بیزیم کندیمیزین گؤزل قایدالاری

بیزیم کندیمیزده بیر گؤزل قایدا وار، اونا فال چیخاتما دئییرلر.

باهارین بیر گؤزل گونونده قیزلار گلین لر قوجالار و جاوانلارها بئله هامیسی چولده یا بیرنین ائوینه توپلانیب و بیر کوزه سویون ایچینه او سو کی چهارشنبه سحری آخار سودان گوتوروب و گؤیدن آسییلار. اوزوک، سیرقا یا داش و ... سالیب فال چیخاردارلار.

بو سایاقدکی، سو کوزه سینین اوستونه بیر پارچا سالیب. و فال صاحابلاری اونون دوره- سینده اوتوروب و هر بیر بیر شعر اوخویوب و بیر بالاجاقیز دا الین آتیپ کوزه نین ایچیندن بیر شئی چیخاردار و او شئی هر کیمین اولسا شعری اوزونه آلیب و اونونلا فالینی دوشونر.

بو قایدالار سبب اولور کی، اورکلرده شادلیق بیرلیک و اومید و خاطیره لی بیر گون یارانیب و قایدالاریمیز دا دوام ائدر.

جئیران خانیم «تیل قیزی»

وايقان ين سئويملى قىزى، شاعيرىمىز «مهناز ص.» (آيتاي) «دان ايكى غزل

سئوگلى

گۆروشلىرىمىز

شعر شيكسته اولدو دونكى ناماز گۆروشلىرىمىز
بۇلوندو دوغما وطنده آراز گۆروشلىرىمىز
قىش ين ساق نغسينده قىروو- قىروو اسيريك
ياديندادى او گۆزلىكده ياز گۆروشلىرىمىز؟
يالانچى سئوگىلره دالالاندى ساختا دىلك
بو ايرى يوللارا اولموش تاراز گۆروشلىرىمىز
قارانلىغا چيله ييردى سحر باخيشلار ينى
گئيبيدى آل- ياشيل الوان بياض گۆروشلىرىمىز
گولوشلرين اوخويوردو «فضولى» نين غزلىن
«يانىق كرم» هاواسى لا «حجاز» گۆروشلىرىمىز
زمانه ايرىلغىن سالىدى اينجيدىك ارادا
شكىلده رمكه لنيب نازها ناز گۆروشلىرىمىز
دوگونلننده باخيشلار سماده «آيتاي» اوچون
اورك سئوينجينه دۇندو كاغاز گۆروشلىرىمىز

دامارلار يىمدا دوروب بير گلين جيغاز سئوگى
قانىملا آلدى سحر، جانلى دستماز سئوگى
باهار - باهار چيچكى باغلادى باخيشلار يما
گوناهسىز آلنما ووردو موهورلو ياز سئوگى
و باغلادى قارا گونده چىراق - چىراق سحرى
بو ار كۇيون كۇنوله ساخلادى تاراز! سئوگى
گۆزلىك آختار يبان هر نه يى گۆزل گۆردوم
اور كده بسله ميشم تر- تمىز، بياض سئوگى
اؤشوتدو، سونرا آپاردى اؤزويله غم ائوينه
نه آغريلار ايچيمه كؤكله دى ناساز، سئوگى!
قيامت ائيله قوجاغيمدا دونيانى، هر گون -
سال آرخا يين ليق ايله قانلى جانماز، سئوگى!
اولوبدو باشيما افسر او «گوهر مقصود» -
كى، «آيتاي» ين ديله يى اولمايىب داياز، سئوگى!

شهر من شبستر

محمد رضا رونقی

فصل تابستان به روی شاخه‌ها
میوه‌های رنگ رنگ و تازه‌تر
در خزان تک برگ‌های سرخ و زرد
در زمین و در هوا مانند زر

در زمستان کوچه و پس کوچه‌ها
پر شده از برف هر سوپا به سر
ساعتی را دامن کوه میشوو
کن نظر بر کبک و بز، آهوی نر

گوش کن بر نغمه‌های نای و نی
دل بده بر آب چون اشک بصر
شیخ محموداست آن کنزالادب
معجزو این شاعر بیدار گر

آن یکی آگاه از سر درون
وین یکی آزرده از جهل بشر
بوسه زن بر درگه ی شیخ اجل
یاد کن از شاعر پیروز فر

روزها و هفته‌ها از این دیار
کندن دل می شود آسان مگر
«رونقی» گوید که اهل شهر ما
می زند از بهر مهمان بال و پر

فرستی بر تو فراهم شد اگر
شهر زیبای شبستر کن سفر
گر بهشتی خواهی از سرو و چمن
زین گلستان غنچه چین و گل ببر

چهره‌ی مردانه‌ی مردان ببین
خنده لب، مهمان‌نواز و با هنر
خوش گلیبسیز، چون بگوید اهل دل
لهجه شان شیرین تراز شهد و شکر

یاسمن، نسرين و نرگس، نسترن
ریخته در زیر پای رهگذر
صبحگاهان چشم خود را باز کن
با شمیم زنبق و باد سحر

عصرگاهان عکس مه را روی آب
توی دریای ارومیه نگر
در بهاران از گل و گلبرگ‌ها
سر به سر دشت و دمن، کوه و کمر

فراخوان

با توجه به جایگاه برجسته دبیرستان گلشن راز شبستر در تربیت نخبگان منطقه و فرهنگ عمومی شهرستان، گروهی از فارغ التحصیلان این دبیرستان تصمیم گرفته‌اند کانون فارغ التحصیلان گلشن راز را تاسیس نمایند.

اهداف کاتون:

- * ارج نهادن به سرمایه‌های اجتماعی، انسانی
- * هم‌افزایی منابع در جهت توسعه منطقه
- * شناسایی توانمندی‌های اعضا و معرفی آنها به مراکز مرتبط
- * همفکری با مسئولین محلی در تعیین اولویت‌ها و روش‌های نیل به اهداف
- * تحقق ارتباطات بین نسلی برای ایجاد فهم مشترک
- * استفاده موثر از توانمندی فردی برای اهداف جمعی
- * ارتقای بهره‌وری از طریق انباشت منابع فردی
- * راه‌اندازی مراکز تفریحی برای استفاده اعضا
- * حراست از دستاوردهای فارغ التحصیلان دبیرستان
- * انجام امور مربوط به خیر عمومی

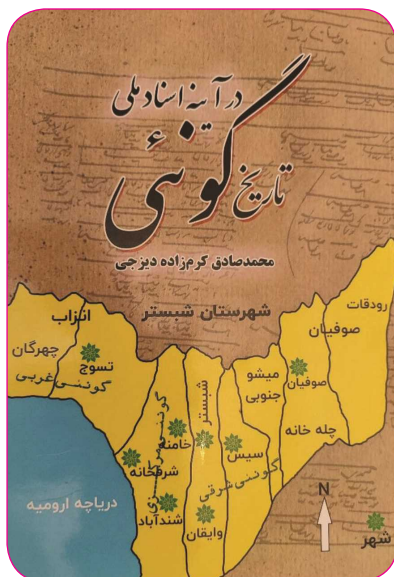
لازم به ذکر است تاکنون حدود هزار نفر از فارغ التحصیلان، دبیران و مدیران و مسئولین مقاطع مختلف دبیرستان در گروه واتس‌آپ کانون عضو شده‌اند. بزودی کانال تلگرامی کانون نیز راه‌اندازی و آدرس لینک آن اطلاع‌رسانی خواهد شد.

عضویت:

برای عضویت در این کانون کافی است نام و نام خانوادگی، سال فارغ التحصیلی، شهر محل سکونت، شغل و تلفن خود را به شماره ۰۹۰۲۲۱۳۰۵۸۴ ارسال فرمائید...
تصاویر زیر مربوط به جلسه گروهی از معلمان و فارغ التحصیلان دبیرستان جهت مشاوره و اخذ نظریات است که در روز **سوم مهرماه ۱۴۰۳** در مسجد نور شبستر تشکیل شده بود.

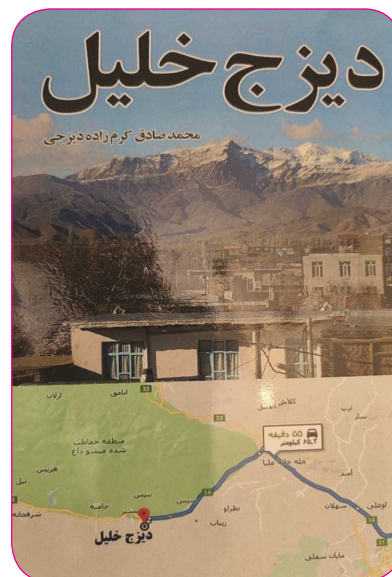
معرفی کتاب

کتاب «تاریخ کونی در آینه اسناد ملی» به کوشش محمد صادق کرم زاده دیزجی با شمارگان ۱۰۰۰ جلد به زیور چاپ آراسته شد.

به کوشش این نویسنده کوشا آثار دیگری نیز در نیم نگاهی به منطقه خودمان آثار دیگری نیز خلق شده بود. که زندگی دبیر ارزشمند فیزیک و انسان وارسته و پاکباخته دیزج خلیل شاد روان کرم ظریفی و کتاب دیزج خلیل چاپ شده بود. کتاب تاریخ کونی در آینه اسناد ملی به گفته نویسنده محترم تحت تاثیر مجله پیام شبستر جمع آوری گردیده است. این کتاب اسناد ارزشمندی در اختیار محققین عزیز قرار می‌دهد. در ضمن هر چند مختصر به علت و بایسته بودن آشنایی با هویت و تاریخ و اسناد پرداخته است.

به امید نشر نتایج تلاش‌های آتی همکار عزیزمان جناب کرم زاده

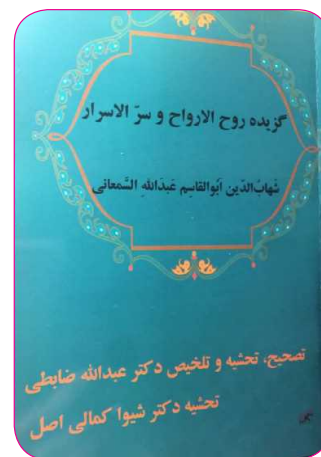
معرفی کتاب گزیده روح الارواح و سرّ الاسرار

کتاب **گزیده روح الارواح و سرّ الاسرار** در تیر ماه با همت انتشارات سیلاک به بازار آمد. روح الارواح تنها متنی است که درباره شرح عرفانی اسم‌های خداوند تبارک و تعالی به زبان فارسی موجود است. این متن مربوط به قرن پنجم و ششم هجری قمری است و سبک نثر آن به نثر کشف الاسرار میبوی و نوشته‌های خواجه عبدالله انصاری بسیار نزدیک است. سبک نگارش این اثر، آمیخته‌ای از نثر مسجع همراه با اشعاری متناسب است. نویسنده این کتاب شهاب الدین ابوالقاسم عبدالله بن مظفر سمعانی از خاندان دانشمند پرور سمعانی است.

گزیده حاضر توسط دکتر عبدالله ضابطی با همراهی و مساعدت دکتر شیوا کمالی اصل برای استفاده دانشجویان تهیه گردیده است. لازم به ذکر است، متن کامل و تصحیح انتقادی روح الارواح و سرّ الاسرار، رساله دکترای استاد ضابطی

در سال ۱۳۶۴ می‌باشد که گزیده حاضر توسط ایشان انتخاب گردیده است.

امید است برای متخصصان و دانشجویان رشته‌های زبان فارسی و عربی و عرفان مفید واقع شود.

کشوری مانند عربستان از نظر امنیتی با آمریکا قفل است، اما در اوپک پلاس سیاست‌های نفتی خود را با روسیه هماهنگ می‌کند، ۱۱ هزار تحریم علیه روسیه از سمت اروپا و آمریکا برقرار شده است، اما در عین حال در سال ۲۰۲۳، چین و روسیه ۲۴۰ میلیارد دلار با یکدیگر تبادل کرده‌اند و هر آنچه روسیه از تراشه و قطعات الکترونیک نیاز دارد می‌تواند از چین وارد کند.

جهان پر از تناقض است و همه تلاش می‌کنند خود را با سه قدرت نامبرده هماهنگ کنند، کار کنند و بهره ببرند. وقتی آمریکا یک قطعنامه علیه روسیه در خصوص جنگ اوکراین در سازمان ملل مطرح کرد، ۵۲ کشور از ۱۹۳ کشور به آن رای ندادند.

این امر نشان می‌دهد که کشورهای مختلف می‌توانند با سه قدرت کار کنند و از آنها بهره ببرند و در عین حال تلاش کنند مصالح و منافع ملی خود را پیش ببرند. حدود ۷۰۰ میلیارد دلار پول بانک‌های آمریکا و اروپا در ترکیه کار می‌کند، ولی ترکیه طرفدار حماس است.

رواج شبکه‌سازی در دنیا

سریع‌القلم با اشاره به اینکه فرصت‌ها در دنیا زیاد شده و کشورها به دنبال شبکه‌سازی هستند، اظهار کرد: نکته کلیدی برای بهره‌برداری از این دنیای پر از فرصت، این است که کشورها بتوانند با هر سه قدرت جهانی هماهنگی داشته باشند و با آنها کار کنند.

کدام کشورها برای آینده آماده هستند؟

* دکتر محمود سریع‌القلم

* نشر: گاهنامه مدیر

دکتر محمود سریع‌القلم، استاد دانشگاه شهید بهشتی، در همایش جامع معدنی «دنیای اقتصاد» در خصوص بررسی تحولات اقتصاد سیاسی جهانی سخنانی را ایراد کرد.

او در این همایش گفت: در جهانی که امروز زندگی می‌کنیم اتفاق بسیار مهمی رخ داده: دنیا به مثلی از روسیه، آمریکا و چین تبدیل شده است؛ این در حالی است که حدود ۳۰ سال پیش جهان دوقطبی و همه مسائل آن روشن بود. عده‌ای در کمپ شوروی بودند و عده‌ای در کمپ آمریکا. اقتصاد و سیاست و فرهنگ و... از هم تفکیک شده بود، اما امروز در جهانی که زندگی می‌کنیم، مثلی داریم از سه قدرت آمریکا، چین و روسیه و سپس حدود ۱۰ کشور میان‌پایه قدرتمند جهان مانند هند، اندونزی، کره جنوبی، نیجریه، آفریقای جنوبی، شیلی، برزیل و مکزیک که مبنای رشد و توسعه جهانی از یک منظر تاریخی شده‌اند.

ویژگی جهان امروز، وجود تناقضات است. جهان امروز با نااطمینانی‌های فراوانی روبه‌روست؛ اما یک ویژگی مهم این جهان، وجود تناقضات زیاد است. به عنوان مثال ترکیه عضو ناتو است، اما سامانه دفاعی خود را از روسیه تهیه می‌کند. مجارستان جزو اتحادیه اروپاست، اما در جنگ اوکراین از روسیه دفاع می‌کند.

نظامی است که حدود ۴۷۵۰ سایت و ۲۱۹ هزار نظامی در بیش از **۷۵ کشور** دنیا دارد. این قدرت نظامی آمریکا که تابع اقتصادی نیز دارد، نشان می‌دهد این کشور می‌تواند حضور خود را در دنیا حفظ کند.

علاوه بر این، بیش **۸۲ درصد** تراکنش‌های دنیا با دلار آمریکاست که معرف قدرت اقتصادی این کشور است و این قدرت اقتصادی و نظامی نشان می‌دهد آمریکا همچنان دست برتر را خواهد داشت، اما روسیه و چین تلاش کرده‌اند و فرصت‌هایی را به دست آورده‌اند که جلوی نفوذ آمریکا را در برخی حوزه‌ها بگیرند، بنابراین قدرت آمریکا کم نشده، بلکه نفوذ او در دنیا کاهش یافته‌است که بین این دو مفهوم تفاوت‌های اساسی وجود دارد، بنابراین این سه قدرت جهانی همچنان بالاترین نیروی میکس انرژی جهان را دارند که به آنها این فرصت را خواهد داد که همچنان بتوانند در صحنه جهانی در حوزه اقتصاد نفوذ داشته باشند.

چالش‌های ایران برای توسعه

این استاد دانشگاه در ادامه به چالش‌های ایران برای توسعه پرداخت و گفت:

مشکل ما ایرانی‌ها در یک و نیم قرن گذشته این بوده که می‌خواهیم رشد، پیشرفت و توسعه پیدا کنیم و ساختار عمرانی را بهتر کنیم و درآمد سرانه را بالا ببریم. من نام این موارد را عقلانیت ابزاری می‌گذارم، ولی این موضوع ذیل عقلانیت فلسفی تعریف می‌شود و تا زمانی که آن (عقلانیت فلسفی) حل نشود، عقلانیت ابزاری فعال نمی‌شود.

او ادامه داد: تعریف ما از زندگی چیست؟ چقدر جدی هستیم؟ با این دنیا می‌خواهیم چه کار کنیم؟ آیا قصد داریم بخشی از این دنیا را حذف کنیم؟ می‌خواهیم با این دنیا مبارزه کنیم یا می‌خواهیم همکاری کنیم؟ بسیاری از این سوالات فلسفی در کشور ما بی‌پاسخ

هند انرژی را از روسیه می‌خرد و روابط گسترده تجاری با چین دارد ولی کشوری هم هست که توانسته نیروگاه هسته‌ای لیزری از آمریکا تامین کند. شبکه‌سازی مهم‌ترین ویژگی این جهان است؛ به‌خصوص برای کشورهایی که جغرافیا، ژئوپلیتیک، منابع کلیدی و نیروی انسانی و فیزیکی دارند.

در عین حال همه به‌دنبال محافظت‌سازی (**Hedging**) هستند. به‌عنوان مثال عربستان برای اینکه بتواند از آمریکا امتیاز بگیرد با روسیه کار می‌کند، هند برای اینکه بتواند از چین امتیاز بگیرد با آمریکا کار می‌کند و ترکیه برای اینکه بتواند از اروپا امتیاز بگیرد با روسیه، بنابراین مبنای تئوریک دنیای فعلی برخلاف دنیای دوقطبی دهه‌های ۶۰ و ۷۰ و ۸۰، دنیای هجینگ است.

سریع‌القلم با بیان اینکه کشورهای جنوب از سال ۱۹۷۰ به بعد نقش مهمی در تولید ناخالص داخلی جهانی داشته‌اند، عنوان کرد: آنها توانسته‌اند سهم خود از تولید ناخالص داخلی جهان را از **۱۵ درصد به ۳۸ درصد** برسانند. همچنین کشورهای جنوب-جنوب با هم روابط گسترده برقرار کرده و تبادل با یکدیگر را توسعه داده‌اند، ولی تبادل بین کشورهای شمال در حال کاهش است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد کشورهای جنوب توانسته‌اند سهم خود را از **۲۶ درصد** صادرات کل جهان به بیش از **۴۳ درصد** برسانند.

آمریکا قدرت اول می‌ماند

سریع‌القلم با اشاره به اینکه همه تلاش می‌کنند از فرصت‌های اقتصادی بهره‌برداری کنند، گفت: چین هزار پروژه عمرانی در آسیا و ۵۰۰ هزار مهندس در آفریقا دارد، اما در عین حال آمریکا دو مزیت مهم دارد که نشان می‌دهد تا حدود نیم قرن آینده همچنان به‌عنوان قدرت نخست دنیا خواهد بود. یکی در حوزه

۸۲ درصد ثروت دست بنگاه‌ها و افراد است.
در کشوری که توسط ۱۲ کمیته و ۲ هزار نفر مدیریت می‌شود، کشوری که از نظر سیاسی بسته است، ولی در اقتصاد با همه جها کار می‌کند

مانده است. این درحالی است که بسیاری از کشورها از جمله چین، ژاپن، مکزیک و کره جنوبی در سال‌های گذشته به این پرسش‌ها پاسخ داده‌اند، اما ما هنوز عقلانیت فلسفی را حل نکرده‌ایم. بسیاری از سوالات کلیدی همچنان مانند ذرات معلق در فضای فکری و فلسفی ما ایرانی‌ها برقرار است. عقلانیت فلسفی دایره بزرگی است که می‌تواند ناملموس یا فعال باشد، اما عقلانیت ابزاری در دل آن فعال است.

چالش بزرگ ایران

او افزود: بسیاری از دوستان من می‌گویند واژه ثروت را در ایران استفاده نکنید؛ چون ثروت یک واژه منفی است. لغت سرمایه‌داری و بخش خصوصی را استفاده نکنید؛ سود را استفاده نکنید؛ چراکه اینها الفاظ منفی هستند، در صورتی که جهان با همین مفاهیم و الفاظ کار می‌کند. عقلانیت فلسفی یعنی تولید ثروت، محدود کردن دولت در تولید ثروت، پذیرش تشکلهای

بخش خصوصی و تفکیک تدریجی قدرت سیاسی از قدرت اقتصادی. آیزایا برلین، این روسی تبار انگلیسی می‌گوید: «مادامی که قدرت سیاسی از قدرت اقتصادی جدا نشود، در پی آزادی نباشید. چه آزادی مدنی، چه آزادی اقتصادی و چه

آزادی سیاسی.» تمام تجربه بشر در سال‌های گذشته در همین جمله است.

به گفته سریع‌القلم، در چین ۸۲ درصد ثروت دست بنگاه‌ها و افراد است. در کشوری که توسط ۱۲ کمیته و ۲ هزار نفر مدیریت می‌شود، کشوری که از نظر سیاسی بسته است، ولی در اقتصاد با همه جهان کار می‌کند.

این استاد دانشگاه افزود: کشوری که سرمایه‌داری غیردولتی را تجربه نکرده، مفاهیمی همچون رقابت، کارآمدی، تخصص، کارکردگرایی، نوآوری و گردش فکر و اندیشه را نمی‌تواند نهادینه کند. شاید همگی این موضوع را بپذیریم که تنها دوره‌ای که در ایران سیاست

شبکه‌سازی مهم‌ترین ویژگی این جهان است؛ به خصوص برای کشورهایی که جغرافیا، ژئوپلیتیک، منابع کلیدی و نیروی انسانی و فیزیکی دارند. در عین حال همه به دنبال محافظ‌سازی (Hedging) هستند

و... می‌بینم، متوجه می‌شوم چه ضعف‌هایی دارم. اگر بنگاه‌دار و سیاستمدار در طول روز نتواند با چندین نماینده از شرکت‌های مختلف ارتباط داشته باشد، نمی‌تواند شعاع فکری خود را گسترش دهد. این است که برای اقتصاد و فرهنگ و برای داشتن

تخصص و در تمام جهات، ۶۰ تا ۷۰ درصد نیاز به ارتباط جهانی داریم. دلیل اول مسائل ما این است که با جهان ارتباط نداریم. مطمئناً دانشگاه خوب دانشگاهی است که در راهروهای آن یک استاد هندی، یک استاد مصری، یک استاد چینی و یک استاد آلمانی تردد کنند. آنجاست که فضای فکری برای استاد و دانشجو گسترش می‌یابد.

سریع‌القلم در انتهای صحبت‌های خود با طرح این سوال که «چرا بین‌المللی‌شدن مهم است؟» اظهار کرد: در این فضا است که ما رقابت را یاد می‌گیریم. گسترش استانداردهای کاری، پذیرش تخصص‌گرایی، یادگیری شفافیت کاری و راستگویی همگی به واسطه

بین‌المللی شدن اتفاق می‌افتد.

جلوگیری ساختاری از فساد و رانت، توجه به اهمیت نگاه حقوقی در کسب‌وکار، یادگیری زبان‌های خارجی و مجهز شدن به هوش عاطفی و آداب تعامل با دیگران، همگی در سایه بین‌المللی شدن امکان‌پذیر است. او افزود: بسیاری از دوستان من می‌گویند واژه ثروت را در ایران استفاده نکنید؛ چون ثروت یک واژه منفی است. لغت سرمایه‌داری و بخش خصوصی را استفاده نکنید؛ سود را استفاده نکنید؛ چراکه اینها الفاظ منفی هستند، در صورتی که جهان با همین مفاهیم و الفاظ کار می‌کند.

عقلانیت فلسفی یعنی تولید ثروت، محدود کردن دولت در تولید ثروت، پذیرش شکل‌های بخش خصوصی و تفکیک تدریجی قدرت سیاسی از قدرت اقتصادی. آیزایا برلین، این روسی‌تبار انگلیسی می‌گوید: «مادامی که قدرت سیاسی از قدرت اقتصادی جدا نشود، در پی آزادی نباشید. چه آزادی مدنی، چه آزادی اقتصادی و چه آزادی سیاسی.» تمام تجربه بشر در سال‌های گذشته در همین جمله است. به گفته سریع‌القلم، در چین ۸۲ درصد ثروت دست بنگاه‌ها و افراد است. در کشوری که

توسط ۱۲ کمیته و ۲ هزار نفر مدیریت می‌شود، کشوری که از نظر سیاسی بسته است، ولی در اقتصاد با همه جهان کار می‌کند.

این استاد دانشگاه افزود: کشوری که سرمایه‌داری غیردولتی را تجربه نکرده، مفاهیمی همچون رقابت، کارآمدی، تخصص، کارکردگرایی، نوآوری و گردش فکر و اندیشه را نمی‌تواند نهادینه کند. شاید همگی این موضوع را بپذیریم که تنها دوره‌ای که در ایران سیاست پیرو اقتصاد بوده، دوره وزارت آقای عالیخانی بوده است. در آن هفت تا هشت سال، سیاست پیرو اقتصاد کشور بود.

جهان امروز نیز به این شیوه عمل می‌کند، اما در بقیه دوره‌ها در ایران در حوزه حکمرانی، اقتصاد بخشی از دایره

بزرگ‌تری به‌نام فرهنگ و دایره بسیار مهم‌تری به‌نام امنیت و سیاست بوده است.

این همان بحث عقلانیت فلسفی است که تا زمانی که حل نشود نمی‌توانیم وارد عقلانیت ابزاری شویم.

چالش بزرگ ایران

او سپس به چالش بزرگ کشور اشاره کرد و گفت: مهم‌ترین چالش امروز ایران، محدودیت در ارتباطات جهانی است.

اگر من دانشگاهی بگویم که استاد دانشگاه شهیدبهشتی هستم و چند کتاب و مقاله دارم و بسیار هم از خودم راضی باشم، زمانی که پایم را از کشور بیرون می‌گذارم یک استاد هلندی، هندی و... می‌بینم، متوجه می‌شوم چه ضعف‌هایی دارم.

اگر بنگاه‌دار و سیاستمدار در طول روز نتواند با چندین نماینده از شرکت‌های مختلف ارتباط داشته باشد، نمی‌تواند شعاع فکری خود را گسترش دهد. این است که برای اقتصاد و فرهنگ و برای داشتن تخصص و در تمام جهات، ۶۰ تا ۷۰ درصد نیاز به ارتباط جهانی داریم. دلیل اول مسائل ما این است که با جهان ارتباط نداریم.

مطمئناً دانشگاه خوب دانشگاهی است که در راهروهای آن یک استاد هندی، یک استاد مصری، یک استاد چینی و یک استاد آلمانی تردد کنند. آنجاست که فضای فکری برای استاد و دانشجو گسترش می‌یابد.

سریع‌القلم در انتهای صحبت‌های خود با طرح این سوال که «چرا بین‌المللی شدن مهم است؟» اظهار کرد: در این فضا است که ما رقابت را یاد می‌گیریم.

گسترش استانداردهای کاری، پذیرش تخصص‌گرایی، یادگیری شفافیت کاری و راستگویی همگی به‌واسطه بین‌المللی شدن اتفاق می‌افتد. جلوگیری ساختاری از فساد و رانت، توجه به اهمیت نگاه حقوقی در کسب‌وکار، یادگیری زبان‌های خارجی و مجهز شدن به هوش عاطفی و آداب تعامل با دیگران، همگی در سایه بین‌المللی شدن امکان‌پذیر است.

چین هزار پروژه عمرانی در آسیا و ۵۰۰ هزار مهندس در آفریقا دارد، اما در عین حال آمریکا دو مزیت مهم دارد که نشان می‌دهد تا حدود نیم‌قرن آینده همچنان به‌عنوان قدرت نخست دنیا خواهد بود

تهیه و تنظیم: جاهد فیضی زاده

دریاچه ارومیه همچنان در بحران خشکی

غرب ایران عمدتاً به دلیل سوءمدیریت مصرف آب در حوضه و کاهش ورودی به دریاچه، در حال خشک شدن است. سطح آب دریاچه از اواسط دهه ۱۹۹۰ به سرعت کاهش یافته است. ساخت بیش از پنجاه سد و سازه انحرافی به همراه اثرات تغییر اقلیمی، از علل اصلی این خشک شدن هستند. سهم ده رودخانه اصلی برای سرازیر شدن آب به دریاچه ارومیه راه حل نهایی بحران خشکی تلقی می‌شود. با این حال، بیشترین چالش برای هر طرح احیاء، آگاهی و دانش عمومی در مورد ارزش‌های محیط‌زیستی دریاچه نزد جوامع محلی است. علل عمده خشک شدن دریاچه ارومیه، باید از دیدگاه منافع جامعه سنجیده شود.

از سال ۱۳۵۸ به تدریج گذرگاهی از نوع دایک در وسط دریاچه ساخته شد - آزادراه شهید کلاتری - که دریاچه را به دو قسمت شمالی و جنوبی تقسیم کرد تا شهر ارومیه (استان آذربایجان غربی) را به شهر تبریز (استان آذربایجان شرقی) متصل کند. ولی ساخت این گذرگاه تبادلات آب دریاچه را محدود کرده است. احداث مسیر میان‌گذر به طول ۱۵ کیلومتر در وسط دریاچه، یک دلیل مضاعف برای از بین رفتن گردش طبیعی آب در دریاچه است. با ایجاد این دایک / خاکریز، آب از تنگه‌ای به پهنای تنها ۱۲۵۰ متر از دهانه‌ای که با یک پل فلزی پوشیده شده است، امکان عبور بین شمال و جنوب دریاچه دارد. رژیم جریان به عنوان یک عامل اقلیمی و هیدرولوژیکی تحت اثر بادهای منطقه است، ولی دلیل اصلی توزیع شوری در دریاچه عمدتاً دبی رودخانه‌ها، تبخیر و بارندگی بوده است. مطالعات نشان می‌دهد که خاکریز و میان‌گذر بزرگراه شهید کلاتری در وسط دریاچه ارومیه بر اختلاف شوری بین بخش‌های شمالی و جنوبی و همچنین بر تبادل جریان بین این دو

دریاچه ارومیه تا پایان تیر ۱۴۰۳ علی‌رغم افزایش سطح آب در ماه‌های قبل، به دلیل بارندگی قابل ملاحظه در حوضه آبریز دریاچه ارومیه در ماه‌های میانی سال آبی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، کاهش تدریجی قابل ملاحظه‌ای داشته است. سخنگوی دولت سیزدهم ۲۴ فروردین ۱۴۰۳ در بازدید از دریاچه ارومیه گفت: «حال خوب امروز دریاچه ارومیه، نتیجه اقدامات میدانی و سپردن امور احیای دریاچه به مدیران استانی و به‌ویژه استاندار آذربایجان غربی است».

بارندگی‌های اخیر، اهتمام ویژه دولت و برنامه‌ریزی مناسب برای رهاسازی حبابه دریاچه و اتمام طرح‌های سخت‌افزاری، برای دریاچه ارومیه و مردم منطقه حال خوبی به ارمغان آورده است. در کنار اتمام طرح‌های سخت‌افزاری، فاز نرم‌افزاری احیای دریاچه ارومیه در سایه اهتمام و تعامل دستگاه‌های متولی و مشارکت مردمی محقق خواهد شد.

با تصمیم ریاست محترم جمهوری و دولت سیزدهم، مدیریت احیای دریاچه ارومیه میدانی شده و با انتصاب آقای معتمدیان به عنوان دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، تصمیمات برای احیای این دریاچه زیبا دیگر در تهران گرفته نمی‌شود. مدیریت خوب استانی، اهتمام دستگاه‌های متولی در کنار حمایت دولت سیزدهم و رئیس‌جمهور محترم، شرایط را برای بهبود وضعیت دریاچه ارومیه فراهم کرده است.

دریاچه ارومیه از سال ۱۳۷۵ حدود ۹۰ درصد از مساحت خود را از دست داده است. این دریاچه، دومین دریاچه شور جهان، در شمال

و ما امروز شاهد بهبود وضع تالابها و زیست بومهای آن مناطق هستیم.»

با این حال گزارش ۲۱ تیر ۱۴۰۳ صفحه دریاچه ارومیه در اینستاگرام و نمایش تصویر رقوم تراز آب دریاچه، مشخص کرد که سطح آب در تراز ۱۲۷۰.۵۱ متر قرار گرفته و نسبت به ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۳، ۱۰ سانتی متر پایین تر و نسبت به آغاز تیر ۱۴۰۳ نیز شش سانتی متر پایین تر آمده است.

ویت-ها نو و همکاران (۲۰۲۰) با ارزیابی تغییرات دریاچه ارومیه با استفاده از تکنیکهای سنجش از دور تصاویر چندطیفی «ETM ۷ Landsat» برای سالهای ۲۰۰۰، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۷ و دادههای بارش و دما برای ۳۱ سال بین سالهای ۱۹۸۶ و ۲۰۱۷ نشان دادند که سدسازی بیش از حد در حوضه ارومیه به همراه سوءمدیریت منابع آبی، افزایش دما (۱۹ درصد) و کاهش حدود ۶۲ درصدی بارندگی، از عوامل اصلی کاهش سطح آب دریاچه ارومیه بوده است. استاندار آذربایجان غربی در مورد این که چرا آب دریاچه ارومیه از دست رفته است، اول بهمن ۱۴۰۲ گفت: براساس آمارهای موجود، از زمان شروع کاهش تراز آب دریاچه ارومیه (سال ۱۳۷۷) تاکنون، مساحت اراضی کشاورزی در حدود ۱۳۹۰۱۸۶ هکتار افزایش پیدا کرده است.

علاوه بر موارد ذکر شده، به این موضوع هم توجه داشته باشید که ۹۰ درصد مصارف آب حوضه در بخش کشاورزی مصرف می شود که ۵۷ درصد از این مصرف توسط سه محصول یونجه با ۳۲ درصد، سیب با ۱۷ درصد و چغندر قند با ۷.۸ درصد است. احیای دریاچه ارومیه برنامه ای فنی و هم زمان اجتماعی و اقتصادی است که لازم است با عنایت به اهداف راهبردی برنامه احیای دریاچه ارومیه در دولت چهاردهم مسعود پزشکیان پیگیری شود.

*** زلزله شناس و رییس شاخه زمین شناسی
فرهنگستان علوم**

بخش غیرقابل نفوذ مؤثر بوده است.

در تیر ۱۳۹۹ سطح آب شش و نیم متر کمتر از حداکثر تاریخی ۱۲۷۸ متر (تراز در اوایل دهه هفتاد شمسی) بود. آذر ۱۴۰۱ تراز آب با ۱۲۷۰.۱۰ متر، کاهش ۴۶ سانتی متری نسبت به سال قبل ۱۴۰۰- داشت. اسفند ۱۴۰۲ تراز ۱۲۷۰.۲ متر با حجم بیش از ۱.۴ میلیارد مترمکعب و ۲۳ فروردین ۱۴۰۳ حجم آب دریاچه به ۱ میلیارد و ۹۰۰ میلیون مترمکعب رسید. در همین ۲۳ فروردین ۱۴۰۳ دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه، گفت: «تراز دریاچه ارومیه به ۱ هزار و ۲۷۰ متر و ۳۸ سانتی متر رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۹ سانتی متر و نسبت به ابتدای سال آبی جاری (اول مهر ۱۴۰۲) ۵۵ سانتی متر افزایش تراز داریم.»

در اوایل اردیبهشت ۱۴۰۳ تراز به ۱۲۷۰.۵۳ متر رسید. ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۳ تراز دریاچه ارومیه به عدد ۶۱ رسید (تراز ۱۲۷۰.۶۱ متر از سطح دریا) که نسبت به زمان مشابه سال قبل، ۲۰ سانتی متر افزایش داشت و حجم آب دریاچه به ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون متر مکعب افزایش یافت. ۱۴ تیر ۱۴۰۳ دبیر کارگروه ملی نجات دریاچه ارومیه گفت: «در حال حاضر، حجم آب دریاچه نسبت به سال آبی گذشته چهار برابر و مساحت آن نیز سه برابر شده است که این امر در نتیجه موفقیت طرح ها و تلاش های کارگروه ملی و اقدامات سخت افزاری صورت گرفته است.

امروز در نتیجه کارآمدی دولت و با حضور میدانی و تلاش های شبانه روزی وزیر نیرو و نگاه ویژه رییس جمهور شهید، شاهد هستیم که بزرگترین پروژه محیط زیستی غرب آسیا تکمیل شده و مورد بهره برداری قرار گرفته و آثار و برکات قابل توجهی نیز برای منطقه داشته است. امسال بیش از ۲ میلیارد و ۱۵۰ میلیون مترمکعب رهاسازی آب مازاد از سدهای استان انجام شده که موجب ایجاد شادابی و طراوت در دریاچه و تالاب های یازده گانه آن بوده است. تالاب هایی در استان وجود داشت که ۲۵ سال بود خشک شده بود

چهار تن تخم آرتمیا، از سوی اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی نابود شد

بی پولی عامل نابودی تخم‌های «آرتمیا»

مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها: هیچ دستوری برای معدوم‌سازی نداده بودیم

پارک ملی ارومیه در روزهای گذشته وضعیت عجیبی را تجربه کرده است. این پارک شاهد نابودی سیستم‌های (تخم‌های) آرتمیایی بود که از حدود هشت سال قبل توسط اداره کل محیط زیست وقت، برای حفظ ذخیره ژنتیکی این گونه نگهداری می‌شد و حالا این سیستم‌ها به دستور مدیرکل فعلی محیط زیست استان معدوم شده‌اند. یکی از فعالان محیط زیست می‌گوید، این اتفاق به این دلیل رخ داده که اداره محیط زیست گفته نمی‌تواند از پس هزینه نگهداری این سیستم‌ها در سردخانه بریاید و این کار با دستور تهران انجام گرفته است.

محمدرضا مسعود، فعال محیط زیست می‌گوید: «هزینه بسیاری برای خرید و نگهداری سیستم‌های آرتمیا در سال‌های گذشته انجام گرفته است. این هزینه حالا بی‌نتیجه نابود شده و دستگاه‌های نظارتی متولی باید وارد کار شوند و اداره کل محیط زیست استان را پاسخگوی چرایی از بین بردن این حجم از امکانات کنند.»

«محمدرضا مسعود»، کارشناس محیط زیست که سال‌ها از نزدیک در جریان حفظ این ذخیره ژنتیکی بوده، از تاریخچه این ماجرا به «پیام ما» می‌گوید: «سال ۹۵ یا ۹۶ بود که برای حفظ ذخایر ژنتیکی آرتمیا، این سیستم‌ها خریداری شد. این سیستم‌ها وارداتی نبودند و اگر اشتباه نکنم، آن زمان از پژوهشکده خریداری شد. آرتمیاهای موجود در دریاچه ارومیه، از مرغوب‌ترین انواع آرتمیا هستند که به دلیل شرایط سخت دریاچه، امکان از بین رفتن آن‌ها بالا بود و همین هم دلیلی شد تا این آرتمیاهای توسط اداره کل محیط زیست وقت خریداری شوند تا بتوان آن‌ها را برای دریاچه حفظ کرد.»

در این سال‌ها به گفته مسعود، این سیستم‌ها در سردخانه نگهداری می‌شدند و حالا مدیرکل محیط زیست آذربایجان غربی گفته که دیگر توانایی پرداخت هزینه نگهداری این سیستم‌ها در سردخانه را ندارد. «آرتمیای دریاچه ارومیه، بهترین غذا برای ماهیان خاویاری است و سال‌های قبل، شیلات از آن به عنوان خوراک ماهیان خاویاری استفاده می‌کرد. با فرازونشینی که وضعیت دریاچه در دهه‌های اخیر داشت، نگهداری از سیستم آرتمیا کار بزرگ و مهمی بوده است. این سیستم‌ها برای آینده نگهداری شده بودند و کاری بسیاری عقلانی بود و در این سال‌ها هم سیستم‌ها بسیار سالم مانده و اغلب آن‌ها امکان تبدیل شدن به آرتمیا را داشتند؛ باین حال در روزهای اخیر بدون هیچ توضیح منطقی، این وضعیت برای آن‌ها رقم خورده است.»

این کارشناس محیط زیست با گلایه از عملکرد اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی، اینکه در تهران کسی از این ماجرا مطلع نبوده را هم اشتباه و مشکل بزرگ دیگر می‌داند. «چطور در داخل پارک ملی این سیستم‌ها به طرز وحشتناکی با لودر منهدم شده‌اند؟ چرا با وجود

«آرزو اشرفی‌زاده» مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها، اما به «پیام ما» می‌گوید: «از سوی تهران هیچ دستوری برای معدوم‌سازی این سیستم‌ها داده نشده است.» در این میان تصاویر رد شدن لودر از روی بسته‌های پلاستیکی حامل تخم آرتمیا در روزهای اخیر، خشم و نگرانی فعالان محیط زیست محلی را به دنبال داشته است. آن‌ها می‌پرسند چطور در داخل پارک ملی این سیستم‌ها به طرز وحشتناکی با لودر منهدم شده‌اند؟ چرا با وجود درخواست رییس پژوهشکده آرتمیا دانشگاه ارومیه، این سیستم‌ها به آن‌ها فروخته نشده و اگر توانایی نگهداری از آن‌ها وجود نداشت، چرا به داخل دریاچه ریخته نشدند، به جای آنکه دفن شوند؟

از چند روز قبل که فیلم له شدن سیستم‌های (تخم‌های) آرتمیا در پارک ملی ارومیه و توسط ماشین سنگین پخش شده، تنها فعالان منطقه و رییس پژوهشکده آرتمیا دانشگاه ارومیه درباره آن واکنش نشان داده‌اند. تماس‌ها با اداره کل محیط‌تماس با اداره محیط زیست استان بی‌نتیجه بوده و رسانه‌های محلی هم گله‌مند از و بی‌پاسخ‌ماندن در این شرایط هستند. این سیستم‌ها بعد از هشت سال نگهداری، حالا به روزگار عجیبی دچار شده‌اند. پلاستیک‌هایی که سیستم‌ها در آن نگهداری می‌شدند، زیر لودر له شده‌اند و شنیده‌ها حاکی از آن است که این حجم از پلاستیک و سیستم، قرار است در پارک ملی دفن شوند؛ اتفاقی عجیب که با وجود پیگیری‌ها، برای چرایی آن پاسخی در دست نیست.

خبر به تهران هم رسیده، اما «آرزو اشرفی‌زاده» مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها، به «پیام ما» می‌گوید که این موضوع را از رسانه‌ها شنیده و دستوری از سوی سازمان مرکزی برای این امر صادر نشده است. او هم دلیل این اتفاق را نمی‌داند و می‌گوید: «از سوی تهران هیچ دستوری برای معدوم‌سازی این سیستم‌ها داده نشده است، از سوی استان هیچ استعلامی از ما گرفته نشده و اداره کل محیط زیست آذربایجان غربی باید پاسخگو باشد. ما هنوز نمی‌دانیم دقیقاً چه تعداد سیستم معدوم شده و چرا؟ همچنین از شرایط و چگونگی اتفاق انجام گرفته مطلع نیستیم. باید کارشناسان ما به منطقه بروند و گزارش رسمی از آنجا داشته باشیم.»

و در بقیه، بین ۱۴ درصد تا ۴۰ درصد نتایج مثبت به دست آمد؛ یعنی ۸۰ درصد نمونه‌ها قابلیت انتفاع داشت. در گزارشی که من در پاسخ به استعلام محیط‌زیست نوشتم، گفته‌ام که سیستم‌ها در طول زمان کیفیت لازم را از دست داده‌اند و توان تخم‌گذاری‌شان به کمتر از ۴۰ درصد کاهش یافته است.»

او پیشنهاد کرد تا سیستم‌های موجود از طریق مزایده به فروش برسند تا نیاز مراکز تکثیر آبزیان کشور تأمین شود و این درحالی‌است که آن زمان هیچ حرفی در مورد معدوم‌سازی زده نشده بود. او حالا می‌گوید که سیستم آرتمیا در دمای منفی ۱۸ درجه تا یک‌صد سال حفظ می‌شود، مگر اینکه پیش از ذخیره‌سازی دچار آلودگی‌های کیسولی باشد، هرچند حتی این آلودگی‌ها هم با روش‌های شیمیایی قابل رفع است. «هیچ تأییدیه‌ای از سوی پژوهشکده آرتمیا دریاچه ارومیه برای معدوم‌سازی سیستم‌ها صادر نشده و کاش پیش از این اقدام، پژوهشکده را در جریان می‌گذاشتند.»

عضو هیئت امنای کنسرسیوم جهانی آرتمیا که پژوهشکده تحت مدیریتش، نماینده تحقیقات آرتمیای غرب آسیاست و بیش از سی سال از عمرش را صرف تحقیق و پژوهش روی این تنها سخت‌پوست موجود دریاچه ارومیه کرده است، یکم سپتامبر برای شرکت و گزارش‌دهی پیرامون آخرین وضعیت حیات آرتمیا در این منطقه، به مقر این سازمان در رم دعوت شده است.

حالا در این شرایط هنوز هیچ پاسخی از سوی اداره کل محیط‌زیست آذربایجان غربی در میان نیست. مشخص نیست این اداره کل، با چه استدلالی این تعداد از سیستم‌های آرتمیا را آن‌هم در پارک ملی معدوم کرده و اگر توانایی نگهداری از آن را نداشته، چرا به پژوهشکده برنگردانده و یا در بدترین حالت، آن‌ها را در دریاچه رها نکرده است؟ این پرسش‌ها حالا مورد پرسش مسئولان در تهران هم هست و باید دید بعد از جواب این اداره کل، چه برخوردی با این اتفاق خواهد شد.

فروع فکری

خبرنگار محیط زیست

درخواست، این سیستم‌ها به خود پژوهشکده فروخته نشدند؟ اگر توانایی نگهداری از آن‌ها وجود نداشت، چرا به داخل دریاچه ریخته نشدند، به جای آنکه دفن شوند؟» او و دیگر فعالان منطقه، سوالات بی‌پاسخ بسیاری دارند و می‌گویند سازمان حفاظت محیط‌زیست و اداره کل محیط‌زیست استان، باید در این باره پاسخگو باشند. «هزینه بسیاری برای خرید و نگهداری این سیستم‌ها در سال‌های گذشته انجام گرفته است. این هزینه حالا بی‌نتیجه نابود شده و دستگاه‌های نظارتی متولی باید وارد کار شده و اداره کل محیط‌زیست استان را پاسخگوی از بین بردن این حجم از امکانات کنند.»

سیستم‌ها را بی‌اطلاع از پژوهشکده

معدوم کردند

رئیس پژوهشکده آرتمیا دانشگاه ارومیه، این ادعا را که معدوم‌سازی سیستم‌های آرتمیا توسط محیط‌زیست، با اجازه این پژوهشکده انجام یافته را رد کرده و خواستار آن شده تا نامه مکتوبی که چنین تأییدیه‌ای را به آن‌ها نسبت می‌دهد، ارائه کنند. «ناصر آق» به «آینانیوز» گفته: «وقتی از تصمیم معدوم‌سازی مطلع شدم، نامه‌ای تهیه کردم و به محل اداره کل محیط‌زیست رفتم. با مدیرکل تماس گرفتم، پاسخ ندادند. به معاونشان آقای عطایی زنگ زدم و کلی با ایشان صحبت کردم، گفتند از تهران کسب تکلیف کردیم، گفتند معدوم کنید!»

رئیس پژوهشکده آرتمیا دانشگاه ارومیه: خواهش کردم این کار را نکنند. گفتیم با قیمت پایین سیستم‌های آرتمیا را به خود ما بفروشید. حدود چهار تن سیستم بود. من گفتم حاضریم با قیمت کیلویی ۵۰ هزار تومان آن‌ها را بخریم. ما یک شرکت دانش‌بنیان مستقر در دانشگاه ارومیه داریم و برای فعالیت‌های تحقیقی و توسعه‌ای به آنها نیاز داشتیم. این نامه در دبیرخانه اداره کل ثبت است.

رئیس پژوهشکده آرتمیا دانشگاه ارومیه، همچنین به اسفندماه سال گذشته اشاره کرده؛ زمانی که محیط‌زیست، پنج نمونه سیستم آرتمیا برای آنالیز به این پژوهشکده ارسال کرد. «ظاهراً نمونه‌هایی نیز به مرکز تحقیقات شیلات گل‌مانخانه فرستاده بودند. در آزمایشی که خود من با تخم‌گذاری این نمونه‌ها انجام دادم، تنها یکی از پنج نمونه را صفر یافتیم

نقش قانون در سرقت از منازل

صونا سفیری *

می‌شود که هر یک از آنها از شرایط ویژه برخوردارند. در قانون، سرقت به دو دسته سرقت حدی و سرقت تعزیری تقسیم گردیده که خود سرقت‌های تعزیری نیز انواع مختلفی دارند. بنابراین در هنگام تعیین مجازات سرقت از منزل، بایستی توجه کرد که آیا این نوع سرقت از منزل، سرقت حدی است یا تعزیری.

چنانچه سرقت از منزل، از نوع سرقت حدی تشخیص داده شود، به حد سرقت محکوم می‌شود که در مرتبه اول، قطع چهار انگشت دست راست، در مرتبه دوم قطع پای چپ شخص سارق، در مرتبه سوم محکومیت سارق به حبس ابد و در مرتبه چهارم محکومیت وی به اعدام است.

سرقت تحت چه شرایطی حدی محسوب می‌شود؟

در حالت کلی سرقت حدی دارای شرایط چهارده گانه ذیل است. بایستی شیء یا مال مسروقه شرعاً دارای مالیت و ارزش باشد؛ مال سرقت شده در حرز قرار گرفته باشد؛ سارق، حرز را شکسته و از بین ببرد؛ سارق مال دزدی را از حرز خارج کند؛ شکستن حرز و خارج کردن مال دزدی مخفیانه صورت گرفته باشد؛ سارق پدر یا جد پدری صاحب مال یا مالباخته نباشد؛ ارزش مال سرقت شده معادل چهار و نیم نخود طلا باشد؛ مال سرقت شده از اموال دولتی یا عمومی و اموال وقف شده نباشد؛ سرقت در زمان قحطی و خشکسالی رخ نداده باشد؛ صاحب مال از سارق شکایت کرده باشد؛ صاحب مال قبل از اثبات سرقت، سارق را نبخشیده باشد؛ مال سرقت شده قبل از اثبات سرقت در ید مالک قرار نگرفته باشد؛ مال سرقت شده قبل از اثبات سرقت، به نحوی به مالکیت سارق در نیامده باشد؛ مال سرقت شده، خود از اموال مسروقه یا غصب شده نبوده باشد.

چنانچه سرقت از منزل از نوع سرقت حدی نباشد، ممکن است از انواع سرقت تعزیری باشد. طبق ماده ۶۵۴ قانون مجازات اسلامی، یکی از انواع سرقت‌های تعزیری مشدد، سرقت مسلحانه از خانه یا منزل اشخاص است. مطابق این ماده، «هر گاه سرقت در شب واقع شده باشد و سارقان دو نفر یا بیشتر باشند و لاقلاً یک نفر از آنان حامل سلاح ظاهر یا مخفی باشد، در صورتی که بر حامل اسلحه عنوان محارب صدق نکند، جزای مرتکب یا مرتکبان، حبس از پنج تا پانزده سال و شلاق تا هفتاد و چهار ضربه است.» همچنین بر اساس ماده ۶۵۱ قانون مجازات اسلامی، یکی دیگر از انواع سرقت‌های تعزیری مشدد بیان شده است.

بدین معنا اگر سرقت از منزل همه شرایط زیر را داشته باشد، مجازات دزدی عبارت است از پنج تا بیست سال حبس تعزیری و شلاق تا هفتاد و چهار ضربه و این شرایط عبارتند از اینکه: سرقت در شب واقع شده باشد؛ سرقت توسط دو نفر و یا بیشتر انجام شده باشد؛ یک نفر یا چند نفر از سارقان سلاح داشته باشند؛ سارقان از دیوار بالا رفته و یا حرز را شکسته باشند یا کلید ساختگی استفاده کرده یا خود را به عنوان مامور دولتی تلقی نمایند یا در جایی که محل سکونت و یا مهیا شده برای سکونت است اقدام به سرقت کرده باشند یا در ضمن سرقت کسی را تهدید و آزار و اذیت کرده باشند.

متأسفانه امروزه یکی از جرایم در جامعه با فراوانی بسیار بالا، سرقت است. در این میان سرقت از منازل، نقش پررنگ‌تری یافته است. با توجه به شرایط نامناسب اقتصادی کشور در سال‌های گذشته، حجم سرقت فزونی یافته است. سرقت از سری جرایم با پیشینه طولانی در بیشتر جوامع است. در وقوع و ارتکاب این جرم عوامل مختلفی دخیل هستند که از جمله می‌توان به شرایط حاکم بر جامعه، عوامل فردی و شرایط فرهنگی اشاره نمود. فقر و نیاز اقتصادی، بی‌کاری، اعتیاد، بی‌توجهی به اخلاق و ارزش‌های اجتماعی، بی‌کفایتی اجتماعی از بسترهای مناسب برای ارتکاب جرم است. سرقت از منازل، امنیت خانوادگی را تحت الشعاع قرار می‌دهد. منزلی که در آن دزدی اتفاق می‌افتد، از دیدگاه اعضای خانواده، دیگر نمی‌تواند همچون سابق، محیط امنی باشد.

یکی از عواملی که در تحقق این جرم نقش دارد، رعایت نکردن اصول حفاظتی در منزل و در بسیاری از مواقع سهل‌انگاری صاحب خانه است. مرتکب این جرم به هر دلیلی که آن را انجام دهد، مستحق مجازات خواهد بود، زیرا به حریم خصوصی اشخاص تجاوز نموده است. چنانچه شاکی اقدام به پیگیری جرم سرقت از منزل نماید و بتواند آن را اثبات کند، مجرم حسب مورد به مجازات قانونی محکوم خواهد شد. چگونگی اثبات سرقت از منزل می‌تواند با استناد به عواملی همچون شهادت شهود، اقرار و یا علم قاضی انجام یابد. همچنین می‌توان با طرح شکایت کیفری به دادسرا، سرقت از منزل را پیگیری نمود. سرقت از خانه همچون اکثر جرایم قابلیت پیگیری حقوقی دارد و می‌توان بعد از اثبات دزدی از منزل، ضمن طرح شکواییه، تقاضای مجازات افراد سارق را نمود.

جرم سرقت از منزل در صورتی محقق می‌شود که سارق، بدون رضایت صاحب خانه وارد منزل او شده، اقدام به برداشتن مال یا وسیله یا پول از منزل وی کند. هر چند که جرم سرقت از منزل می‌تواند توسط خدمه آن خانه هم انجام پذیرد. دزدی از منزل دیگران مثل جرم سرقت از مغازه است و تفاوتی ندارد که این عمل توسط آشنا یا غریبه انجام شده باشد. از سوی دیگر فرقی ندارد که ارزش مال به سرقت رفته، چقدر باشد. چنانچه بدون رضایت شخصی، از خانه فرد دیگری اموالی به سرقت رود، این جرم محقق می‌گردد. چنانچه سارق برای سرقت به منزل فرد دیگری وارد شود اما به دلایلی همچون باخبر شدن صاحب خانه یا ورود پلیس موفق به دزدیدن چیزی نشود، این امکان وجود دارد که شخص به مجازات «شروع به جرم سرقت» محکوم گردد.

سرقت از منزل چه مجازاتی در پی دارد؟

مطابق با قانون مجازات اسلامی، سرقت به انواع مختلفی تقسیم

طبق ماده ۶۵۶ قانون مجازات اسلامی اگر سرقت در جایی که محل سکنی یا مهیا برای سکنی یا در توابع آن صورت گرفته باشد، سارق به مجازات حبس از شش ماه تا سه سال و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق محکوم خواهد شد. بنابراین، در حالت عادی مجازات دزدی از خانه افراد عبارت است از شش ماه تا سه سال حبس و شلاق تا هفتاد و چهار ضربه؛ مگر اینکه سرقت از منزل، واجد شرایط سرقت حدی یا سرقت تعزیری مشدد باشد. نمونه‌ای از مجازات‌های مرتبط با جرم سرقت از نوع تعزیری به شرح ذیل است:

سرقت مقرون به آزار و یا مسلح بودن سارق: مجازات آن شامل حبس از ۳ ماه تا ۱۰ سال و ضربه شلاق تا ۷۴ ضربه می‌شود.

سرقت مسلحانه گروهی در شب: مجازات این نوع سرقت، حبس از ۵ تا ۱۵ سال و ضربه شلاق تا ۷۴ ضربه خواهد بود.

نوع مجازات بر اساس جزئیات مرتبط با جرم سرقت، شرایط و شواهد آن تعیین می‌گردد و تصمیم‌گیری نهایی به عهده مراجع قضایی است. اقدامات مذکور با هدف حفظ اموال عمومی و نظم اجتماعی تنظیم شده‌اند.

چگونه می‌توان سرقت از منزل را

اثبات نمود؟

اصولا اصل بر بی‌گناهی یا برائت در سرقت است مگر اینکه شاکی برای اثبات جرم سرقت، دلایل محکمه پسندی ارائه دهد.

چگونگی اثبات سرقت می‌تواند از راه استناد به هر یک از ادله اثبات دعوا همچون شهادت شهود یا اقرار شخص مرتکب انجام پذیرد. با این وجود، علم قاضی هم از دیگر مواردی است که می‌توان به استناد آن جرم دزدی از منزل را اثبات نمود و قاضی را به این علم و یقین رساند که متهم، مجرم است. به همین منظور، شاکی برای اثبات سرقت منزل و پیگیری آن می‌تواند به هر سند و مدرکی توسل جوید؛ به عنوان مثال فیلم دوربین مدار بسته را ارائه نماید.

اثبات جرم سرقت در صورتی ممکن است که ارکان جرم سرقت، اثبات شود. یعنی ربودن مال دیگری و داشتن قصد و نیت ارتکاب دزدی از منزل بایستی احراز گردد تا شخص سارق به مجازات قانونی محکوم گردد.

بنابراین کسی که به اتهام سرقت از منزل

دستگیر شده است می‌تواند با استناد به عدم وجود ارکان جرم سرقت از منزل، اقدام به اثبات بی‌گناهی در سرقت کند.

زمانی که جرم سرقت محقق شد، برای

پیگیری آن چه مراحل باید سپری شود؟

در مواردی با اینکه کلیه جوانب امنیت و احتیاط رعایت می‌گردد، اما منازل بعضی اشخاص مورد سرقت قرار می‌گیرند. گام اول پیگیری سرقت از خانه، شکایت است. شکایت از دزدی خانه با مراجعه به یکی از دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و تکمیل شکوائیه سرقت محقق می‌گردد. هنگام شکایت از سرقت از منزل بایستی تمام اسناد و مدارک دزدی از منزل، ضمیمه شکوائیه شود. مورد بعدی اینکه تقاضای انگشت نگاری از جرم سرقت کنید.

گام دوم از مراحل پیگیری جرم سرقت این است که منتظر بمانید تا شکایت شما به دادسرای محل وقوع جرم ارجاع شود و به وسیله مقامات دادسرا، تحت رسیدگی قرار گیرد. در چنین حالتی ممکن است بازپرس پرونده انجام تحقیقات مقدماتی سرقت را توسط کلانتری انجام دهد و یا اگر مجرم را شناسایی کرد، به انجام تحقیق از او مبادرت ورزد.

بدون داشتن مدارک کافی برای اثبات جرم سرقت توسط افراد، نباید به آنها تهمت دزدی وارد نمود. چنانچه کسی بدون دلیل به سرقت متهم گردد و شما نتوانید نسب به اثبات سرقت اقدام کنید، آن شخص این حق را دارد که علیه شما اعاده حیثیت از جرم سرقت کند. همچنین پاپوش درست کردن برای دیگران هم به خودی خود جرم است و طبق قانون مجازات اسلامی قابلیت مجازات و پیگیری دارد. مثالی که می‌توان برای پاپوش درست کردن برای جرم سرقت از منزل بیان کرد این است که وسایل دیگری را در صحنه جرم بگذارند تا زمینه تعقیب کیفری شخص به اتهام دزدی میسر گردد.

شیوه رسیدگی به دزدی از

خانه به چه صورت انجام

می‌گیرد؟

نکته مهم قابل توجه

در مسئله پیگیری جرم

سرقت از خانه این است که فرد شاکی یا

بزه‌دیده، اقدام به طرح شکایت کیفری کند. این

شکایت به صورت الکترونیکی به دادسرای محل وقوع جرم ارجاع می‌گردد و مقامات دادسرا از جمله بازپرس یا دادیار، تحقیقات مقدماتی راجع به جرم سرقت از خانه را انجام می‌دهند و این امکان وجود دارد که شاکی یا متهم را احضار کنند که در جریان سرقت از منزل قرار گیرند و یا اینکه انجام تحقیقات را از پلیس تقاضا کنند.

بعد از تکمیل تحقیقات توسط دادسرا، هرگاه مقامات دادسرا تشخیص دهند که جرمی تحقق یافته است و متهم، مظنون قوی برای ارتکاب سرقت از منزل است، پرونده را با صدور قرار مجرمیت به دادگاه کیفری ارجاع می‌دهند و چنانچه تشخیص دهند که جرمی صورت نگرفته و یا متهم، مجرم نیست قرار منع تعقیب صادر می‌کنند که این قرار قابلیت اعتراض دارد. مراحل مذکور راجع به جرم سرقت از محل کار هم مصداق دارد.

چنانچه قرار جلب به دادرسی و مجرمیت صادر گردید یا به قرار منع تعقیب اعتراض شد، پرونده به دادگاه کیفری ارسال می‌شود و رسیدگی به جرم سرقت از منزل، دوباره از سوی قاضی دادگاه انجام می‌شود. در این دادگاه مجدداً به جرم سرقت از منزل رسیدگی شده، دلایل و مستندات طرفین هم مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد و در پایان، قاضی با توجه به اثبات جرم سرقت، رأی نهایی را صادر می‌کند. ممکن است متهم را بی‌گناه تشخیص دهد یا او را به مجازات جرم سرقت از منزل محکوم نماید.

* مشاور حقوقی

شب‌ی ماندگار با کارگزاران مجله

مجله، آقای تیمسار جمشید صالحی، مدیرمسئول لایق و کاربلد، آقای جلال اقبالی‌زاده، خبرنگار پر تلاش منطقه، خانم‌ها جیران امینی، دکتر فاطمه فرهودی پور، فرزانه عالمی، دکتر شیوا کمالی اصل و آقایان حسین روشندل، محمد رضا رونقی، حسین شوقی، اکبر صالحی، ابوالفضل موحد، سید محمد ورنبدلی که بیشترشان در معیت همسران خود در این مهمانی خانوادگی حضور داشتند.

جای دوستان عزیز، خانم دکتر منیژه صدری و آقایان مهندس حسین اقدسی، مهندس سید حسین غزالی، جاهد فیضی‌زاده و ابوالفضل هدایتی آذر که در شبستر، تبریز، آمریکا، کانادا و قزوین حضورداشتند واقعا خالی بود.

با شنیدن صدای اذان، روی میز، از دست‌پخت بانوان خوش‌سلیقه چون آش ترشی، ترشیلی آش، دلمه برگ مو «قارا دولما»، دلمه کلم «آق دولما»، مُشتی «دویماج»، کلوچه مخصوص شبستر «مجموعین کوکه سی»، ماکارونی و حلوا آراسته‌تر شد و حاضران با دعا و آرزوی روزهای خوش برای همدیگر شروع به افطار کردند. پس از صرف غذا، از هر دری سخن به میان آمد؛ شوخی‌های دلنشین، مثل‌های شنیدنی و حکایت‌های بکر و ناشنیده نقل مجلس شد. آقای دکتر امین‌لو، ضمن معرفی کتاب جدید خود تحت عنوان «طب حکمت بنیان در حکایات و اشعار طبیبانه» در مورد تقارن بهار طبیعت با ماه مبارک رمضان مطالب‌ار، بیان داشتند و آقای رونقی قطعه‌ش تحت عنوان «منیم اوشاقلیق خاطره‌ا ریم» را خواندند.

این شب‌نشینی زیبا و دل‌انگیز پاسی از شب ادامه یافت. در پایان د با آرزوی سعادت و شادکامی برای هم به ادامه موفقیت آمیز انتشار مجله و رسیدن بهاری دیگر، رضانی دیگر نشستنی دیگر دست همدیگر را به گرمی فشردند و با لبخند دفتر مجله را ترک کردند.

وقفه مجله بوده است.

این صمیمیت و یکدلی از شروع به کار تهیه، تدوین و انتشار اولین شماره مجله تا به امروز نه تنها کم نشده بلکه هر گردهمایی شاداب‌تر و بانشاط‌تر از پیش برگزار شده است. جا دارد که به ذکر نمونه‌هایی روشن از همبستگی اعضا به همدیگر و به مجله محبوب پیام شبستر بپردازیم:

یکی از این نشانه‌های همبستگی، گردهمایی تابستانی گرم و صمیمی اعضای هیئت تحریریه است که سالی یک بار در هفته آغازین تابستان به میزبانی آقای مهندس حسین غزالی در باغ ایشان برگزار می‌گردد.

نمونه دیگر، مهمانی‌های افطاری است که هر سال یک بار در ماه رمضان با تلاش تیمسار صالحی مراسم افطار برگزار می‌گردد. سال گذشته مراسم افطار در رستوران رفتاری واقع در سعادت‌آباد با حضور مسئولان شهرستان، از جمله خانم آقاپور، آقای اشرفی‌زاده، آقای مطهری، آقای پورموسی‌قلی و ... و اعضای هیئت تحریریه مجله برگزار گردید.

امسال به پیشنهاد جناب تیمسار صالحی، روز پنجشنبه ۲۴ رمضان ۱۴۴۵ برابر با ۱۶ فروردین ۱۴۰۳ مراسم افطاری با شرکت خانواده اعضای هیئت تحریریه در دفتر مجله و در محیطی گرم و صمیمی و دوستانه برگزار گردید.

میز غذاخوری با تلاش آقایان جمشید صالحی و فرج کریمی پیشاپیش به طرز با شکوهی چیده شده بود. میز با نان، پنیر، سبزی، مغز گردو، خرما و زولبیا آراسته شده بود. با نزدیک شدن وقت اذان دیگر اعضا (بیشترشان به همراه همسرانشان و یک قابلمه یا ظرف غذا در بغل) وارد دفتر مجله شدند و بعد از خوش و بش با دوستان مطبوعاتی خود دور میز نشستند. دوستان یادشده که مقدمات را فراهم کرده بودند مقدم تازه واردان را گرمای داشتند.

آقای دکتر حسن امین‌لو، خدمتگزار بی‌چون و چرای مردم منطقه و عضو تأثیرگذار هیئت تحریریه، آقای جمشید درویشی، رئیس هیئت مدیره جمعیت خیریه شبستری‌های مقیم تهران و صاحب امتیاز

محفلی که افراد آن برای هدفی مقدس و مشترک گرد هم می‌آیند و در محیطی مملو از صفا و یکدلی درباره خلق اثری ارزنده، پیشنهادهای خود را بدون دغدغه فکری و عاری از حب و بغض در میان می‌گذارند و از پیشنهادهای سازنده همراهان بهره می‌جویند و بدون چشم‌داشت، صرفاً به خاطر عرق ملی و قومی و ادای دین به زادگاه خود در این راه پرفراز و نشیب گام برمی‌دارند، مایه دلگرمی است.

جمعی که هفته‌ای یک بار به مدت دو ساعت شاید دقایقی کم و بیش، چشم‌ها مشتاقانه همدیگر را تلاقی می‌کنند و دل‌ها مشتاقانه به هم پیوند می‌خورند تا هر سه ماه یک بار مجله‌ای به نام شهرستان حاوی مطالب و مقالات گوناگون اعم از ادبی، اخلاقی، هنری، اقتصادی، علمی و خبری را خلق و دو دستی به هم‌شهریان فرهنگ‌پرور و دانش‌پژوه تقدیم کنند، موجب مباهات است.

بلی، اعضای هیئت تحریریه مجله پیام شبستر هفته‌ای یک بار حضوری یا مجازی در کنار هم و روبه‌روی هم می‌نشینند؛ مطالب و مقالات رسیده را بررسی می‌کنند؛ می‌گویند؛ می‌نویسند؛ نظر می‌دهند و تصمیم می‌گیرند. در پایان روی همدیگر را می‌بوسند، سواره‌ها پیاده‌ها را تا دم در منزلشان می‌رسانند و در انتظار هفته آینده، دیداری دوباره و تلاشی دوباره می‌مانند.

جناب تیمسار جمشید صالحی، مدیرمسئول خستگی‌ناپذیر و سخت‌کوش مجله، برای ادامه موفقیت‌آمیز این راه از هیچ کوششی فروگذار نبوده، برای همبستگی اعضا و استفاده بهینه از این گرد هم‌آیی‌ها سنگ تمام می‌گذارد.

آقای مهندس سید حسین غزالی، سردبیر ادیب و مؤدب، به همراه سایر کارگزاران متعهد دست در دست هم می‌گذارند تا در پس ۱۰ سال تلاش مستمر، چهلمین شماره فصلنامه پیام شبستر را به افراد آگاه شهرستان و سایر مناطق ارائه دهند. صمیمیت و همدلی این افراد موجب انتشار بدون

انتقاد نماینده شبستر از عدم جابجایی تاسیسات در محور شبستر - تسوج

نماینده مردم شبستر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به حوادث جاده‌ای در باقیمانده محور بر ضرورت تخصیص بودجه‌های لازم برای تسریع در احداث و تکمیل این پروژه تاکید کرد و افزود: با اتمام این پروژه شاهد کاهش ترافیک و حوادث جاده‌ای در این محور خواهیم بود. شایان ذکر است محور شبستر - تسوج یکی از جاده‌های پرخطر و حادثه‌خیز استان آذربایجان شرقی است و اجرای این پروژه می‌تواند نقش موثری در کاهش حوادث جاده‌ای داشته باشد.

انتقاد نماینده شبستر از عدم جابجایی تاسیسات در محور شبستر - تسوج نماینده مردم شبستر در مجلس شورای اسلامی از عدم جابجایی تاسیسات زیربنایی در قطعه دوم محور شبستر - تسوج انتقاد کرد. به گزارش شبسترخبر، طاهری در حاشیه بازدید از قطعه دوم محور شبستر - تسوج با اشاره به اهمیت این پروژه از تلاش‌های عوامل قرارگاه خاتم‌الانبیا تقدیر کرد و اظهار داشت: تکمیل قطعه دوم محور شبستر - تسوج یکی از مهمترین دغدغه‌های مردم منطقه و اولویت اول پروژه‌های در حال اجرای شهرستان است و اقدامات قرارگاه خاتم‌الانبیا با رویکرد جهادی در حال اجراست. طاهری با انتقاد از برخی ناهماهنگی‌ها در حوزه ادارات خدمات‌رسان خواستار اقدام فوری این ادارات در جابجایی تاسیسات زیربنایی و آزادسازی املاک معارض برای احداث جاده شد و تاکید کرد: این اقدامات باید به سرعت انجام شوند تا فرآیند تکمیل پروژه تسریع شود.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر:

دانشگاه در تقویت ارتباطات و تعاملات اجتماعی

فراهم می‌آورد. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر به اهمیت ارتباط دانشگاه با صنعت و جامعه اشاره کرد و گفت: یکی از اهداف مهم ما تقویت ارتباط دانشگاه با صنعت و بخش‌های مختلف جامعه است، با این رویکرد می‌توانیم دانشجویان را برای ورود به بازار کار بهتر آماده کنیم و تحقیقات دانشگاهی را به سمت حل مسائل واقعی جامعه هدایت کنیم. رضاپور ابرار امیدواری کرد که با تداوم این همکاری‌ها دانشگاه آزاد اسلامی شبستر بتواند نقش خود را در توسعه همه‌جانبه شهرستان شبستر به بهترین نحو ایفا کند.

شبستر با تربیت نیروهای متخصص و متعهد، به‌عنوان یک موتور محرک برای پیشرفت‌های علمی و فرهنگی شهرستان شبستر عمل کرده و امیدوار است که با ادامه این روند، شاهد رشد و شکوفایی بیشتری در آینده باشیم. وی به نقش دانشگاه در تقویت ارتباطات و تعاملات اجتماعی اشاره کرد و افزود: دانشگاه‌ها نه‌تنها مراکز آموزشی، بلکه کانون‌های تعاملات اجتماعی و فرهنگی هستند و این تعامل موجب تبادل ایده‌ها و دیدگاه‌ها میان دانشجویان و استادان می‌شود و بستر مناسبی برای شکل‌گیری نوآوری‌ها و تحقیقات کاربردی

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر با اشاره به تأسیس این دانشگاه در سال ۱۳۶۷ افزود: این واحد دانشگاهی با ۳۷ سال سابقه، نقش بسزایی در توسعه علمی و اجتماعی شهرستان داشته است.

دانشگاه‌ها نقش بسزایی در تقویت ارتباطات و تعاملات اجتماعی دارند

رضاپور متذکر شد: دانشگاه آزاد اسلامی واحد

گروه A	گروه B	گروه C	گروه D
خامنه	شهرداری شبستر	سپاس نیکو پارس	سپاسان
تایس دو	آبه اوشی شبستر	جوانان پارس	امید شبستر
کوزه کنان	ولفسبرگ شبستر	منتخب تایس	امید رگه شبستر
شهکی خرس	آدا رایت شبستر	انجمن ورزش میران	پارس فاز شبستر
گروه E	گروه F	گروه G	گروه H
دیزان میشو	منتخب آکلی لک	منتخب سپاس	منتخب خامنه
دیزان جوان	B	دیزان شبستر	منتخب شبستر
آندو کوزه کنان	آبه خیرت شبستر	منتخب سوادکوه	کوزه کوزه کنان

برگزاری اولین مسابقات فوتسال

گردیده و اولین دوره مسابقات فوتسال شهرها و آبادی‌های شهرستان در ۸ گروه ۴ تیمی نه نام اتحاد شهرستان شبستر در تهران به زودی آغاز می‌گردد.

از چند ماه پیش جلسات متعددی جهت ورزش شبستری‌های مقیم تهران با تلاش قابل تقدیر آقای جلال اقبالی‌زاده کوزه کنان خبر نگار افتخاری شهرستان شبستر تشکیل

بساط دست فروشان جاده‌ای شبستر بر چیده می شود

هماهنگی متعددی طی ماه‌های اخیر برگزار و تصمیمات لازم اتخاذ شد.

وی افزود: صیانت از حریم راه، صیانت از حقوق شهروندی است و بر این اساس، ماده ۷ قانون ایمنی راه‌ها، استقرار هر گونه اشیا در راه و حریم قانونی آن را ممنوع کرده و هر عملیاتی که سبب اختلال در امر عبور و مرور شود، ممنوع است.

بر همین اساس شهرداری شبستر طی چند ماه اخیر رفع سد معبر و مزاحمت‌های ترافیکی وانت‌بارهای فروش میوه و صیفی‌جات در میادین و معابر مختلف شهر شبستر را که از مطالبات جدی شهروندان بود در دستور کار مدیریت شهری قرار داد و این اصناف را در

میکائیل توحیدی شهردار شبستر ظهر چهارشنبه (۲۴ مرداد ۱۴۰۳) با اشاره به ساماندهی فروشندگان وانت بار در شبستر اظهار داشت: بر اساس بند ۲ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها، ساماندهی و جمع آوری سد معبر به خصوص فروشندگان وانت بارها برعهده شهرداری است و در همین راستا جلسات

جنگل‌های بکر ارسباران ثبت جهانی شده و می توان از منابع مالی جهانی برای حفظ آن استفاده کرد

محمد طاهری در جلسه هم اندیشی حفاظت مطلوب از منابع طبیعی و محیط زیست استان اظهار کرد: ارزش حفظ و پایداری محیط زیست به قدری آشکار و واضح است که نیاز به گفتن و تاکید ندارد. وی افزود: محیط زیستی که در آن بشر می‌پریم همانند خانه ما است و اگر این واقعیت ملکه ذهن همگان شود، محیط زیست خود به خود حفظ خواهد شد و دیگر هیچ نیازی به قانون و بخشنامه در جهت حفظ منابع طبیعی وجود نخواهد داشت و همه چیز در جای خود قرار خواهد گرفت. طاهری تصریح کرد: هیچ مسئله‌ای برای بشریت بالاتر از محیط زیست نیست و در این ارتباط هر قانونی لازم باشد، در مجلس تصویب خواهیم کرد.

نماینده شبستر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به ضرورت تأمین اعتبار پایگاه اطفاء حریق خوثینه رود ورزقان در جهت محافظت مطلوب از جنگل‌های ارسباران ابراز داشت: جنگل‌های بکر ارسباران ثبت جهانی شده و می‌توان از منابع مالی جهانی برای حفظ آن استفاده کرد. وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به موضوع احیای دریاچه ارومیه نیز پرداخت و گفت: هدف ما پابرجایی محیط زیست است؛ دریاچه ارومیه قابل احیا است، این دریاچه را زنده خواهیم کرد

مراسم استقبال از قهرمان پارالمپیک والیبال نشسته شهرستان شبستر آقای میثم حاجی بابایی

قهرمانان پارالمپیک والیبال نشسته آذربایجان شرقی امروز چهارشنبه با حضور مسئولین ورزشی وارد فرودگاه تبریز شدند. به گزارش روابط عمومی اداره ورزش و جوانان شهرستان شبستر، علی کشفیا سرپرست تیم ملی و میثم حاج بابایی ملی پوش والیبال نشسته دارندگان

مدال طلای مسابقات پارالمپیک روز چهارشنبه (۲۱ شهریور/۱۴۰۲) با استقبال حبیب ستوده نژاد مدیر کل ورزش و جوانان، مهندس مطهری فرماندار شهرستان شبستر، رئیس اداره ورزش و جوانان شهرستان، رئیس شورای اسلامی شهرستان، جانشین سپاه و بسیج، شهردار و اعضای شورای اسلامی شهرشندباد و جمعی از مسئولین شهرستان و استان و همچنین حضور پرشور شهروندان شهرستان شبستر وارد فرودگاه شهید مدنی تبریز شدند.

روابط عمومی اداره ورزش و جوانان شهرستان شبستر

رخدادی معرفت محور در شهر معرفت

تهیه و تنظیم: دکتر منیژه صدری

معرفت یوردوسان ای معرفتین آدی دیری
سنله مدام معرفت معنا سینا وئرمیسن آر تیق
داها جان، خامنه جان

(شاهد)

یکی از بهترین و در عین حال میمون ترین رخدادهای فرهنگی شهر یور ماه ۱۴۰۳ بدون شک اجرای شکوهمند و در نوع خود بدیع در شهرستان شبستر، نکوداشت روز «خامنه» بود که با همت والای دبیرخانه این نکوداشت که متشکل از انسانهایی فرهیخته و خوش فکر از اهالی فرهنگ، هنر، دانشگاه و صنعت هست، به زیبایی و شکوه هرچه تمامتر در شهر کهن ریشه خامنه انجام شد، کاری که هرچند با تاخیر چند دهه، اما بسیار ارجمندانه، متفکرانه و توأم با برنامه‌هایی آینده نگرانه برای این شهر تاریخ ساز صورت پذیرفت.

نشستهای برنامه محور اعضای اصلی دبیرخانه این رخداد مهم، از اوایل فروردین ۱۴۰۳ و با دعوت‌های مجزا از اهالی فرهنگ، هنر، تاریخ، ادبیات و صنعت و رسانه به صورت مستمر انجام می‌پذیرفت که در نهایت با همفکری‌های انجام شده، روز ۱۵ شهریور که مصادف با افتتاح اولین مدرسه نوین غیر مکتبی به صورت رایگان توسط زنده یاد حاج اسدالله معرفت بسال ۱۲۷۵ ه.ش در خامنه انجام پذیرفته بود، بعنوان روز نکوداشت خامنه با محوریت پاسداشت یاد و اقدامات مفاخر و مشاهیر بنام خامنه از قبیل: حاج اسدالله معرفت، شیخ محمد خیابانی، میرزا جعفر خامنه‌ای، فتحعلی آخوندزاده، حسین خان میرپنجه و چندین نام آور دیگر انتخاب شد. با همفکری‌ها و نظرخواهی‌های انجام شده در نشست‌های هفتگی دبیرخانه با صاحب نظران، آقای حاج منصور پنجه‌ای، فرهنگی بازنشسته و رییس فعلی شورای اسلامی شهر خامنه بعنوان رییس این نکوداشت، دکتر اصغرهادی پور، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی بعنوان دبیر علمی و شهردار شهر خامنه بعنوان دبیر اجرایی این رخداد انتخاب شدند و با همراهی همه رسانه‌های شهری، شهرستانی و استانی، همچنین مسئولان شهر خامنه

و حمایت‌های امام جمعه و فرماندار شهرستان شبستر، با جدیتی ستودنی، محورها و ابعاد و دامنه این رخداد فرخنده بشرح زیر اعلام شد: (الف) نگاهی به نقش ارزنده اسدالله معرفت در گشودن دروازه‌های جدید تعلیم و تربیت رایگان به ایران و به تبع آن شهر خامنه که از اولین‌های این حوزه در ایران است.

(ب) نگاهی تازه به جایگاه تاریخ ساز مفاخر و مشاهیر خامنه از قبیل شیخ محمد خیابانی در مشروطه، حسین خان میرپنجه در بخش نظامی عهد قاجار، فتحعلی آخوندزاده در رمان نویسی نوین به سبک اروپایی، میرزا جعفر خامنه‌ای در حوزه شعر نو و تنی چند از نام آوران در حوزه‌های طب و صنعت جهت معرفی مستمر این افراد و اندیشه‌ها و عملکردهایشان به نسل جدید و جامعه مخاطب فعلی.

(ج) نقش تاریخی خامنه در حوزه تجارت و صنعت ایران و معرفی مشاغل خانگی و صنعتی مورد اقبال در این شهر و امکان‌های جدید برای سرمایه گذاران در حوزه‌های صنعتی و تجاری در شهر خامنه. (د) اهمیت تاریخی درختان چنار خامنه که ثبت ملی هستند و توجه به رونق بخشی، بخش گردشگری در این شهر بخاطر وجود چنارها و اماکن تاریخی از قبیل مسجد میرپنجه، مدفن اولین صدراعظم صفویه، موزه هدایای مردمی و چندین جای دیگر که ارزش سرمایه گذاری‌های گردشگری را دارند.

با چنین محورهایی و با تاکید بر هرسالانه شدن این رخداد، و با اطلاع رسانی‌های خوب و مستمر، روز نکوداشت خامنه با رونمایی از مجسمه‌های اسدالله معرفت و شیخ محمد خیابانی و همچنین رونمایی از چند اثر هنری از تمثال مفاخر این شهر در کنار افتتاح نمایشگاهی باشکوه از مشاغل صنعتی و خانگی موجود در شهر خامنه همسو با بخش هنر، تاریخ، گردشگری و صنعت شروع شد و سپس با حضور معاون وزیر گردشگری و میراث فرهنگی و سایر مسئولان اجرایی شهرستان و برخی مهمانان از استان آذربایجان شرقی، جلسه نشست و سخنرانی‌های اصلی در تالار شهر خامنه شروع شد که پس از خیرمقدم گویی شهردار این شهر و پخش سرود ملی، ترانه اختصاصی شهر خامنه با شعری از دکتر

اصغرهادی پور متخلص به شاهد و اجرای بسیار عالی دختران مدرسه راهنمایی شهر خامنه برای اولین بار رونمایی شد و سپس در کنار سخنرانی مسئولان شهرستانی و استانی، سه سخنران اصلی علمی خانم دکتر منیژه صدری (عضو هیئت علمی گروه تاریخ دانشگاه شبستر) با اشارتی به اهمیت تاریخ محلی و لزوم نگارش تاریخ شهر خامنه و تاریخ مشاهیر و مشاغل آن و دکتر اصغرهادی پور (عضو هیئت علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه صوفیان) با نگاهی به اهمیت پرداختن به مشاهیر تاریخ ساز خامنه و بهره گیری از فرصت منسوب بودن این شهر به زادگاه پدری رهبر جمهوری اسلامی ایران و جناب استاد همراز، خامنه پژوه در حوزه شناساندن میرزا جعفر خامنه‌ای به ایراد سخنرانی پرداختند و همه از همت والای عزیزان در به انجام رساندن این رخداد در این شهر تشکر کردند و بر استمرارش تاکید. پایان مراسم پس از تشکر آقای منصور پنجه‌ای بعنوان رییس دبیرخانه نکوداشت خامنه و اهدای تندیس‌هایی مزین به تمثال مفاخر و مشاهیر خامنه همراه بود و حضور چند هزار نفره مردم در مراسم جشن روز خامنه در پارک مفاخر این شهر و اجرای موسیقی زنده و تقدیر از عوامل اجرایی این رخداد باشکوه و ماندگار در عصر ۱۵ شهریورماه و صرف شام عمومی بر شکوه این رخداد و شادی جمعی مردمان فرهنگ دوست خامنه و شهرستان شبستر بیش از پیش افزود.

با امید به تکرار این قبیل رخدادهای خوب در جای جای شهرستان شبستر.

از آنها حمایت به عمل آوردند و شروع به تولید نمودند.

-- بافت قدیمی شهر شبستر را به هم زدند و آپارتمان سازی کردند و این یادگار گذشتگان ما را نابود کردند که جای تاسف دارد وقابل برگشت هم نیست.

-- شهر شبستر با معضل ترافیک مزمن روبروست که از مسئولین انتظار داریم در اینمورد تدبیر مدبرانه ای را اتخاذ نمایند.

۵- شبستر، خانم منیژه شجاعی

-- شهرداری شبستر به خیابان‌ها و کوچه‌ها رسیدگی کرده و پاکیزه نگه می‌دارد و زباله‌ها را به موقع میبرد و به پارک‌ها و محل بازی کودکان نظارت دائم دارد.

-- وضعیت بهداشت و درمان خوبست ولی از نظر پزشکان متخصص کمبود داریم و امکانات بیمارستانی هم آنطور یک‌ه باید جوابگو نمی‌باشد و حتی بیماران سبک را هم بیشتر مواقع به تبریز گسیل میدارند -- بافت قدیمی و با ارزش شهرستان شبستر را می‌کوبند و آپارتمان سازی می‌کنند و اداره میراث فرهنگی که باید از این گنجینه و یادگار پدران ما محافظت نموده و مرمت و نگهداری نماید، فقط ناظر به این اعمال مخرب فرهنگی می‌باشد، ما از این نهاد انتظار داریم که از تخریب بقیه این آثار و یادگار با ارزش گذشتگان ما ممانعت به عمل آورده و نسبت به نگهداری و محافظت از آن اقدام نمایند.

«پیشنهادهای، انتقادهای و تشویق‌های شما مخاطبان عزیز همواره سرلوحه و راه‌گشای مجله پیام شبستر خواهد بود»

دارند انجام می‌دهند، که امیدوارم در آینده نزدیک شاهد احیا دریاچه ارومیه باشیم.

۳- شبستر، خانم ژیلایوسفی

-- بطور کل از عملکرد شهرداری منطقه ای که زندگی می‌کنم راضی هستم چون به وضعیت خیابان‌ها و کوچه‌ها و آسفالت آنها و نظافت معابر به موقع رسیدگی می‌کند و نسبت به حمل زباله قبل از بو گرفتن و پراکنده شدن در سطح پیاده‌روها توسط حیوانات اقدام می‌نماید و به پارک‌ها و وسایل بازی بچه‌ها به خوبی رسیدگی می‌کنند.

-- اینجانب سرپرست و نان آور خانواده خود هستم به علت بیماری سخت پر هزینه و عمل جراحی که داشتم جهت درخواست کمک به کمیته امداد، بهزیستی، فرمانداری و دفتر خیرین مراجعه کردم ولی مایوس برگشتم و هیچکدام کمکی نکردند.

۴- شبستر، آقای علی یزدان مهر (آشپز زاده)

-- شهرداری شبستر با مدیریت خوب نمایان شده و کارهای مانده از قبل را به سرانجام رسانده و کارهای جدیدی را نیز شروع کرده است.

-- در شبستر چند نفر با هم شریک شدند تا تاسیسات مربوط به پرورش بلدرچین را ساخته و شروع به کار نمایند، اینجانب شاهد آن بودم، ولی متأسفانه مسئولین مربوطه همکاری نکردند و طرح فوق‌الذکر بایکوت شد، ولی همین افراد مایوس نشدند و رفتند در استان البرز - کرج همین پروژه پرورش بلدرچین را پیاده کردند و مسئولین کرج نیز

تهیه و تنظیم: محمد ورنیدی

۱- شبستر، خانم رقیه حاج بابائی

-- شهرداری منطقه به محل سکونت ما اهالی که در کوی جهاد زندگی می‌کنیم، آنطور که باید نمی‌رسد، وهر بار بعد از تماسهای تلفنی مکرر اقدام به بردن زباله‌ها می‌نماید و محل سکونت ما همیشه پر از زباله‌های پراکنده می‌باشد.

-- کارگاه بزرگ سنگ تراشی روی قبور، در محل ما وجود دارد که همه اهالی از این بابت ناراحتند چون هر بار از منزل خارج می‌شویم چشمانمان به این سنگ قبرهای تراشیده شده می‌افتد و اسامی همشهریان مرحوم شده را می‌خوانیم و متأثر می‌شویم و تا غروب آفتاب این اثرات غم انگیز با ما همراه است، لذا از شهرداری بارها شفاهاً و کتباً تقاضا کرده ایم که این کارگاه را به خارج شهر در جوار آرامستان‌ها منتقل نمایند، که متأسفانه تا کنون ترتیب اثر داده نشده است.

۲- شبستر، آقای ایوب روحی

اینجانب از عملکرد شهرداری به دلیل مدیریت درست و نو سازی شهر و نظافت و برنامه‌ریزی و راضی هستم و شبانه روز خوب کار می‌کند.

-- دریاچه ارومیه که بیشتر از ۷۵ درصد آن خشک شده احساس می‌کنم که کارهایی را

با درود به همشهری‌های عزیزم ترجیح می‌دهم چگونه مادری باشم

طاہره زرکلام (روانشناس)

و کودکش را بدون احساس مزاحمت، رها و عاشقانه دوست دارد ...
اسم را خود خواه بگذارد،
اما من ایمان دارم که چنین مادری،
«فرزند سالم» پرورش می‌دهد...
ترجیح می‌دهم کنار فرزندم، خودم هم
«زندگی» کنم،
تا اینکه یک قربانی باشم ...
و با حسرتی عمیق از کارهای ناکرده ام،
آنها را در فرزندم جستجو کنم ...
من دنیای کودکان را خوب می‌فهمم ...
باور کنید یک مادر شاد و پویا،
آرزوی هر کودکست ...
لطفاً برای مادر کافی بودن؛
«شاد باشید و پویا، نه یک
«قربانی» ...»

ترجیح می‌دهم مادری شاد باشم!
مادری که اهداف خودش را دارد...
که ورزش می‌کند،
آموزش می‌بیند،
کتاب می‌خواند،
با دوستانش به کافه می‌رود،
آشپزی و موسیقی و شعر را ادغام
می‌کند،

محمد رضا رونقی

۱- از مفاخر بزرگ کشور و صاحب گلشن راز- عبدالله... از خیرین دین
خلیل بانی دانشگاه و رضا...از خدمتگزاران آن دیار و بانی بیمارستانی
در شبستر

۲- گریختن- بالارونده- تو در تو

۳- شروع- رواج دهنده درهم- پدر

۴- میرزا رسول...از علمای مشهور شبستر که در تهذیب اخلاق معروف
بود- آلامد-هم وزن

۵- جای انگلیسی- نیم-تنه- حرف بیستم انگلیسی- گرفتار- بازوگشاد

۶- با تغییر حرف آخر ساز و برگ اسب- اهل بابل - اذیت

۷- دوا و درمان- حاج مسیب...از افتخارات شبستر و پدر فرهنگ بنیس

۸- تمام و کمال- زاویه یاب

۹- از سواحل زیبای فرانسه- شهری واژگون در کنار تهران- مایه ی
حیات- پوشش خبری- جواب منفی

۱۰- در دست آخوندها باید دید- محبت- صحرای منجمد

۱۱- کشوری در آفریقا- سرما و باد سرد- خداوند- شک و گمان

۱۲- سرای خانه ها- خون در آن جاریست- امر به گفتن می کند.

۱۳- محمدابراهیم...پدر فرهنگ شبستر- علامت تعجب- بهترین
خورشت با یک کشیده ی اضافه

۱۴- لوطی گوید عزت زیاد- میرزا علی اکبر... از علمای گذشته
شبستر- خشنود

۱۵- موقعیت در کاری- حاجی مهدی...پدر ملت آذربایجان و از مبارزان
مشر و طه

۱۶- حاج مهدی که بانی ده ها مدرسه و گرمابه در شهرها و روستاها
بود- دریای عرب- غلاف شمشیر

۱۷- من و تو- مرطوب- هردو به معنی راهنما- جفت ماده

۱۸- منسوب به دست-اولی میرزا صادق...از علمای گذشته شبستر

و دومی بیت الله...از افتخارات فرهنگ منطقه و استان - با هر بادی
نمزلزد

4

- ۱- میرزا صادق.... که امکانات خامنه مرهون تلاش او بوده است -
روستایی زیبا در شمال شبستر - حاج محمود ...از بزرگان شبستر که
درب خانه‌اش به روی مهمانان کشوری باز بود.
- ۲- دریای عرب- آقا عبدالله....مرد باغیرت و متعصب شبستر - پرواز
نکن- برقرار
- ۳- اندیشه- اولی وسیله دومی سم
- ۴- به هم قاطی کردن- آقامیرجعفر... بخشدار شبستر دوران دموکرات
و مرد مدیر و کاردار بود
- ۵- مال تو رنگ ندارد- اولی دانشمند دومی عضوی از بدن- نان
ترکی
- ۶- با تغییر حرف اول گریزنده می شود- دو یار قد بلند- علامت
نداشتن
- ۷- نیمه دوم سموم- غذای آبکی- نوعی وسیله حمل مسافر- اولی
غم دومی اشتباه و سومی عضو گوارشی
- ۸- ادامه دار واژگون - مرشد- نومیدی
- ۹- بد چهره- شم- الاغ ترکی- چیز
- ۱۰- یار بزکوهی و نام زن عرب- ورودی اتاق- گهواره- نصف دجال
- ۱۱- میرزا علی.... شاعر منتقد و بلند آوازه‌ی شبستر- کابوس - کنار-
نصف چشیدن - موی برگشته
- ۱۲- اسم ترکی- گردن آدم رندن- شواهد
- ۱۳- از نامداران شاهنامه- از کامل شدن
- ۱۴- حاج یوسف.... از خیرین و نیکوکاران شبستر در کمک به
موسسات بهداشتی و رفاهی - کمیاب شد. از ماه‌های شمسی
- ۱۵- مرا پیدا کن تو انگلیسی- دوست ارزشمندی
- ۱۶- تن پوش- شیخ محمد.... از مردان بلند آوازه‌ی مشروطیت
- ۱۷- عیب- یک صدا- حاج نجف.... مرد نیکوکار و خیر بنیس و
بانی دانشگاه نور
- ۱۸- مانده از گذشته- آماده- علامت نداری- همسر زن

حل جدول شماره ۳۹۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
ج	و	س	ت	ا	ن	ی	ف	و	ص	ی	ز	ک	ر	م	۱
ل	ا	ی	ا	ی	گ	ن	ی		ه	ا	خ	ف	ر	ش	۲
ا			ر	ز	ا	گ			و	ر	م	ا		ن	۳
د	د	ب		ه	ش	د	خ		ب	ا	م	ر	ق	ی	۴
خ	ر	ا	ه	ی	ت	ا	ی	ر		ع	و				۵
ا	ی	د	ن	د	چ	د		س		ا	د		ب	س	۶
ل	ا	ق		د	ا	ب	آ	د	ن	ش	ه	ف	ه		۷
ق	ا	ل	خ		ن	ی		د	ن	ک	ه	ز	ا	ت	۸
		ن	ر	ی	س		ا	ی		ب	ل		ر	ب	۹
پ				و	س	ل	ت		ا	ق	ا	ی	و	ا	۱۰
ی	ق	ا	ن	ا	ی		س	ی	س		ر		د	ب	۱۱
ا	ا	ج	ر	م	خ	ی	ش	ج	د	ی			ه		۱۲
ت	ش	س	ش	م	ا	ی	پ	ه	ل	چ	م	ل	ی	ت	۱۳
ی	ق			ا	ر	س	ا	ا	م	ل	غ		ا	ر	۱۴
		ک	و	ک	ر	ت	س	ب	ش	س	ی	ب	ن		۱۵

به ۳ نفر از خوانندگان عزیز که جدول را حل و به شماره واتساپ
شماره ۰۹۱۹۴۱۷۵۸۷۴ ارسال نمایند به قید قرعه یک سال مجله پیام شبستر
ارسال خواهد شد

benis sleep products

www.benis-home.com

کالای خواب بنیس ، الیاف سنتی ، دوخت صنعتی

بنیس نخستین طراح و تولید کننده کالای خواب بر پایه پشم طبیعی و سلولوزی در ایران
بنیس نخستین طراح و تولید کننده تشک های فنی قابل شستشو با پشم طبیعی گوسفند و سلولوزی
بنیس طراح و تولید کننده رو تختی های طرح گوزن و کاج در ایران

تلفن : ۴۲۴۲۰۵۳۷ - ۴۲۴۳۴۵۶۹ - ۰۴۱

مدیریت : ۰۹۱۴۷۸۳۴۴۲۱

طالار
GILANAR

دو مدل سرویس خواب فوق جهت صادرات به کشورهای اروپایی و حوزه خلیج فارس تولید شده‌اند
 تعداد محدودی جهت ارائه به همشهریان گرامی در پالت‌های رنگی مختلف، موجود می‌باشد
 (از متریال تماماً اروپایی و با کیفیت)

شماره تماس: ۰۹۱۲۱۲۷۰۹۲۶

اسماعیل امیرهدائی

بافت و رنگ اکریل پارچه های گردبافت

رنگینه اصفهانی

تتتتتتت

فروش تصورات

دفتر فروش: تهران ، خیابان فلسطین جنوبی، کوچه خواجه
نصیر، نبش خیابان مظفر پلاک ۵۲ فروشگاه شبستری

☎ ۶۶۴۸۰۲۹۴-۶۶۴۹۴۰۲۸-۶۶۴۶۷۲۷۱

📞 ۰۹۳۹۳۱۰۰۵۵۵